

ÖVERSIKTSPLAN 2018

DEL 1 **Strategier och framtidsplaner**

Antagandehandling april 2021

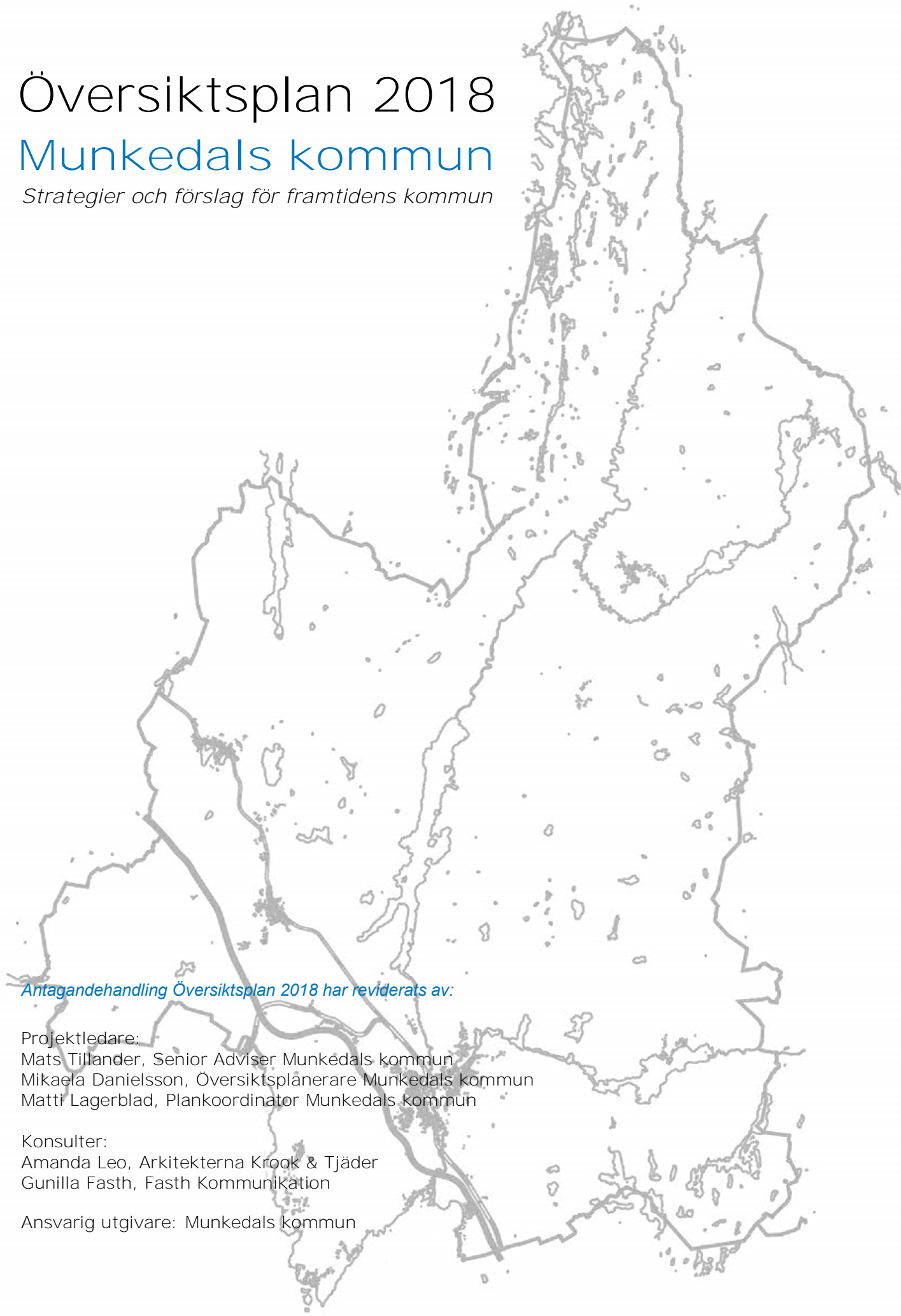

Munkedals
Kommun

Översiktsplan 2018

Munkedals kommun

Strategier och förslag för framtidens kommun

Antagandehandling Översiktsplan 2018 har reviderats av:

Projektledare:

Mats Tillander, Senior Adviser Munkedals kommun
Mikaela Danielsson, Översiktsplanerare Munkedals kommun
Matti Lagerblad, Plankoordinator Munkedals kommun

Konsulter:

Amanda Leo, Arkitekterna Krook & Tjäder
Gunilla Fasth, Fasth Kommunikation

Ansvarig utgivare: Munkedals kommun

Innehållsförteckning

Vad är ÖP?	4
Mål och vision	6
<i>Möjligheternas spelplan</i>	6
<i>Kommunala mål</i>	7
<i>Hållbart Samhälle</i>	9
<i>Barnkonventionen</i>	10
Strategier för Munkedal	12
<i>Boende och pendning</i>	13
<i>Näringsliv och turism</i>	14
<i>Infrastruktur och service</i>	18
<i>Folkhälsa</i>	22
<i>Klimat - strategi, anpassning och sårbarhet</i>	23
<i>Vindbruksplanering</i>	25
<i>Landsbygdsutveckling</i>	27
<i>Stranden och LIS-områden</i>	29
<i>Mellankommunala frågor</i>	31
Riktlinjer för planering	33
<i>Grundläggande principer för fysisk planering</i>	33
<i>Lokaliseringsprinciper för en hållbar bebyggelseutveckling</i>	34
<i>Principer för utformning</i>	36
Förslag för Mark och Vatten	37
<i>Centralorten Munkedal</i>	37
<i>De större samhällena – Dingle, Hällevadsholm, Hedekas</i>	40
<i>Håby/E6-zonen: E6, Verksamhetsstråket, De fem moten, Håby mm</i>	44
<i>Landsbygden: Svarteborg, Sörbygden, Valbo-Ryr, inre Tungenäset, mm</i>	49
<i>Havsbandet (Kustzonen + Hensbacka/Saltkällan) Tungenäskusten, Saltkällan, Hensbacka och Gullmarn</i>	52
<i>Naturmarkerna: Kynnefjäll, Örekilsälven, Hajumsälven, Bärfendal, Herrestadsfjället och Södra Bullaresjön</i>	61
Planens konsekvenser	62
<i>Hållbarhetsbedömning av ÖP - Sammanfattning</i>	62
<i>Miljöbedömning av översiktsplan för Munkedals kommun</i>	66

Vad är ÖP?

Översiktsplan i Munkedal

Alla kommuner ska enligt lag ha en kommuntäckande och aktuell översiktsplan (ÖP). En översiktsplan visar hur kommunen avser att samordna fysisk planering samt lov- och tillståndsgivning enligt plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) och är en överenskommelse mellan stat och kommun om en samsyn kring användningen av mark och vatten.

Översiktsplanen är rådgivande och vägledande, inte juridiskt bindande. I praktiken har den dock mycket stor betydelse som underlag för andra bindande beslut och bestämmelser och även vid överprövningar i högre instans. För att upprätthålla översiktsplanens aktualitet ska kommunen se över sin plan och uppdatera den minst vart fjärde år, en gång under varje mandatperiod.

Det är nödvändigt att kommunen har ett aktuellt planeringsunderlag med riktlinjer som på bästa sätt styr och möjliggör positiva förändringar och en stödjande hållbar samhällsstruktur.

Av länsstyrelsens granskningsutlåtande framgår bland annat att man inte kan bedöma om utpekade områden är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen eftersom underlaget är för översiktligt redovisat. Länsstyrelsen har vidare haft vissa synpunkter på kommunens förslag till mark- och vattenanvändning, t.ex. angående omfattningen av utbyggnad på Tungenäset med hänsyn till riksintressen i området. Länsstyrelsens granskningsyttrande bifogas antagandehandlingen som del av översiktsplanen.

ÖP

ÖP18 utgörs av detta dokumentet som innehåller mål, visioner, strategier, rekommendationer och förslag. I den beskrivs även de konsekvenser som kan vara att vänta av de förslag som läggs i ÖP. Detta är den politiska delen av översiktsplanen, då den innehåller kommunala ställningstaganden och viljeinriktningar. Därför kräver den också politiska beslut för att kunna uppdateras och utvecklas. Det är denna delens aktualitet som ska prövas en gång vart fjärde år.

Som underlag finns ett dokument som beskriver faktiska förutsättningar för den fysiska planeringen samt ett antal bilagor. Förslaget till ny översiktsplan är i mycket stor utsträckning baserat på innehållet i gällande översiktsplan ÖP14 men har aktualiserats för att motsvara dagens förutsättningar och kommunens aktuella inriktningar.

Förutsättningar

Dokumentet är en sammanställning av viktiga planeringsförutsättningar som styr den översiktliga planeringen samt fortsatt planering som detaljplanläggning och bygglovgivning. Denna del innehåller fakta, information, utredningar och beskrivningar av dagsläget - dvs. sådant som är som det är, och som inte är beroenden av politiska ställningstaganden från kommunen. Den innehåller **även vissa ställningstaganden, som dock kommer "utifrån" och som kommunen inte råder över**, som lagstiftning, EU-direktiv, regionala och nationella mål. Denna del kan uppdateras och utvecklas +kontinuerligt efterhand som nya planeringsförutsättningar dyker upp. Detta kräver ingen medverkan från kommunpolitiken utan kan skötas av kommunens tjänstemän.

Bilagor

De bilagor som hör till ÖP18 är Vindbruksplan, LIS-plan, Naturvårdsprogram och Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för Nya konsekvenser av ÖP18 beskrivs i konsekvenskapitlet sist i Del I. Länsstyrelsens granskningsyttrande bifogas antagandehandlingen som del av översiktsplanen.

Fortsatt planering

Rullande planering

Den översiktliga planeringen bör vara en kontinuerligt pågående process, där planeringen hålls levande genom fördjupningar och tillägg mellan mandatperioderna. Detta för att ständigt kunna uppdatera planen med nytt material i samband med aktualitetsprövningarna vart fjärde år. Även planeringsunderlaget bör hållas à jour genom kontinuerligt arbete, men behöver inte bli föremål för politisk behandling utan kan tillföras planen kontinuerligt. Detta sätt att arbeta med ÖP, "rullande översiktlig planering", ligger i linje med det förslag till revideringar av PBL, "En effektivare plan- och bygglovsprocess" (SOU 2013:34), som är under nationell behandling.

Demokratisk process

Som nämndes tidigare baseras ÖP18 i stor utsträckning på innehållet i ÖP14 som i sin tur baserades på ÖP10. Under utarbetandet av ÖP10 genomfördes en omfattande demokratisk process med rådslag där samhällsföreningar och bygdeggrupper i kommunen var delaktiga i att formulera den gemensamma bilden av framtidens Munkedal. Dialogarbetet skedde kring frågeställningen: **"Hur kan vi tillsammans bibehålla och utveckla livskvalitén i vår bygd samt i kommunen som helhet?"**

Denna fråga är ständigt aktuell och bör beaktas även i fortsatt planering. Under samrådet och kommande utställning av ÖP18 vill kommunen fortsätta medborgardialogen med kommunens invånare, företagare och aktörer. Kommunen ser att det är särskilt viktigt att unga kommuninvånare kommer till tals i denna process. Munkedals framtid tillhör dagens barn och ungdomar!

Möjligheternas spelplan

Sammanfattning – om grundläggande prioriteringar

Kommunen vill underlätta för människor att bosätta sig här. I detta perspektiv kan varje ny bosättning och/eller verksamhetsetablering betraktas som värdefull. Tillväxt innebär stärkta förutsättningar för att erbjuda service åt kommuninvånarna vilket i sin tur är positivt i ett socialt perspektiv. Kommunen vill se den samlade mark- och vattenarean inom Munkedals kommun som en möjligheternas spelplan där kända och ännu okända möjligheter – och utmaningar – väntar. En framgångsrik samhällsplanering ger möjligheter för positiva förändringar med bästa hänsyn till förutsättningar som påverkar och särintressen som påverkas.

Kommunens vilja

Det finns vissa områden med relativt starka bevarandebestånd där kommunen ser möjligheter att samordna dessa med en god samhällsbyggnad, till förmån för kommunen som helhet, och för att kunna nå de uppställda kommunala målen. Det gäller:

- möjligheterna att erbjuda attraktiva kustnära boendemiljöer på Tungenäset och i Saltkällan/Hensbacka, utan att påtagligt skada riksintressen för natur, kulturmiljö- och friluftsliv, och i kombination med ett utbyggt vatten- och avloppsledning samt gång- och cykelväg, detta ger även positiva effekter för miljön samt för hälsa och säkerhet,
- möjligheterna att etablera vindkraftverk i relativt stor omfattning, med den samlade påverkan på framför allt landskapsbild, turism, natur och de möjligheter att bygga bostäder som det innebär eller kan innebära,
- möjligheterna att kunna erbjuda och ha i beredskap stora samlade verksamhetsytor av skiftande karaktär i Håby/Gläborg, i ett logistiskt riktigt läge vid E6 och godsjärnvägen, även om det innebär samhällsinvesteringar i infrastruktur och lokalt påverkar landskapsbild och miljö,
- möjligheterna att kunna erbjuda verksamhetsytor vid det strategiskt belägna Dinglemotet, även om det idag saknas viss infrastruktur och berör bördig jordbruksmark, med förekomst av fornlämningar,
- möjligheterna att kunna erbjuda attraktivt boende.

I de följande kapitlen beskrivs kommunens syn på bland annat dessa frågor.

Vision 2025

Kommunfullmäktige antog 2009-06-24 en vision för Munkedals kommun, Vision 2025. Visionen är styrande för all kommunens verksamhet. Beslutet föregicks av en omfattande och mycket öppen process riktad mot intresseorganisationer, företag, föreningar och kommunala företrädare. Genom temaarbeten och besök har även skolbarn och skolor engagerats i visionsarbetet. Processen

”Det finns en grundläggande ambition i Munkedal att vara kommunen där nya och positiva initiativ ges goda möjligheter genom korta och nära beslutsvägar.”

Prioriteringar:

- *Boendemiljöer på Tungenäset*
- *Strandnära sjöanläggningar*
- *Stora verksamhetsytor*
- *Förnyelsebara energikällor*
- *Möjlighet till boende på landsbygden*

tog ungefär två år att genomföra och resulterade i en förhållandevis tydlig bild av vad invånarna uppfattar som viktigt för framtiden (en gemensam värdegrund).

I syfte att göra visionen känd för alla presenterades den i form av en bok, "Ett år i Munkedal". Boken har erbjudits alla hushåll i Munkedals kommun och kan läsas av alla åldrar. Visionen: *"Munkedal – mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans."*

Kommunala mål

Övergripande mål

Visionen har fem övergripande mål:

- Människor känner sig välkomna
- En hållbart växande kommun
- En kreativ och spännande miljö
- Invånarna mår bra och trivs med livet
- Invånarna är delaktiga, handlingskraftiga och stolta

Illustration: Per-Anders Nilsson

Vart och ett av målen har fått konkreta uppföljningsbara mått. Uppföljning sker vartannat år.

Målen ska nås genom att kommunens insatser fokuserar på:

- Ett gott värdskap både för varandra och mot besökare.
- Ett naturnära och varierat boende.
- God hälsa och trygghet.
- Ett välutvecklat och starkt näringsliv.
- Bra kommunikationer, infrastruktur och service.
- Ett rikt fritidsliv.
- Livslångt lärande.
- Tillväxt utifrån ett långsiktigt hållbart och miljösmart synsätt.

Befolkningsmål

De övergripande målen enligt ovan är kopplade till befolkningsmålet:

- Ökad befolkning till 11 000 invånare 2025, det vill säga en ökning med 50 invånare per år från 2009.
- Kommunfullmäktige har beslutat om en vision för kommunens bostadspolitik 2014–2019. Visionen utgår från att kommunens invånare ska kunna forma ett bra boende för sig och sina familjer. En befolkning som trivs i sitt boende väljer att stanna kvar och lockar dessutom andra att flytta hit. Det får också ungdomar att vilja stanna kvar eller återvända efter studier. I måldokumentet anges hur visionen ska förverkligas; aktuella detaljplaner/aktivt planarbete, byggklara tomter i tätort, stimulans av bosättning på landet, mark att planlägga genom aktiv bevakning av ledig mark för inköp, tillgång till hyresrätter och hållbar utveckling socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

Kommunala miljömål

Utifrån Sotenäs, Munkedals och Lysekils visioner och miljöambitioner har en miljöpolicy tagits fram. Miljöpolicyen fungerar som ledstjärna för kommunens miljöarbete. I Sverige utgör miljömålen den miljömässiga delen av hållbar utveckling och är därmed en viktig del av Sveriges ansvar att uppfylla våra globala mål; Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Vårt miljöarbete utgår ifrån de gemensamma miljömålen för Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner.

- Hållbar livsstil. Vi ska främja ett hållbart beteende via utbildning och information, erbjuda invånare och turister en hälsosam livsmiljö samt se demokrati, delaktighet och inflytande som viktiga medel i arbetet med hållbar utveckling.
- Biologisk mångfald. Vi ska ha god kunskap om och kommunicera om kommunens naturmiljöer samt ta hänsyn till värdefulla naturmiljöer vid planering och exploatering.
- God vattenstatus. Vi ska ha god kunskap om kommunens marina miljö, verka för en god marin livsmiljö samt verka för en god grund- och dricksvattenförsörjning.
- Hållbar energikonsumtion. Vi ska minska energiförbrukningen, verka för att andelen förnybar energi ökar samt främja klimatsmarta transporter och kommunikation.

Kommunala folkhälsomål

Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Mot bakgrund av det har kommunstyrelsen antagit en folkhälsoplan för 2018–2020 med utgångspunkt i lokala behov och prioriteringar. I denna formuleras utmaningar inför framtiden och områden vi särskilt bör uppmärksamma:

Goda uppväxtvillkor

- Fler elever som går ut grundskolan med fullständiga betyg.
- Fler elever som går vidare till eftergymnasial utbildning.
- Implementera Barnkonventionen i kommunens verksamheter.
- Utveckla kommunens arbete med förebyggande arbete för barn och unga.

Goda levnadsvanor

- Minskad andel i befolkningen med övervikt och fetma.
- Minskad alkoholkonsumtion bland unga.
- Utveckla kommunens arbete med goda levnadsvanor bland barn och unga.
- Utveckla kommunens arbete med goda levnadsvanor i socioekonomiskt svaga grupper.

Övriga kommunala mål

- Attraktivt och varierat boende, goda kommunikationer, varierade fritidsaktiviteter, tillgång på arbetstillfällen och bra service är grundläggande faktorer för att behålla en positiv befolkningsutveckling.
- Centralorten Munkedal samt samhällena Dingle, Hällevadsholm och Hedekas har alla särskilda utvecklingsförutsättningar att ta till vara. Centralorten ska vara kommunens servicecentrum.
- Tungenäset, med unika natur-, kultur- och fritidsmiljöer vid Gullmarn, är kommunens viktigaste utvecklingsområden för boende.
- Kommunen ska bibehålla och utveckla en levande landsbygd. Möjligheterna för boende och sysselsättning ska underlättas. Landsbygdsfrågorna ska ges stor tyngd vid planering och beslutsfattande.

- I Översiktsplanen och i all annan planering ska vikten av visuellt tänkande betonas. Det offentliga rummet, grönstrukturer, form och arkitektur är några av flera framgångsfaktorer för Munkedals kommun och ska därför ges stort utrymme. Mötesplatser ska värnas.
- Munkedals kommun ska verka att energianvändningen effektiviseras, den totala energiförbrukningen minskar och användningen av alternativa, förnyelsebara energikällor öka.

Programförklaring 2020-2023

Ledorden inför perioden 2019 - 2022 i all kommunal verksamhet, samt i politiska beslut, skall vara delaktighet, inkludering, miljöhänsyn, respekt och samarbete.

Följande mål för mandatperioden har inverkan på översiktsplanen:

- Jordbruksmarken skall prioriteras för de gröna näringarna
- Ta fram möjlig mark för byggande och företagsetableringar
- Vara positiv till etablering och byggande av hyres och bostadsrätter
- Arbeta för bättre mobil- och bredbandstäckning i hela kommunen
- Arbeta för ökad användning av förnybar energi i kommunen
- Arbeta för utveckling av Bohusbanan

Hållbart Samhälle

Hållbarhet

Hållbart samhälle betyder att utvecklingen tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande **generationers möjligheter att tillgodose sina behov” (enligt den så kallade Brundtland-rapporten 1987)**. Det kan antas vara en självklar målsättning för alla. Utöver de krav som ställs i plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) avseende hållbar utveckling, finns även Miljömål som gäller för planeringen. För närvarande gäller de nationella och regionala miljömålen som kompletteras med lokala miljömål. Kommunens målsättning är att strävan efter hållbar utveckling ska integreras i all verksamhet och på alla nivåer.

Tre aspekter: socialt – ekonomiskt – ekologiskt

Begreppet hållbarhet har preciserats till att omfatta hållbarhet ur social, ekonomisk och ekologisk synpunkt, vilka i ett långsiktigt perspektiv är ömsesidigt beroende av varandra. Dessa tre aspekter har bland annat sin grund i plan- och bygglagen (PBL) där de ingår i de allmänna intressen som ska beaktas vid planläggning och lokalisering av bebyggelse. Det är hur dessa tre dimensioner eller värden balanseras som i stor utsträckning avgör hur långsiktigt hållbara olika beslut är.

Den ekonomiska aspekten betonades i ett tillägg till PBL 2007 med att ”en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens skall främjas”. Därutöver anges i plan- och bygglagen, i likhet med miljöbalkens hushållningsprinciper, att ”en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och med energi och råvaror skall främjas”.

Hållbar utveckling i Munkedal

Vägledande principer för hållbar utveckling

Hur kan vi då styra utvecklingen av kommunens fysiska miljö mot ökad hållbarhet? Översiktsplanen visar både på kommunens rika arv och på kommunens goda utvecklingsmöjligheter – för boende, näringsliv, infrastruktur, kulturupplevelser, friluftsliv mm. Grundläggande för planeringen är att se sambandet mellan inflyttning, bostäder, näringsliv, infrastruktur/service och hur dessa

förändringsintressen kan samspela till en hållbar helhet med övriga intressen, som natur- och kulturvård, friluftsliv, energieffektivisering, hälsa och säkerhet mm, inom kommunen och med omvärlden.

Faktorer som på olika sätt påverkar de tre aspekterna av hållbar utveckling är ett större utnyttjande av kollektiva transporter, lägre energiförbrukning, bättre hälsa och säkerhet, samordnade samhällsinstallationer, ökad integration och jämställdhet, landsbygdsutveckling, friskare miljö, befolkningsökning mm. I kommande avsnitt i ÖP18 Del I redovisas strategier, riktlinjer och förslag som sammantaget beskriver kommunens syn på hur hållbarhet ska uppnås, och som ska utgöra vägledande principer i beslut om kommunens utveckling.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, också kallad Barnkonventionen, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Konventionen definierar barn som alla människor under 18 år. Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt att leva och utvecklas och att barnets bästa alltid ska komma i första hand. Varje barn har rätt att respekteras, att växa upp i trygghet och i frihet från våld och övergrepp. De ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem och deras åsikter ska också beaktas. Barn har rätt till utbildning, social trygghet, skälig levnadsstandard, sitt eget språk, kultur och lek och fritid.

Barnkonventionen består av 54 artiklar och tre tilläggsprotokoll som alla bildar en helhet, men artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna.

Artikel 2

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6

Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. Barnets rättigheter ska nu enligt lag beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Det är ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Lagen styr även barns medinflytande i frågor som rör den fysiskt byggda miljön, exempelvis vid planläggning samt ny- och ombyggnation av miljöer där barn frekvent kommer att vistas.

Barnkonventionen i Munkedals kommun

I Munkedals kommun är arbete med barns rättigheter en prioriterad fråga och en handlingsplan för implementering av Barnkonventionen har tagits fram. Genom handlingsplanen ska barns rättigheter stärkas i kommunen. Åtgärderna i handlingsplanen innefattar bland annat att öka kunskaperna inom organisationen när det gäller barns rättigheter så att vi har en gemensam kunskapsbas att stå på. Åtgärderna handlar också om att tydliggöra barns rättigheter i ärendehantering, ta fram en struktur för analys av beslut som rör barn samt att säkerställa att barn i särskilt utsatta situationer får sina rättigheter tillgodosedda.

Barnkonventionen ska vara en ständigt levande och aktuell fråga i kommunen och vi har ett gemensamt ansvar i att prioritera frågorna och avsätta tillräckligt med resurser för att tillgodose barns rättigheter. Kommunens ambitionsnivå vad gäller att lyfta fram barnperspektivet i den pågående planeringen kommer att öka i det pågående arbetet med ny digital översiktsplan (ÖP40).

Förtätning och landsbygdsboende

I Munkedals tätort och de tre större samhällena finns detaljplanerad obebyggd mark för bostäder och mindre, ej miljöstörande verksamheter, men det finns också möjligheter att förtäta i den mån efterfrågan finns, t ex i vissa av de delar som tidigare stördes av trafiken på gamla E6. Munkedals kommun är dock en utpräglad landsbygdskommun, och har i landsbygden också sin största potential för att kunna attrahera nya invånare. Vi ska fortsätta tillåta och stödja en utveckling även av landsbygden. Detta är en förutsättning även för tätorternas och centralortens utveckling och serviceunderlag.

Landsbygdsutveckling

Kommunen vill starkt betona vikten av att medge även en glesare bebyggelsestruktur, så som bebyggelsen av tradition ser ut på landsbygden, med störst fokus på samtliga tätorter med omgivande landsbygd. Medborgares möjlighet och vilja att fritt välja plats för sitt boende är i grunden viktigt för människors vilja att bosätta sig i Munkedal.

Kommunen menar att det inte behöver stå i motsats till en hållbar utveckling om det sker samordnat med en utbyggnad av infrastruktur som vatten och avlopp samt gång- och cykelvägar från tätorterna, eller gemensamma lokala anläggningar, och på sikt underlag för en utvecklad kollektivtrafik för att minska bilberoendet.

Lokal utveckling av service, arbetsliv och livsmedelshandel är positivt. För södra Tungenäset bedöms en samordnad utveckling av VA-ledning och bostadsutbyggnad ha förutsättningar att bidra till en totalt sett bättre miljö genom minskade utsläpp till Gullmarsfjorden. För att de ska kunna genomföras och finansieras behöver de utföras parallellt.

Omvärldsanpassning och regional samverkan

De senaste decennierna har det skett stora omvärldsförändringar som i grunden ändrat förutsättningarna för samhällsutvecklingen. Informationssamhällets framväxt, förbättrad infrastruktur, förstorade arbetsmarknadsområden, EU-medlemskapet och Västra Götalandsregionens tillkomst, är några exempel på förändringar som påverkar Munkedals kommun, liksom hot om förändrat klimat och miljöförstöring. Kommunens förmåga att anpassa sig till dessa förändringar är avgörande för möjligheterna att uppnå hållbar utveckling. Även i ett lokalt perspektiv har förutsättningarna för en utveckling av Munkedals kommun förändrats, och omställningen fortsätter. Samarbetet mellan kommunerna i norra Bohuslän och Fyrbodals knyter Munkedals kommun till starka allianser, vilket kommer att påverka utvecklingen i kommunen positivt.

Konsekvensbeskrivning

Ett sätt att mäta hur översiktsplanen påverkar den hållbara utvecklingen är att beskriva konsekvenserna av de förslag som läggs fram i översiktsplanen. Till översiktsplanen hör en miljökonsekvensbeskrivning som togs fram i samband med utarbetandet av ÖP10. Sist i ÖP18 Del I finns ett avsnitt där de konsekvenserna av förändringar som föreslås i ÖP18 beskrivs med avseende på ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

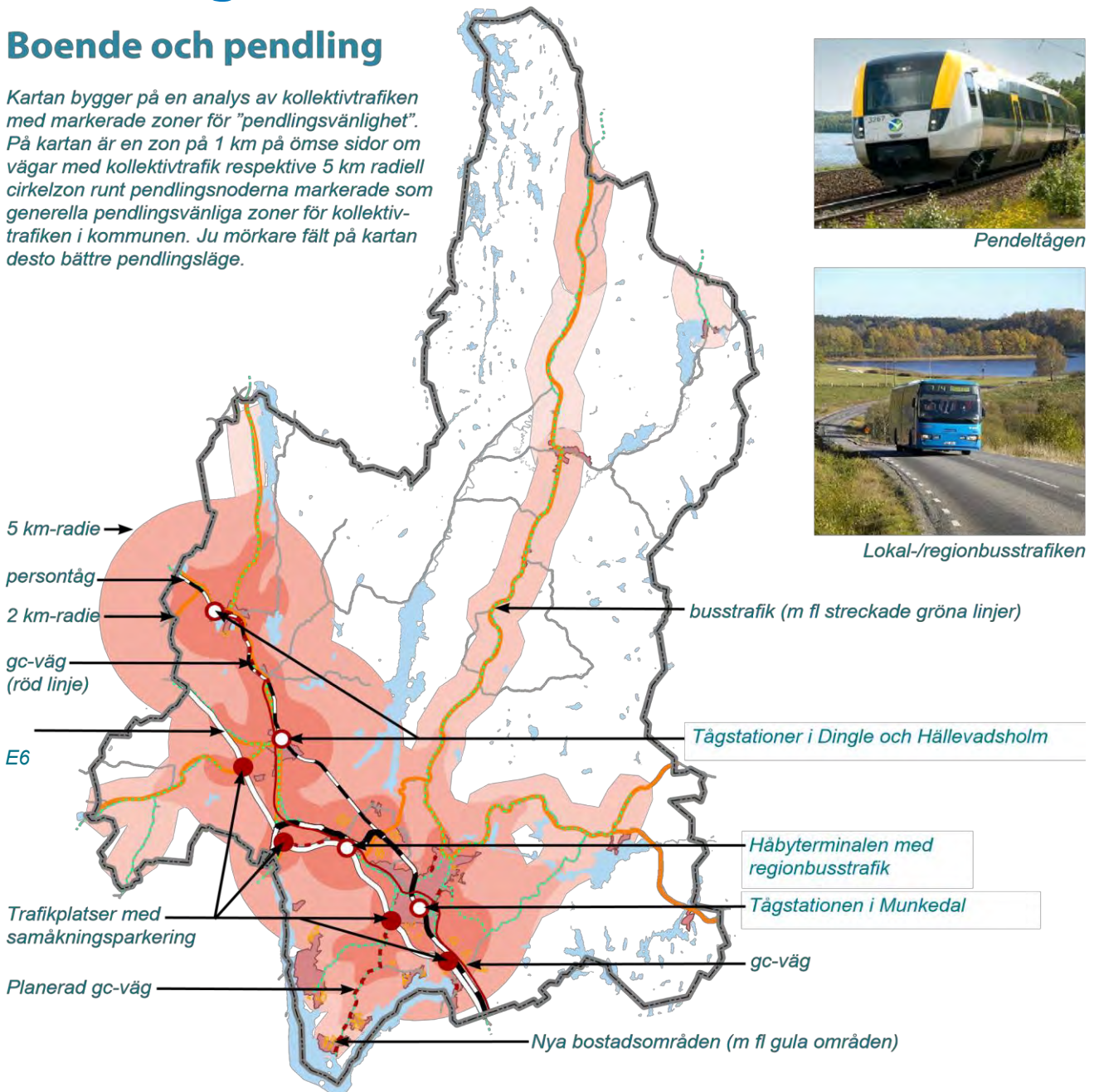

Stämningbilder hållbarhet

Strategier för Munkedal

Boende och pendling

Kartan bygger på en analys av kollektivtrafiken med markerade zoner för "pendlingsvänlighet". På kartan är en zon på 1 km på ömse sidor om vägar med kollektivtrafik respektive 5 km radiell cirkelzon runt pendlingsnoderna markerade som generella pendlingsvänliga zoner för kollektivtrafiken i kommunen. Ju mörkare fält på kartan desto bättre pendlingsläge.

Pendlingsvänlig regiontrafik

Kommunen har förutom sin övriga attraktionsvärden ett regionpendlingsläge med snabba och täta allmänna färdmedel genom närheten till såväl E6 med sin regionbusstrafik och Bohusbanan med persontågstrafik.

Det huvudsakliga sättet att regionpendla kollektivt får förutsättas vara genom en kombination av bil och allmänna färdmedel från någon av pendlingsnoderna Hällevadsholms station, Dingle station, Håbyterminalen (expressbusstrafik) och Munkedals station.

Tillgången på regionala kollektiva färdmedel är stark i en zon utefter Bohusbanan, med stationer för tågtrafiken i Hällevadsholm, Dingle och Munkedals centrum, samt

runt Håby med region-/ expressbusscentrum.

För boende nära någon av de fyra pendlingsstationerna är restiden till Uddevalla centrum mellan 20 och 40 min. Med nära menas inom 10–15 min avstånd till fots (ca 1 km), med cykel (ca 2 km) eller med bil (ca 10 km eller cirkelzon med 5 km radie). Dessa zoner bedöms ha mycket goda pendlingsförhållanden i kombination med bil eller cykel till pendlingsstation.

Den lokala kollektivtrafiken är väsentligt glesare och utgörs av vissa kompletterande turer, särskilt till Hedekas. Hela kommunen har också anropsstyrd kollektivtrafik så som färdtjänst samt närtrafik.

Möjligheter och utmaningar

Ungefärlig restid från Munkedal till andra orter i Västkustregionen

Intresset för nyproducerade enfamiljshus i attraktiva lägen är en möjlighet för kommunen att utveckla bebyggelse. I och med den planerade och delvis genomförda vatten- och avloppsutbyggnaden till Hensbacka/Saltkällan, Munkedals hamn och södra Tungenäset skapas förutsättningar för kompletteringsbebyggelse och omvandling av vissa fritidsboenden till åretruntboende.

Andra perspektiv på boendet som behöver utvecklas, och som vore utvecklande för kommunen, är invandarperspektivet. Motverkande av segregation samt barn- och ungdomsperspektivet är viktigt för kommunens möjlighet att utvecklas. En lösning kan vara fler bostäder i flerfamiljshus för unga och äldre.

En intressant målgrupp är åldersgruppen 55+, som vill byta villan mot ett modernt, bekvämare boende. De öppnar flyttkedjan så att fler småhus blir tillgängliga för inflyttande eller nybildade barnfamiljer. Ett alternativ till nybyggnation är ombyggnad av tidigare verksamhetslokaler i bra lägen till bostäder, bland annat i Hällevadsholm, Dingle, Håby och Munkedal, utefter gamla E6.

I samband med utbyggnaden av de handels- och verksamhetsområden som anges i mark- och vattenanvändningskartorna förväntas efterfrågan på bostäder öka. Därför pekas områden ut som lämpliga för framtida bostadsbebyggelse. Enligt en tidigare befolkningsprognos och regionens bostadsmarknadsanalys råder det ett underskott av bostäder i kommunen.¹ Enligt kommunens bostadsförsörjningsprogram är visionen att det ska finnas ett intressant boende för alla i kommunen samt en mångfald av olika boendeformer. Det kommunala bostadsbolaget Munkbos bostadsbestånd ska utgöra ett komplement och alternativ till privatägda bostäder.² Sambanden mellan service och strukturer i Håby och Munkedal, och området däremellan, bör kunna utvecklas så att Håby på sikt blir en integrerad del av centralorten Munkedal.

Temaboende på landsbygden ger kommunen ytterligare möjligheter. Sådant boende kan vara nära golfbanor, naturnära boende med energi- och kretsloppsprofiler, boende med närhet till ridanläggning eller möjlighet till egen häst, jakt- och fiskeprofil och boende vid vatten, eller på vatten! Munkedals hamn, som inte längre är skyddad som djuphamnsresurs, bör kunna undersökas som lämplig plats för en marina med fler båtplatser, eventuellt kombinerad med flytande bostäder.

En lättnad av strandskyddet inom områden för landsbygdsutveckling medför nya möjligheter för attraktivt boende, hotell/konferensgård, med mera nära vatten. Möjligheten till distansutbildning och distansarbete genom förbättrat bredband är också väsentligt för att främja fortsatt boende på landsbygden.

ÖP föreslår

- Utifrån bostadsförsörjningsprogrammet säkerställa en kontinuerlig tomtberedskap i attraktiva lägen i hela kommunen.

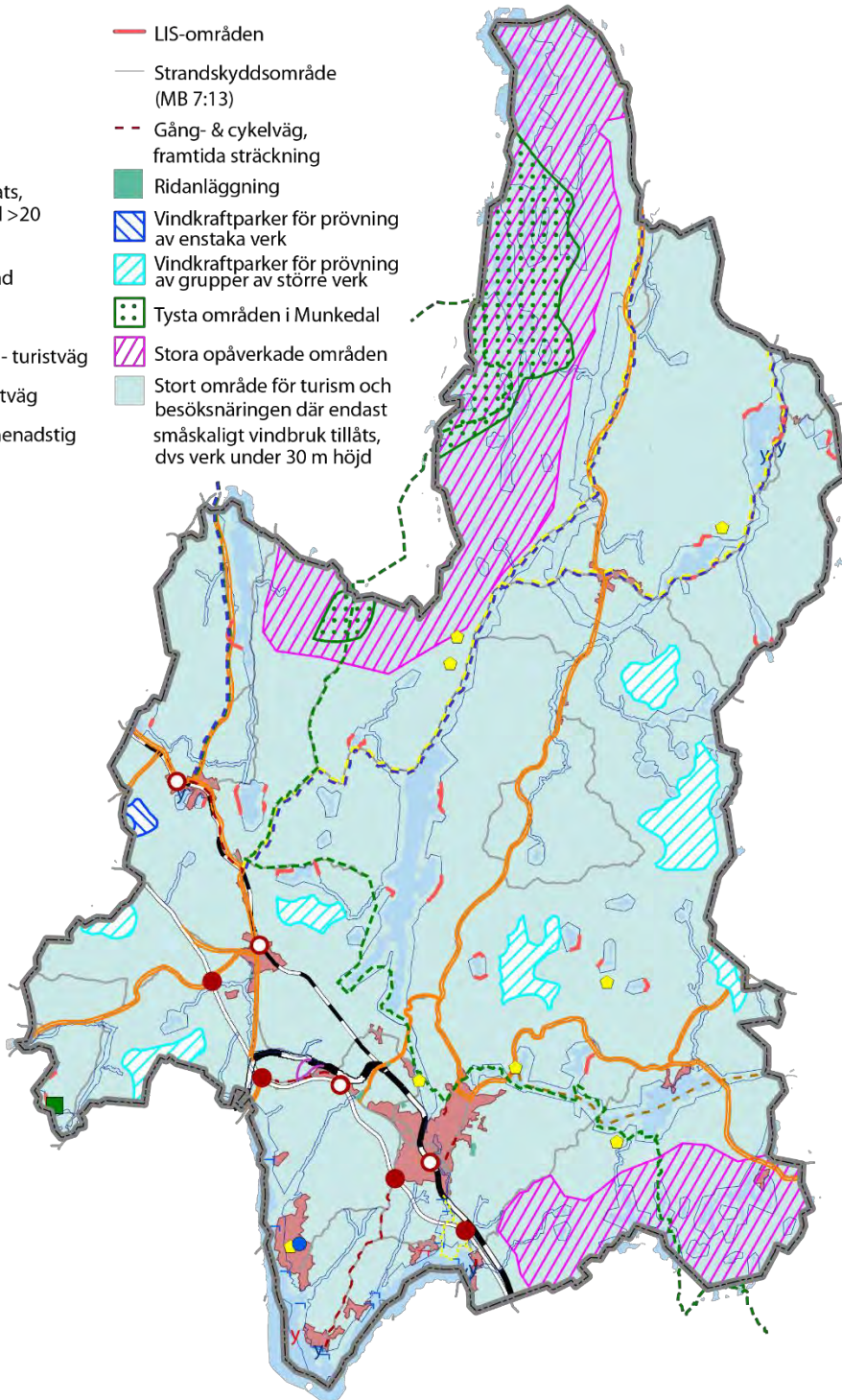
¹ BOSTADSMARKNADSANALYS, Västra Götalands län, ISSN 1403-168X 2016:39, Länsstyrelsen Västra Götalands län

² Bostadspolitik i Munkedals kommun 2014–2019 Vision.

NÄRINGSGLIV OCH TURISM

Teckenförklaring

- Golfbana
- Klättring
- ◆ Turistanläggning
- Småbåtshamn
- Båtförhöjningsplats, komplettering till >20
- y Badplats
- y Badplats, planerad
- Bohusleden
- Blå-Gröna vägen - turistväg
- Sörbygdens turistväg
- Maltes stig, promenadstig
- Kanotled
- LIS-områden
- Strandskyddsområde (MB 7:13)
- Gång- & cykelväg, framtida sträckning
- Ridanläggning
- Vindkraftparker för prövning av enstaka verk
- Vindkraftparker för prövning av grupper av större verk
- Tysta områden i Munkedal
- Stora opåverkade områden
- Stort område för turism och besöksnäringen där endast småskaligt vindbruk tillåts, dvs verk under 30 m höjd

0 2,5 5 10 Kilometers

Populära aktiviteter i Bohuslän

Flera av de aktiviteter som är populära bland turister är aktiviteter som Munkedal redan i mångt och mycket erbjuder, men också har potential för att utveckla och ytterligare synliggöra; Sol och bad, shopping/inköp, segling/åka båt, vandra, museibesök, fiske, cykla, historiska minnesmärken, konst-/hantverksutställning, golf, kanotpaddling och bergsklättring.

Möjligheter och utmaningar

Näringslivet består av människor liksom samhället i övrigt. Avgörande för en utveckling för både invånare och samhället är förutsättningar för att förverkliga **"det goda livet"**. En väl anpassad och fungerande samhällsservice för såväl näringsliv som invånare är en viktig del av utvecklingen. Service som exempelvis skola, vård och omsorg, bostäder, kommunikationer, kultur och fritid, bredband, el- och vattenförsörjning ska ha en sådan kvalitet att både medborgare och näringsliv finner det attraktivt att bo och verka i Munkedals kommun.

Det finns tre starka faktorer som kan samverka för att uppnå befolkningsmålet i kommunen: Nya handels- och verksamhetsområden utmed E6 och Håby, utvecklat boende och friluftsliv på Tungenäset utmed Gullmarskusten och i Hensbacka samt upplevelseområden för besöksnäringen i naturlandskapet i Sörbygden, på Kynnefjäll och runt södra Bullaresjön. Samtidigt som det stora skyltfönster för kommunen som E6 utgör tas tillvara genom att ställa krav på god utformning, bibehålls en öppenhet västerut utmed E6 mot det vackra Tungenäslandskapet, vilket ses som en resurs i sig.

Kommunen ser att det längst E6 skapats möjlighet att eventuellt planera för kommunikationsberoende verksamheter som transport/logistikcentrum eller köpcentrum. Omlastningsplatser för gods kan även besörja och skapas i samverkan med grannkommunerna för ett effektivt logistiknät.

Nya handels- och industriområden prioriteras invid E6 mellan Fossmotet och Dinglemotet. Där är efterfrågan som störst och närheten till de stora kommunikationslederna bedöms vara det alternativ med minsta miljöpåverkan. Bohus Rasta ligger i blickfånget för den tunga E6-trafiken. Rastplats för E6-trafiken har anlagts vid Saltkällan i ett vackert läge och med hög konstnärlig utformning med mottot – **"Norra Bohusläns vackraste rastplats"**.

Gläborgsmotet är som transportnod av särskilt intresse för näringslivet med sin omedelbara närhet till dels motorvägen mellan Oslo, Uddevalla och Göteborg, och i förlängningen Vänersborg/Trollhättan, samt till Lysekil/Sotenäs. Platsen lämpar sig därför väl för ett framtida logistikcentrum.

Kommunen ser positivt på att ytterligare biogasanläggningar och el-laddningsstationer etableras i kommunen. Även andra förnyelsebara energikällor ska uppmuntras.

Inom kommunen finns kulturhistoriskt intressanta byggnader och miljöer som har betydelse för turism och som kan vara aktuella för byggnadsminnesmärkning; äldre gårdar och herrgårdar, slott, torp, stationsbyggnader och parker. **"K-märkning"** är ett sätt att säkra kulturmiljövärdena för en viss byggnad. Kommunen vill främja säkring av kulturmiljövärdena, men avser dock inte att driva processen för minnesmärkning med mindre än att fastighetsägaren är positivt inställd till att **"klassa"** sin fastighet/byggnad.

ÖP föreslår

Näringsliv

- Prioritera en kontinuerlig försörjning av byggklara industritomter för att underlätta företagsetableringar i bra lägen med korta ledtider.
- Arbeta för expansionsmöjligheten hos befintliga företag samt nyetablering inom områden i direkt anslutning till E6-moten.
- Kommunen ser positivt på att ytterligare biogasanläggningar och el-laddningsstationer kan etableras i kommunen.

Turism

- Kulturmiljöer ska ses som en tillgång för turism
- Utnyttja naturresurser i landskapet för upplevelsebaserad näringsverksamhet.
- Nya campingar och ställplatser bör stimuleras.

Friluftsliv

- De möjligheter som golfbanan på Torreby, Saltkällans badplats, laxfisket i Örekilsälven, kanotverksamheten vid Vassbotten–Viksjön och de orörda naturområdena med vandringsleder i Kynnefjäll och i Örekilsälvens dalgång med mera skall för en ökad turism tillvaratas och utvecklas.
- Kommunen är positiv till nya anläggningar för turism som korttidscamping vid större trafikstråk, anläggningar i anslutning till bad och rekreation, laxfiske, kanotpaddling och bergsklättring.
- Iordningställande, bevarande samt utbyggnad av befintliga och nya vandrings-, cykel- och ridleder för det rörliga friluftslivet och attraktiva besöksmål ska främjas i kommunen.
- Örekilsparken i Munkedals centrum bör liksom flera andra offentliga miljöer integreras med bebyggelse samt utvecklas och tillgängliggöras för rekreation, avkoppling, trivsel och attraktion.
- Behovet av vattenområde för fiske, bad och annan rekreation ska tillgodoses. Framtida fiskreproduktion ska tryggas genom att undvika negativ påverkan på vattenmiljön.
- Tysta områden vid Kynnefjäll kan anslutas till Tanums tysta områden.
- Nya båtplatser skall tillskapas i redan befintliga hamnar.
- Vid planering av vattennära bostäder ska båtlivsfrågorna, dvs båtplatser och tillgången till sjö/hav och skärgård belysas.
- Kommunen ska fortsatt verka för att sammankoppla Bohusleden med Soteleden över Skottefjäll.

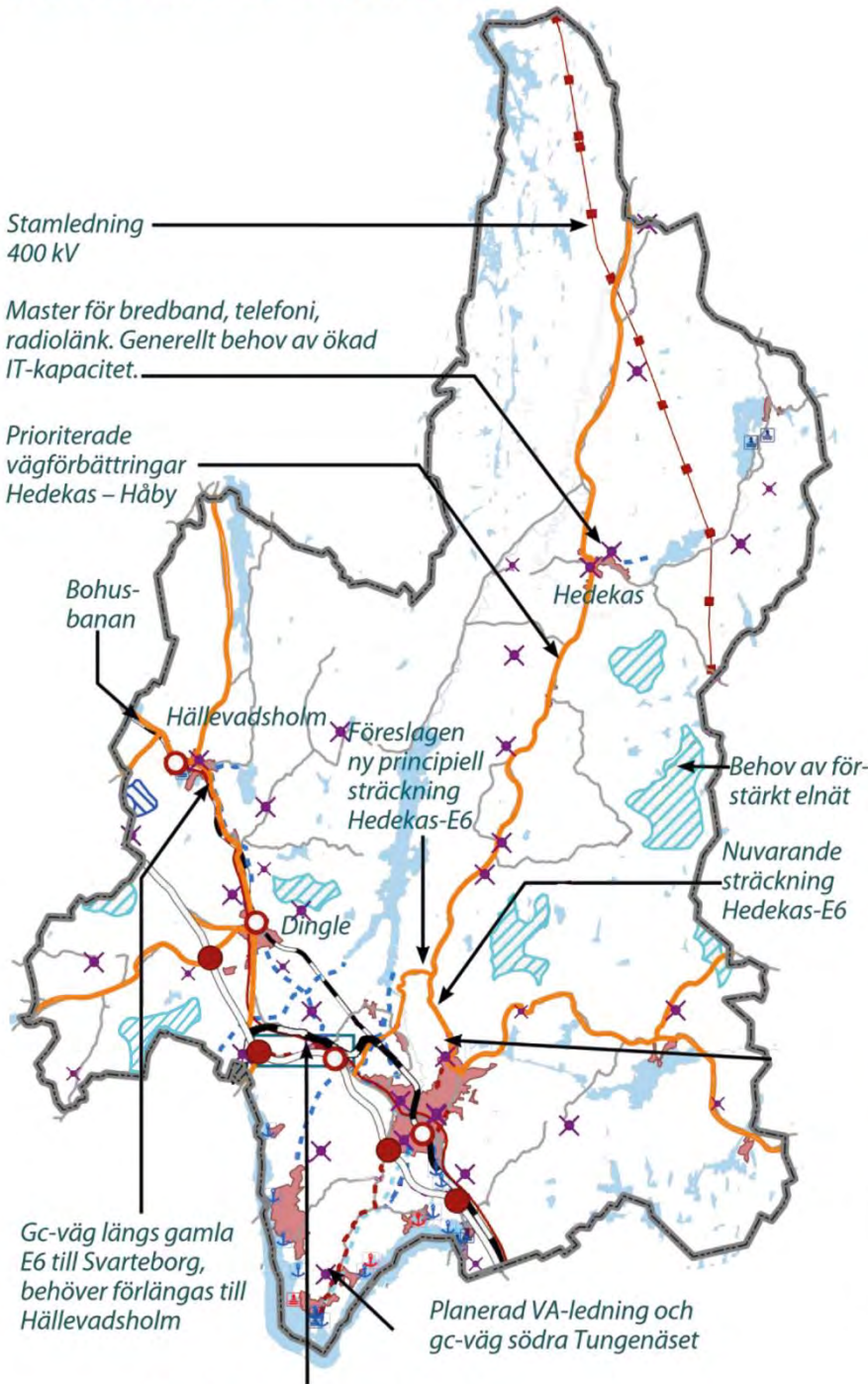
Kultur

- Genom de ställningstaganden som görs för naturvårds- och kulturmiljövårdsintressen i planen kan även friluftslivets intressen tillgodoses och samordnas med behovet av bostäder.
- Kommunen anser att fornlämningsmiljöer har stora värden för turismen och vill verka för god tillgänglighet till och information om dessa för besökare.
- **Kommunen vill främja "K-märkning" av värdefulla kulturmiljöer genom att stötta berörda fastighetsägare i märkningsprocessen, men avser inte driva den.**
- Kommunen vill bidra till goda förutsättningar för att bibehålla en levande landsbygd med ett livskraftigt jordbruk och därmed bevara viktiga kulturmiljövärden i odlingslandskapet. Kommunen ser positivt på kultursatsningar vilka kan fungera både som en informationskanal om kulturvärden och utgöra en kompletterande verksamhetsinriktning. Ytterligare kulturmiljöer inom kommunen bör kunna uppmärksammas och göras tillgängliga.

Areella näringar

- Nuvarande jordbruk ska kunna bestå och utvecklas. I den mån kommunen kan stärka förutsättningarna och stödja olika kombinationsverksamheter, till exempel inom besöksnäringen, ser kommunen positivt på det.
- Nuvarande skogsbruk ska i möjligaste mån kunna öka sina produktionsvärden. Skogsbruk ska bedrivas med hänsyn till naturvård och friluftsliv. I den mån man kan stärka förutsättningarna och understödja olika kombinationsverksamheter, till exempel inom besöksnäringen, ser kommunen positivt på det. Vid ny bebyggelse ska i första hand lägre klassad skog komma ifråga. Sammanhängande skogsområden bör inte splittras och eventuell tillkommande bebyggelse, vägar, ledningar med mera bör lokaliseras till mindre skogsområden eller till kanten av större.
- Kommunen är positiv till att befintliga grus- och bergtäkter kan utvecklas men vill i möjligaste mån undvika att nya naturgrustäkter öppnas. Istället ska andelen bergkross ökas i produktionen av grus och en ökad återanvändning av överskottsmassor eftersträvas. Hänsyn tas i möjligaste mån till de mest värdefulla områdena för eventuell framtida utvinning.
- Kommunen vill på alla sätt verka för att hålla föroreningsbelastningen i Gullmarn så låg som möjligt och för att grundområden och tillrinningsflöden av riksintresse skyddas. När det gäller Gullmarn bör fritidsbåtar lokaliseras till gemensamma småbåtshamnar och marinor, antalet enskilda fritidsbåtsbryggor bör minskas och bojförhöjningar avvecklas. Kommunen ser positivt på nya anläggningar för vattenbruk.
- Kommunen bedriver och ska fortsätta bedriva ett aktivt vattenvårdsarbete för att motverka övergödning av Gullmarn, sjöar och vattendrag, och för att stimulera åtgärder för att minska bland annat närsaltläckage. Arbetet är långsiktigt och berör i hög grad industri, avloppsrening samt jord- och skogsbruk.

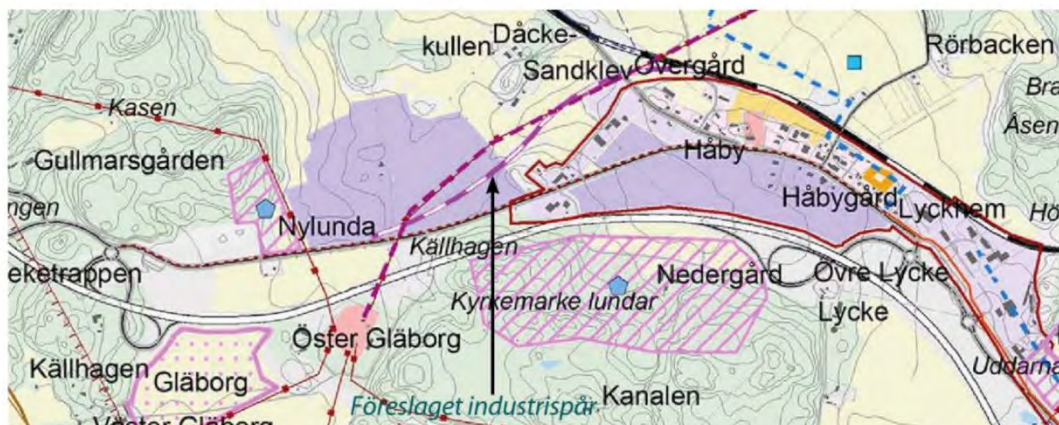
Infrastruktur och service

Teckenförklaring

- E6, riksintresse, primärväg för farligt gods (även väg 162)
- Järnväg av riksintresse
- Annan järnväg av stor betydelse
- Reservat framtida järnväg
- Prioriterad vägförbättring
- E6 mot
- Större kollektivtrafiknod - järnvägsstation eller expressbusscentrum
- Småbåtshamn
- Båtförtöjningsplats, komplettering till >20
- Badplats
- Badplats, planerad
- 3G-Mast
- Allmän mast
- Gång- och cykelväg
- Gång- och cykelväg, framtida sträckning
- Större vattenledning
- Större planerad VA-ledning
- Befintlig stamledning av riksintresse
- Vindkraftparker för prövning av grupper av större verk
- Vindkraftparker för prövning av enstaka verk

Föreslaget industrispår (se nedan)

Möjligheter och utmaningar

Trafikverkets vägnät i kommunen ska efter hand rustas upp till modern trafiksäker standard för trygga transporter för såväl motorfordonstrafik som gång- och cykeltrafik, till förmån även för en utökad kollektivtrafik.

Pendlingssituationen för det kollektiva resandet ska förbättras genom en förstärkning av stationsområdet i Munkedal för tågen och av bussterminalen i Håby, samt en utveckling av pendelparkeringarna vid trafikplatserna.

För att samordna och effektivisera transport kan en anslutande industrijärnväg byggas så att Håby verksamhetsområde nås med tåg från Lysekilsbanan.

Snabb och säker internetuppkoppling är nödvändigt för att bland annat underlätta arbete eller studier på distans. Genom ett mycket stort ideellt engagemang, i olika fiberföreningar, har det genomförts ett arbete för att samtliga hushåll på landsbygden ska ha möjlighet till en bredbandsuppkoppling om minst 100 Mbit/s. Fiberutbyggnaden är i princip färdig på landsbygden och kommunen verkar för en utbyggnad av fibernätet även i tätorterna Munkedal, Dingle, Hedekas och Hällevadsholm.

En viktig fråga för kommunen och för landsbygdsutvecklingen är att vi kan behålla kommersiell och offentlig service på landsbygden. Ett verktyg för det kan vara en serviceplan för kommersiell och offentlig service, där de serviceområden eller tekniska områden som kommunen bör vara aktiv och ta ställning inom markerats.

Kommunen har tagit fram en strategi för vatten och avlopp och arbete pågår med en plan. Denna kommer att utgöra viktigt underlagsmaterial vid kommande detaljplanering.

Vatten- och avloppsnätet byggs ut och projekteras enligt plan helt till befintliga fritidshusområden på Tungenäset. Som en följd förväntas bland annat utsläppen av närsalter till Gullmarn successivt att börja minska.

En stor utmaning är den påbörjade energiomställningen bort från fossila bränslen till förnyelsebara energislag. Kopplingen mellan miljöproblem/klimathot och energianvändning/samhällsutveckling redovisas mer fördjupat i avsnitt om Klimat respektive Vindbruk.

ÖP föreslår

VA

- Den kommunala målsättningen att verka för bärkraft och kretsloppsinriktning innebär att miljö- och naturvårdsfrågorna sätts i fokus.
- Kommunen ska sörja för tillfredsställande vatten- och avloppsförsörjning inom av kommunfullmäktige fastställda verksamhetsområden. För att långsiktigt trygga vattenförsörjningen kommer kommunen att studera olika åtgärdsförslag för användning och skydd av vattentillgångarna, i synnerhet grundvattentäkterna. För att långsiktigt trygga avloppsförsörjning bör olika alternativ studeras.
- Kommunen bör ställa krav på godtagbara, alternativa lösningar vid ytterligare byggnation i områden som inte klarar större påfrestningar vad det gäller vatten och avlopp. Sanering av vatten- och avloppsnätet ska fortsätta med målet att mängden bräddning minskas genom bland annat systematisk separering av spillvatten från dag- och dräneringsvatten. Bräddning av spillvatten ska minskas så mycket som möjligt.
- Inom övriga områden och på sikt avseende enskilda privata fastigheter med otillfredsställande vatten- och avloppsförhållanden kommer kommunen verka för en sanering enligt antagen utbyggnadsplan.
- Kommunen är positiv till småskaliga lokala och långsiktigt hållbara vatten- och avlopps-lösningar.

- Vid exploatering ska i första hand lokalt omhändertagande av dagvatten väljas. Kommunens ambition är att minimera mängden slam från avloppsreningsverken. Kommunen kommer att verka för att avloppsreningsverk och dagvattenutsläpp kompletteras med rening.
- Vatten- och avloppsledning färdigställs dels till Saltkällan, Munkedals hamn och dels till södra Tungenäset (Bergsvik/Gårvik) längs väg 814, efterhand som detaljplanerna vinner lagakraft.
- Vid exploatering utanför kommunalt verksamhetsområde bör gemensamma vatten- och avloppslösningar, antingen i form av gemensamhetsanläggningar eller i föreningsform, eftersträvas.

Avfall

- Kommunen verkar för att mängden avfall ska minska och därmed för ett minskat behov av deponiutrymme. Det är angeläget att kommunen planerar och utser lämpliga platser för tippning av rena schaktmassor.
- Kommunens mål är att slam från kommunala reningsverk ska vara så rent från farliga ämnen att det kan återtas i kretslopp exempelvis som jordförbättring eller gödning inom lantbruket.
- Kommunen skall arbeta aktivt för att uppnå en effektiv hantering av återanvändning och återvinning.
- Kommunen har infört hemsortering i 4-fack för hushållen i villa och fritidshus i Munkedals kommun. Hushållen har fått tillgång till ett system med fastighetsnära källsortering och återvinning med upp till 10 fraktioner.
- Arbete pågår med att utveckla kommunens avfallshantering för ökad källsortering, återanvändning och återvinning av matavfall och förpackningar för företag och flerfamiljshus.
- Vid detaljplanering och bygglovsprövning ska hänsyn tas till praktiska förutsättningar för avfallshantering.

Kollektivtrafik, väg, järnväg

- Riksintressena E6, Bohusbanan och väg 162 ska prioriteras samt att hela Bohusbanans sträcka blir klassad som riksintresse.
- Generell strategi för kollektivtrafiksystemet bör vara att uppnå så korta mellankommunala restider och så få byten som möjligt. Inom kommunen kan snabbpendlar till de båda resecentrumen under högtrafiktid på sikt utvecklas från de tre större samhällena och Tungenäset, med en bibehållen bas av ett väl utbyggt nätverk av hållplatser som tillgodoser även landsbygdens behov.
- Kommunen förordar en förbindelse till motorvägen via väg 926 över Torp till Håby trafikplats. Även norrut från Hedekas behöver väg 928 rustas upp eftersom den har stor lokal betydelse för pendling med mera norrut mot Ed. Väg 928 belastas i hela sin sträckning inom kommunen av en relativt stor andel tung trafik samt pendlingstrafik. En förbättrad väg bör samtidigt kunna medföra bättre förutsättningar för kollektivtrafiken med bland annat kortare restider.
- I samband med utbyggnad av nya bostadsområden och vid framdragning av va-ledningar och upprustning av vägar ska gång- och cykelvägar i möjligaste mån anläggas, med sikte på

Bildexempel på Infrastrukturer.

Bild 1: Järnväg

Bild 2: Bil- och vattenvägar

Bild 3: Luftburet elnät

Bild 4: Jordbundet ledningsnät

Bild 5: Vagnät

ett framtida kommundäckande nätverk. Detta gäller såväl inom samhällena som emellan dessa. Följande sträckor bör prioriteras: Svarteborg–Hällevadsholm, Bergs gård–Gårvik och Bergs gård–Torreby. Sådant arbetet ska utföras i samarbete med Trafikverket som är väghållare och ansvarig för trafiksäkerheten.

- Kommunen vill verka för att minska luftföroreningar från biltrafik bland annat genom att stimulera och underlätta för kollektivtrafiken och samåkning.

IT

- Utbyggnaden av fiber är långt kommet men fortgår och på sikt bör alla i kommunen kunna erbjudas högre bandbredd. Särskilt bör utvecklingen av ett snabbt och kraftfullt bredband prioriteras för nya bostads- och verksamhetsområden.
- I möjligaste mån ska befintliga master användas för nya radiolänkar och för mobilnät.
- Vid utbyggnad av fibernät ska en sammankoppling med de fibernät som idag byggs i angränsande kommuner eftersträvas.
- Master och telestationer som idag saknar fiberanslutning bör anslutas till fibernätet.

Folkhälsa

Möjligheter och utmaningar

Folkhälsa handlar om hur befolkningen mår, men också hur hälsan utvecklas och hur den fördelar sig mellan olika grupper i samhället. Folkhälsoarbete kan definieras som ett målinriktat och strukturerat arbete för att främja hälsa eller förebygga ohälsa hos en befolkning. Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av våra livsvillkor och levnadsvanor, men också av den omgivande miljön där vi bor, arbetar och tillbringar vår fritid.

Kommunen vill verka för att invånarnas delaktighet i samhällsplaneringen stärks, liksom att den upplevda tryggheten står i fokus i samhällsplaneringen och att fysisk aktivitet främjas. Ett folkhälsoperspektiv i samhällsplaneringen är mycket viktigt då det är en grundförutsättning för ett samhälle där vi trivs och mår bra, och för att stimulera till utveckling och tillväxt.

Folkhälsoperspektiv handlar om att ta hänsyn till människors varande i de miljöer de vistas – både befintliga såväl som planerade. Folkhälsoperspektiv i samhällsplaneringen innefattar att skapa miljöer som stimulerar till aktivitet och rörelse, och som skapar trygghet och trivsel i miljöer där människor bor och vistas. Det är även viktigt med mötesplatser för invånare, allmänna vackra områden för rekreation samt möjlighet till friluftsliv.

Det är av största vikt att planeringsprocesser tar hänsyn till behoven bland olika åldersgrupper för att skapa ett samhälle som är tillgängligt för alla. Ett långsiktigt perspektiv och fokus på social hållbarhet som tar hänsyn till olika grupper i samhället bör beaktas i alla beslut.

Vi bör också ha extra uppmärksamhet på att skapa delaktighet i planering som rör barn och ge dem möjlighet att höras i frågor som rör dem, eftersom de kan behöva särskilt stöd i rätten att få sin röst hörd.

Vad gäller buller ska detta beaktas vid detaljplanering. Dock kan konstateras att bullerstörningar i kommunen i huvudsak sällan förekommer.

ÖP föreslår

- Folkhälso- samt tillgänglighetsperspektivet ska beaktas i planeringsprocesser, vilket innefattar nya såväl som befintliga miljöer.
- Möjligheter att förbättra bebyggelsemiljön genom grönstrukturer, mötesplatser, vackra välhållna allmänna ytor och byggnader ska tas tillvara.
- Tysta områden inom kommunen ska skyddas och bevaras som en resurs för folkhälsan.
- Möjligheter till gång- och cykelvägar runt och mellan samhällena ska främjas.

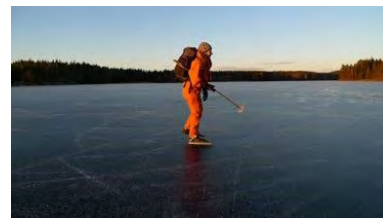

Bild 1: Skridskoåkning på Holmevattnet

Bild 2: Örekilsälven

Bild 3: Maltes stig – exempel på enskilt initiativ i samverkan med kommunen till förmån för folkhälsan och friluftslivet

Klimat - strategi, anpassning och sårbarhet

Klimatstrategi

För att hejda klimatförändringarna krävs stora omställningar av samhället. Vi behöver framförallt åstadkomma effektivare energianvändning och effektivare transporter genom minskade utsläpp och ökad andel förnybar energi och förnybara drivmedel. Vi behöver också skapa giftfria och resurssnåla kretslopp för att minska användningen av naturresurser, minska utsläppen av miljögifter, inklusive så kallade växthusgaser, och skapa energi- och materialsnåla kretslopp. Detta är en enorm nationell och internationell utmaning, som för Munkedals del bland annat har resulterat i en Energiplan (KF 2013), som beskrivs i ÖP18 Del II.

*Bild 1: Miljömål –
Begränsad Klimatpåverkan
Illustration: Tobias Flygar
Bild 2: Högt vattenflöde i
Örekilsälven*

Klimatanpassning

Förändringar i klimatet berör samhället genomgripande. Genom god planering och samhällsbyggnad inklusive förebyggande åtgärder kan kommunens sårbarhet minskas samtidigt som en anpassning kan ske till de konsekvenser som ett förändrat klimat medför. Alla sektorer av samhället berörs och bland annat ställs nya krav vid lokalisering och planeringen av ny bebyggelse och infrastruktur. Kraven på ny bebyggelse kan komma att skärpas och ändras efterhand som kunskapsläget blir bättre, nationella och regionala utredningar pågår. Allmänna byggnader och anläggningar bör generellt placeras högre över havsnivån än tidigare. Att anpassa den befintliga bebyggelsen och infrastrukturen är dock den stora utmaningen.

Sårbarhet

De för samhället svåraste konsekvenserna av klimatförändringarna förväntas i dagsläget beröra problem med ökad nederbörd, ökade stormar, både i frekvens och styrka och förhöjd havsvattennivå. Därtill kommer samverkansrisker med exempelvis en kombination av förhöjd havsvattennivå och extrema stormar. Det finns några skredkänsliga och översvämningkänsliga områden i kommunen.

Översvämning: Översvämningkänsliga områden har karterats. Ett ökat 100-årsflöde (största uppmätta nivån under en 100-årsperiod) ger sannolikt större översvämningar. Mest berörs de större vattendragen uppströms om de stora sjöarna, men även strandnära områden nedströms om dessa inklusive delar av Munkedals tätort påverkas. Motsvarande effekt ger en eventuell havsvattenhöjning för kustområdet. Högt vattenstånd i havet påverkar Örekilsälvens vattenstånd ända upp till Kvistrumsbron.

Erosion: Ökade vattenflöden ger ökad erosion, vilket kan leda till försämrade markstabilitet och oönskade biotopförändringar.

Markstabilitet: Både ökade och minskade vattenflöden påverkar markstabiliteten, särskilt inom områden där stabiliteten redan idag är känslig. Möjliga instabila områden för befintliga fastigheter är karterade enligt dagens klimatförhållanden och förekommer i delar av kommunen. Förändringen av klimatet försämrar troligtvis stabiliteten, särskilt i och omkring dessa områden.

Vattenkvalitet: En ökad årsmedeltemperatur har visat sig ge förhöjda temperaturer och förändrade säsongintervall i insjöar, vilket i förlängningen leder till ökad algblomning, varav särskilt risken för giftig sådan algblomning bör bevakas med hänsyn till vattenkvaliteten i dricksvattentäkter.

Vattentillgång: Grundvattennivåer fram till 2098 har beräknats av Sveriges geologiska undersökning, SGU. Beräknade lägre lägstanivåer skulle för Munkedals kommun kunna innebära sämre vattentillgång under sensommaren när grundvattennivåerna är som lägst och uttagen är som störst.

Saltkällan och Munkedals hamn

Vid Saltkällan finns områden med befintlig bebyggelse där kommunen noterar att kunskapen om markstabiliteten är otillräcklig och markförhållandena skulle behöva klarläggas. Detta är en viktig fråga att reda ut i den fortsatta planeringen, för att klarlägga om risk för skred och erosion föreligger, och om detta kan innebära en risk för de boendes hälsa och säkerhet.

Vid Saltkällan och Munkedals hamn finns även områden som idag är känsliga för översvämning, då de ligger lågt i terrängen. Även här är befintliga fastigheter berörda. Då höjda vattennivåer och ökad risk för översvämningar är att vänta i framtiden är det viktigt att beakta detta redan idag, för att undvika risk för hälsa och säkerhet. Åtgärder kan i framtiden bli nödvändiga för att skydda fastigheterna mot översvämning eller mildra konsekvenserna av en sådan.

ÖP föreslår

- Vid all planering och bygglovsprövning ska hänsyn tas till sannolika konsekvenser av framtida extrema väderförhållanden och höjning av havsnivån. Dessa rekommendationer kan komma att ändras allteftersom kunskapsläget förändras.
- Kommunen vill förtydliga och informera om de befintliga förhållandena som råder för geotekniken och översvämningensriskerna vid Saltkällan och översvämningensrisken för Munkedals Hamn. Respektive fastighetsägare har både ett enskilt och gemensamt ansvar tillsammans med omgivande grannfastigheter.
- För områden med risk för klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön önskar kommunen samverka med berörda fastighetsägare.
- Framtagande av nytt planeringsunderlag planeras upphandlas under 2022 som kommunövergripande utreder klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön, till följd av översvämning, ras, skred och erosion.

Vindbruksplanering

Vindbruksstrategi

Markanspråk

7 områden för grupper av vindkraftverk (om minst 3 verk) har valts ut och markeras på markanvändningskartan som verksamhetsområden. Samtliga 7 områden är redan ianspråktagna för vindbruk, antingen genom redan uppförda verk eller genom att verk är tillståndsbemviljade inom området. Inom vindbruksområdena tillåts i princip inga andra exploateringar som kan förväntas hindra utvecklingen av vindbruket, till exempel boende.

Vindkraftverk mellan 20–50 meters totalhöjd betraktas som så kallade gårdsverk, det vill säga småskaliga verk med liten omgivningspåverkan och med huvudsakligt syfte att försörja en fastighets behov av el, till exempel en jordbruksenhet med verksamhet och bostad. Kommunen är positiv till bygglövsprövning av sådana verk även utanför vindbruksområdena.

Betydelse för andra markanspråk och näringar

Vindbruket kan med fördel kombineras med till exempel skogs- och jordbruksverksamhet och byggnader för det samt viss infrastruktur. Viss intressekonflikt kan finnas gentemot skogsbruket, som ska skyddas i möjligaste mån.

När det gäller turism och friluftsliv är förhållandena inte lika enkla. I den mån de kan samspela ser kommunen positivt på en parallell utveckling av besöksnäringen både inom och i angränsning till vindbruksområdena, men vid intressekonflikt ska vindbrukets intressen gå före. Det kan vara svårare att bedöma vindbrukets påverkan på besöksnäringen och friluftslivet på längre avstånd, som till exempel störning av tidigare orörda landskapsvyer. Här kan bland annat olika typer av visualiseringar vara vägledande för beslut.

Det av energimyndigheten utpekade riksintresseområdet för vindbruk vid Kynnefjäll finns inte med i kommunens vindbruksplan, då kommunen inte anser att detta område bör prioriteras för vindkraftsutveckling. Inom detta område avser kommunen ej att prioritera vindbruk framför övriga allmänna intressen som friluftsliv, naturvård, tysta områden etc.

Hänsyn till allmänna intressen

Idag finns en zon om 500 meter ("influenszon", se kartor om energiproduktion respektive hälsa och säkerhet i ÖP18 Del II) inom vilken särskild uppmärksamhet bör ägnas åt risken för störningar i form av buller, roterande skuggbilder med mera. I praktiken kan påverkan vara stor inom en större zon, upp till en kilometer eller mer från närmaste verk. Det kan vara lämpligt att ha ett större skyddsavstånd, ca 1 km, som riktvärde för nya bostäder och mer för gruppbebyggelser.

Landskapsbilden: Landskapsbilden påverkas både av antalet och spridningen av vindkraftverk, men även av mängden och längden kraftledningsgator som krävs. Ett kraftledningseffektivt utnyttjande av de markresurser som är möjliga för vindbruk bör eftersträvas och påverkar på så vis även prioriteringen av och inom vindbruksområdena. För att motverka en landskapsbild av enstaka spridda verk förespråkar kommunen generellt att etablering sker i enheter om minst tre verk som visuellt upplevs som en grupp. Det är lämpligt att i samband med lov-/tillståndshandläggning av nya vindkraftverk begära en komplettering av ansökan med fotomontage/animering som visualiserar viktiga landskapsvyer. Även små lägesjusteringar kan göra stor skillnad i det större perspektivet.

Djur och natur: Påverkan på djurlivet kan komma att behöva studeras närmare efter hand som omfattningen av vindbruket i översiktsplanen blir klarare, för att säkerställa att den sammantagna påverkan på bland annat fågel- och fladdermusfaunan inte blir orimligt stor. Hänsyn har tagits till kända förekomster av sällsynta fågelarter genom att vissa områden minskats. Angöringsvägar genom skog ska göra minsta möjliga skada på naturmiljön.

Hänvisning

Gällande regler för vindbruk generellt är redovisade på www.vindlov.se. Hemsidan drivs av Statens Energimyndighet tillsammans med andra statliga myndigheter och verk.

ÖP föreslår

- Kommunen ska, inom sin verksamhet, informera om och verka för en effektivare energianvändning och hushållning med el.
- Kommunen är generellt positiv till anläggande av så kallade gårdsverk.
- Påverkan på människors hälsa ska beaktas vid byggande nära kraftledningar och andra anläggningar för energiproduktion/- distribution. Samma hänsyn ska tas när nya kraftledningar och anläggningar för energiproduktion/distribution byggs.
- I samband med lov-/tillståndshandläggning av nya vindkraftverk ska ansökan innehålla fotomontage/animering som visualiserar viktiga landskapsvyer.
- I samband med lov-/tillståndshandläggning av nya vindkraftverk ska samråd med Försvarmakten ske.
- Vindkraftsägare rekommenderas att årligen avsätta viss procent av verkets bruttointäkt till den lokala bygdeföreningen/samhällsföreningen eller motsvarande förening. Avsättningen bör villkoras med att pengarna bör användas för lokala utvecklingsprojekt.
- Kommunen avser ej att inom Kynnefjäll prioritera vindbruk framför övriga allmänna intressen som friluftsliv, naturvård och tysta områden etcetera.

Kort om landsbygdsutveckling i Sveriges regering

Landsbygdsprogram 2014-2020:

”Unga kvinnor och män lämnar ofta landsbygden för att skaffa sig högre utbildning, utan att återvända, och kvinnor lämnar landsbygden i högre utsträckning än män. Detta kan bero på gles befolkningsstruktur, bristande grundläggande service och att landsbygden domineras av låglönesektorer. Det finns därför behov av att öka landsbygdens attraktivitet, t.ex. med utvecklad service men också med ökad tillgång till kultur och fritid och attraktiva boendemiljöer så att fler väljer att bo och verka där.”

Läs mer om Landsbygdsprogrammet på:
www.jordbruksverket.se

Landsbygdsutveckling

Landsbygdsutveckling tenderar som planeringsfråga generellt att vara mer oprecis och oförutsägbar än tätortsutveckling. En utveckling på landsbygden är i högre grad beroende av enskildas initiativ och drivkraft med utgångspunkt i och attraktion genom de lokala värden som platsen erbjuder.

För att understödja en landsbygdsutveckling som en motvikt till de starkare kommersiella intressena kring tätorterna, som i ett längre perspektiv kan bidra till en utarmning av landsbygden krävs planeringsförmåner från kommunen samt stödinsatser på regional-, nationell- och EU nivå.

För att befintlig bebyggelse på landsbygden ska vara attraktiv för boende krävs mångfacetterade satsningar, bland annat upprustning och underhåll av befintliga vägar. Ett sådant åtagande berör delvis kommunen men också trafikverket och regionen.

Landsbygdens attraktionskraft

Det är viktigt att kommunen arbetar för att möta människans behov även på landsbygden samt att livsvillkor och förutsättningar för socialt liv och service är så pass förmånliga, attraktiva och långsiktiga att människor ska välja att stanna, återvända eller flytta in.

Landet

Landsbygden har i sig en inneboende attraktionskraft för många människor, kanske särskilt för människor som själva vuxit upp där. Landsbygden innefattar ett blandat landskap av åker- och betesmark, skog, sjöar och hav. Viktiga planeringsinsatser för denna kraft ligger i vårdandet av de öppna landskapen, den fria allemansrätten samt goda kollektiva kommunikationer.

Samhällena

Den sociala byn med mötesplatser, välbevarad och omhändertagen bebyggelse och omgivning kan vara en drivkraft för människor med gemensamma intressen, till exempel för häst, odling, jakt, fiske, sport, idrott eller helt enkelt gemenskap.

Stranden

En av många faktorer, men en som ofta har en avgörande betydelse för människors val av plats, är möjligheten till ett strandnära boende, en strandnära näringsetablering eller ett strandnära fritidsutövande. Genom lagstiftning om differentierat strandskydd har kommunen haft möjlighet att peka ut LIS-områden där sådan etablering ska vara enklare att förverkliga.

Naturen

Naturen är en gemensam nämnare för all attraktionskraft på landsbygden. Den vilda och orörda naturen lockar fler och fler människor att bosätta sig nära eller att besöka. Här har Munkedal mycket att erbjuda och förvalta.

Temaboende

Kommunen vill lyfta de många möjligheter som finns att bo i närheten av anläggningar med koppling till fritidsaktiviteter av olika slag. Exempel på sådant boende är i närhet till ridanläggning, golfbana eller utmärkta fiskevatten.

Fiberanslutning

Den långt gångna utbyggnaden av fibernätet på landsbygden i kommunen skapar flera nya möjligheter, till exempel att arbeta eller studera hemifrån och kan minska behovet av att pendla.

Landsbygdsstrukturer

Landsbygdservice

Munkedal är en landsbygdskommun där centralorten Munkedal är intimt integrerad med den omgivande landsbygden. De viktigaste frågorna för en utveckling av landsbygden i Munkedal är en ökad befolkning, ökat underlag för lokala servicepunkter, de större samhällena och för närcentrat Munkedals tätort, vilka alla är ömsesidigt beroende av varandra. Det är viktigt att kommunen kan behålla centralorten Munkedal som servicecentrum för att både kommunen och landsbygden ska kunna utvecklas. De satsningar som stödjer service och näringsliv i centralorten kan vara lika viktiga som de satsningar som har närmare kopplingar till service på landsbygden och i de mindre orterna Hällevadsholm, Hedekas och Dingle.

Bebyggelsestruktur – boende och resor

Munkedal är en gles kommun med bilen som det främsta färdmedlet. En strävan att minska utsläppen och energiförbrukningen leder i samhällsplaneringen ofta till en strävan att prioritera utveckling inom och i anslutning till befintliga tätortsstrukturer, genom förtätning och centralisering. Forskning tyder på att förtätning inte alltid är liktydigt med minskat transportarbete, åtminstone inte när det gäller stora tätorter (Malbert, Falkheden 2000). Tvärtom tycks det finnas ett samband mellan centralisering, urbanisering och ett ökat resande – kanske beroende på större utbud och rörligare livsstil för människor i stora tätorter. Människor som bor på landsbygden anpassar sig kanske mer till det lokala utbudet och troligen samordnar man sina resor bättre, eftersom avstånden är längre och tiden är värdefull.

I översiktsplanen finns områden för boende i den tätortsnära landsbygdszonen strax utanför Munkedal/Håby i norr och på Tungenäset/Hensbacka i väster och söder, med möjlighet till ett boende på landsbygden nära större pendlingsnoder. På kortare eller längre sikt med möjlighet till samordnade/kommunala avloppslösningar, fjärrvärme etc.

Utvecklingsfaktorer

Avgörande faktorer för landsbygdsutveckling kan sammanfattas i följande punkter:

- Infrastruktur: bredband, vägar, allmänna kommunikationer.
- Boendemiljön: nära naturen, väl tilltagna tomter eller centralt i någon av samhällskärnorna, strandnära, hästnära.
- Företagande: aktiv del av kommunens näringslivsstrategi, ökad förädlingsgrad av lokalt producerade varor och tjänster, upplevelseturism, lokal service- och tjänsteproduktion, IT-baserat företagande. Bredbandsnätet är viktigt.
- Utbildning: lokala skolor i den mån det är möjligt. Distansutbildning med hjälp av It-teknik skapar nya möjligheter.
- Folkhälsa: vård och omsorg, skola och fritid, kommunal service i alla kommunal delar skapar trygghet. Grannskap och bygdegupper för lokalt inflytande.
- Service: Tillgängliggöra kommersiell och offentlig service i alla kommunal delar genom att bl.a. se på samordningsmöjligheter.

Exempelbilder landsbygden

ÖP föreslår

- Satsning på goda kommunikationer är mycket viktigt för att befintlig bebyggelse på landsbygden ska vara attraktiv för boende.
- En positiv inställning till temaboenden med närhet till olika anläggningar och områden.

Stranden och LIS-områden

Landsbygdsutvecklingsområden i strandnära lägen – LIS-områden

Redovisade LIS-områden berör uteslutande sjöar och omfattar ca 16 km av deras strandskyddslinje, varav ca halva sträckan redan är bebyggelsepåverkad (totalt sett över alla LIS-sjöar). Den ytterligare påverkan en full utbyggnad av föreslagna LIS-områden skulle medföra motsvarar därmed ca 8 km, vilket innebär att 2,8 % av den totala strandskyddssträckan runt sjöar påverkas. Inräknat det samlade inlandsvattnet blir motsvarande siffra 1,3 % och att påverkan därför är liten.

Möjligheterna för kommunen att kunna locka till nyinflyttning, nyetablering av företag samt satsningen inom turism är av vital och kanske avgörande betydelse för en framgångsrik och hållbar utveckling. I detta sammanhang har det varit särskilt viktigt att kunna erbjuda ett brett utbud av områden för nämnda utveckling. Efter den exkludering av områden/delområden som redovisas nedan är det kommunens bedömning att förslaget i sin helhet är förenligt med gällande strandskyddslagstiftning avseende LIS.

En särskild utredning kring LIS-områden har utförts inom ramen för översiktsplanearbetet, vilket lett fram till ett planeringsunderlag: LIS-områden – tematiskt planeringsunderlag, som ingår som bilaga till ÖP18. I den översiktliga utredningen föreslås 19 sjöar som uppfyller uppställda kriterier. Runt varje sjö medges en begränsad del av strandsträckan enligt kartan med i vissa fall endast korta sträckor lämpliga för LIS-utveckling, i vissa fall upp till 40% av stranden.

Mer än ca 40% total strandexploatering för en sjö bedöms inte lämplig för någon av sjöarna i kommunen. Sjöar som idag saknar bebyggelse föreslås förbli orörda och ingår inte i LIS-programmet. Likaså ingår inga sjöar inom kommunens stora opåverkade områden, där kommunen redan tagit ställning till förmån för orördheten. Högprioriterade naturvärden har också undantagits och vindkraftparker har undantagits med en influenszon på 500 meter.

Varje enskilt LIS-projekt ska prövas individuellt där lämpligheten både avseende potentialen för landsbygdsutveckling och skyddet av strandskyddets syften ytterligare ska klargöras.

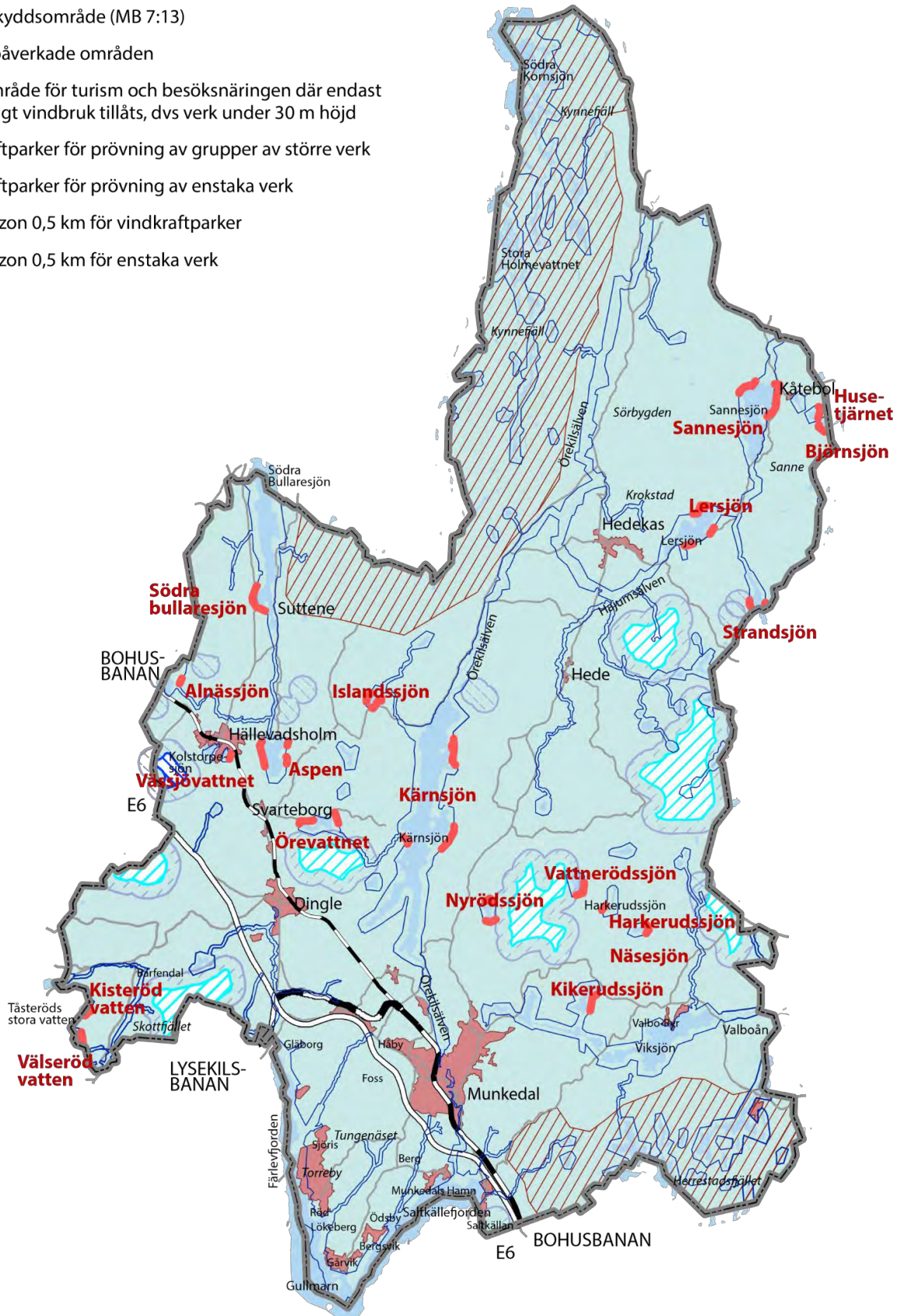
ÖP-förelås

- Utveckling av strandnära boende, verksamheter och åtgärder som främjar turismen ska stimuleras. Planberedskap för detta kan skapas tillsammans med fastighetsägare och intressenter.

LI S-områden

Teckenförklaring

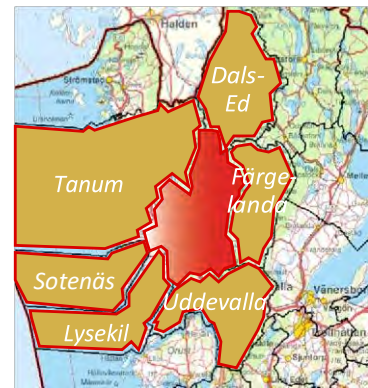
- LIS-områden
- Strandskyddsområde (MB 7:13)
- Stora opåverkade områden
- Stort område för turism och besöksnäringen där endast småskaligt vindbruk tillåts, dvs verk under 30 m höjd
- Vindkraftparker för prövning av grupper av större verk
- Vindkraftparker för prövning av enstaka verk
- Influenszon 0,5 km för vindkraftparker
- Influenszon 0,5 km för enstaka verk

Mellankommunala frågor

Allmänt

- Järnvägar: Det är av hög vikt för kommunen att i dialog med övriga berörda kommuner och Trafikverket verkar för att Bohusbanan rustas upp och får högre kapacitet, i första hand söder om Munkedal mot Uddevalla men även sträckningen norr ut mot Tanum och Strömstad. Avseende Lysekilsbanan har Trafikverket beslutat att inte underhålla banan och delar har monterats ner. Slutgiltigt besked om Lysekilsbanans vara eller icke vara väntas under 2021.
- Vägar: Förutom insatserna på E6 är det viktigt att i samråd med berörda kommuner och trafikverket upprätthålla och förbättra standarden på främst följande vägar: väg 162 till Lysekil, väg 165 till Bullaren, väg 171 och 174 till Kungshamn/Smögen, väg 896 till Fjällbacka väg 924 till Färgelanda.
- Vattendirektivet: De tidigare samarbetena kring Våtmarksprojektet och kring Örekilsälvens avrinningsområde behandlas numera i den nybildade Vattenmyndigheten för västerhavets vattendistrikt och i vattenråd för Gullmarsfjorden.
- Vindkraftsutbyggnad kan enligt angivna områden i vindbruksplanen komma att påverka Lysekil, Tanum och Färgelanda kommuner genom föreslagna utbyggnadsområden invid kommungräns.
- Kraftledningsutbyggnad: Sedan tidigare finns en ett kraftledningsreservat angivet från Lysekil via Färlevfjorden över Tungenäset och vidare till gränsen mot Färgelanda.
- Verksamhetsområden: Kommunen anger områden med potential för större etableringar. Ytorna kan ses som en resurs även i ett regionalt perspektiv. Bland annat möjligheterna att skapa regionala omlastningsplatser är en fråga som kan utvecklas i samverkan med grannkommunerna.

Angränsande kommuner

Lysekil och Sotenäs

- Kommunen anser det vara mycket viktigt att även Bohusbanan, norr om spärdelningen, tillskrivs samma skydd och ges prioritet.
- Skottfjället är ett geografiskt avgränsat område som ligger inom både Munkedal och Lysekil. I Lysekils kommun ingår Skottfjället delvis i område med hushållningsbestämmelser för den högexploaterade respektive obrutna kusten (MB 4:2 och 4:3). Området är angivet som område för vindkraft i Munkedals kommun. Tillstånd är beviljat för 13 stycken vindkraftverk.
- Tosteröds vatten avbördas via Tvärån i Munkedals kommun och Bärfendalsälven till Åbyfjorden. Sotenäs nyttjar Tosteröds vatten som vattentäkt och enligt vattendom är kommunen skyldig att tappa sjön på viss volym vatten, tillräcklig för att de fiskrika vattendragens ekologiska status skall bibehållas. Tillfälligtvis har detta medfört översvämningar på närliggande markområden i Munkedals kommun. Fortsatt samverkan med Sotenäs kommun är önskvärd för att undvika olägenheter i framtiden.
- LIS-områden gränsande till Sotenäs kommun: Kisteröd- och Vålsäterödvatten är utpekade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Tanum och Dals-Ed

- Kynnefjäll: Det är angeläget att denna unika naturresurs även i fortsättningen tillsammans med grannkommunerna Tanum och Dals-Ed blir föremål för gemensamma insatser, bland annat vad gäller utveckling av områdets kvaliteter för friluftsliv.

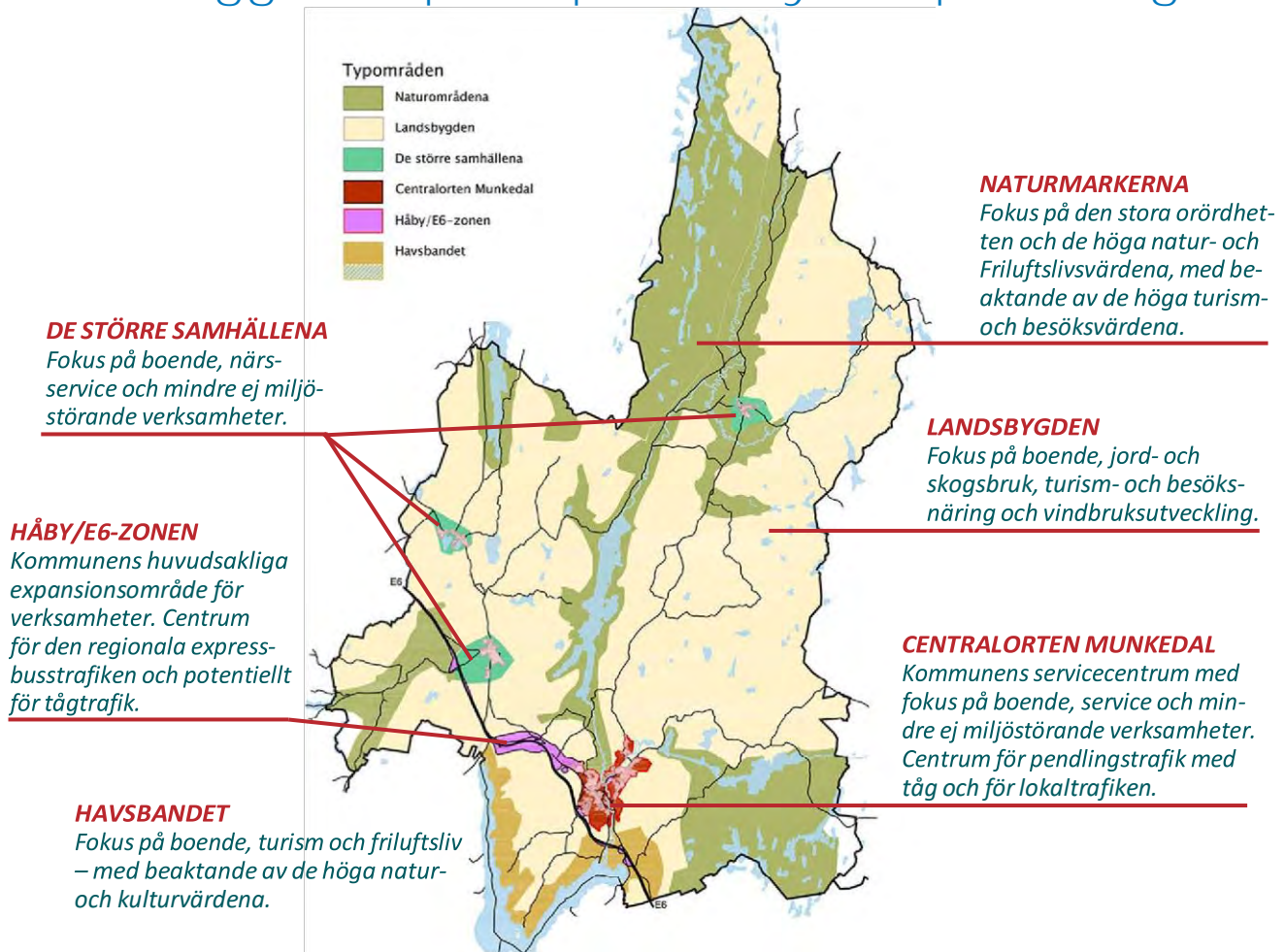
- Tysta och orörda område anges vid gränsen mot Tanums kommun. Länsstyrelsen har pekat ut området som riksintresse för friluftslivet.

Uddevalla och Färgelanda

- Herrestadsfjället: Det är angeläget att tillsammans med Färgelanda och Uddevalla kommuner utveckla samverkan kring friluftslivet på Herrestadsfjället.
- Sågebackens skjutfält: Verksamheten vid Sågebackens skjutfält alstrar buller, vilket berör delar av Munkedals, Uddevalla och Färgelanda kommuner. Bullerzonen är av riksintresse för det militära försvaret. Innan översyn av de militära anspråken på fältet har skett måste stor restriktivitet gälla för lokalisering av bebyggelse inom bullerstörda områden.
- LIS-områden gränsande till Färgelanda kommun: Björnsjön och Strandsjön är utpekade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Riktlinjer för planering

Grundläggande principer för fysisk planering

Om principerna för planeringen

Detta och följande kapitel i översiktsplanen redovisar i enlighet plan- och bygglagen, PBL, grunddragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen och bebyggelseutvecklingen, tillsammans med den kommuntäckande kartan över Mark- och vattenanvändning (Karta 1) med delkartor i större skala för Tungenäset–Håby–Munkedal (Karta 2) och de större samhällena (Karta 3).

I ÖP18 redovisas rekommendationer för sex större typområden. Dessa består i sin tur av ett antal mindre områden som har liknande förutsättningar, och därmed liknande riktlinjer.

Förslagen ska ses som några av ett stort antal möjligheter till förändringar. Vid önskemål att förverkliga projekt som inte överensstämmer med översiktsplanens förslag är riktlinjerna i detta avsnitt utgångspunkt för beslut.

Fokus på redovisningen av de geografiska typområdena ligger på kända enskilda och kommunala intressen för ändrad mark-/vattenanvändning, t ex i form av nya bostads- och verksamhetsområden.

De redovisade förändringarna bedöms sammantaget bidra till en god användning av mark- och vattenområdena, dels inom kommunen, dels i ett regionalt och nationellt perspektiv. I erforderliga fall kompletteras redovisningen av ett resonemang kring kapacitet i tekniska, sociala och biologiska system och hur aktuella förändringsintressen och påverkade bevarandebestånd bäst kan samspela.

Den förväntade tyngdpunkten för förändringar berör de avsnitten *Håby/E6-zonen*, *Havsbandet* och *Dingle* i förslagskapitlet.

Lokaliseringsprinciper för en hållbar bebyggelseutveckling

Följande principer ska vara vägledande vid beslut kring mark- och vattenanvändning och ska beaktas vid såväl bygglov och annan tillståndsgivning som vid upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser. Plan- och bygglovsärenden hanteras enligt gällande lagstiftning i PBL och MB med flera.

Lokalisering av bebyggelse

Stämningbilder Munkedal kommun

- Ny bostadsbebyggelse ska huvudsakligen lokaliseras:
 - så att samhällstekniska installationer samordnas, det vill säga företrädesvis i anslutning till befintliga samhällen och orter så att den utgör en naturlig komplettering till befintlig bebyggelse men även mer fritt på landsbygden.
 - så att kollektivtrafiken kan utvecklas och utnyttjas.
- Temaboenden av olika slag ska kunna medges som gruppbebyggelse utanför samhällena, med lokala kretsloppslösningar.
- Fritidshusområden. Omvandling av fritidshusområden till permanentboende ska medges.
- Turism. Byggnader och anläggningar för småskalig turism utanför samhällena ska prövas positivt för att i möjligaste mån bibehålla en levande landsbygd där detta kan ske utan betydande skada på natur- och kulturmiljövärden.
- Friluftsliv. Byggnader och anläggningar som förbättrar möjligheterna att utöva ett aktivt friluftsliv ska prövas positivt. Även inom områden som utpekats som särskilt värdefulla för friluftslivet ska sådan bebyggelse kunna uppföras. En förutsättning för att sådan tillkommande bebyggelse ska tillåtas är att den inte hindrar tillgängligheten inom området eller på annat sätt försämrar möjligheterna att nyttja området för friluftsliv, tex genom att skada natur- och kulturmiljövärden.
- Strandnära. Kommunen ser mycket positivt på möjligheten att inom så kallade landsbygdsutvecklingsområden i strandnära lägen, LIS-områden, enklare kunna medge dispenser för mindre anläggningar inom bland annat besöksnäringen. Även boende ska kunna prövas inom vissa av dessa områden i anslutning till befintliga bostadshus (inom ca 100 m). Se bilaga LIS-områden.

Skola, vård och omsorg

- Framtida lokaliseringar av skolor, förskolor, äldreomsorg och dylikt bör förutom till samhällsekonomiska och sociala intressen samlokaliseras med kollektivtrafik, närhet till lämpliga och vackra grönytor för rekreation och effektiva och säkra transport-, gång- och cykelvägar.

Verksamhetsområden

- Framtida verksamhetsområden bör framförallt lokaliseras i närhet till E6 för att minimera behovet av transporter och för att kunna samordna teknisk service, kollektivtrafik med mera.
- Ett varierat utbud av etableringsmöjligheter ska eftersträvas.

- Möjligheter till framtida expansion inom eller i anslutning till befintlig fastighet ska studeras och beaktas i samband med beslut om nyetableringar.
- Vindbruksverksamhet ska som huvudprincip etableras inom vindbruksområdena och där ges företräde före annan användning som inte kan fungera parallellt med vindkraft.
- Krav på exploateringsplan för hela vindbruksområdet ställs på den/de som avser göra den första etableringen inom ett område för att området ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt. Även tänkta angöringsvägar ska anges för att kunna bedöma eventuella skyddsbehov för lokala naturvärden. Lämpliga avtal ska upprättas som anger att även kostnader för framtida demontering, bortforsling och återställande av marken till ursprungligt skick ska bekostas av vindkraftsägaren.
- Vindbruksplanens "Förslag till rekommendationer i ÖP" ska gälla.

Vägar, järnvägar, gång- och cykelvägar

- Transporteffektiviserande, trafiksäkerhetshöjande och näringslivsbefrämjande vägar, järnvägar samt gång- och cykelvägar ska eftersträvas och prioriteras.

Tele och internet mm

- Lokalisering av master och dylikt för telekommunikation med mera ska samordnas i syfte att begränsa antalet master.
- Möjligheter att förbereda för bredband i samband med nyetableringar ska belysas i samband med detaljplaner och tillståndsgivningar.

Reservområden

- Reservområden enligt markanvändningskartan ska av strategiska skäl hållas fria från annan exploatering än den beskrivna för eventuell framtida bebyggelseutveckling.

Exempelbild bostadsutformning

Bygga i kulturmiljö

Kommunen har i samverkan med Bohusläns Museum, hembygdsföreningar med flera berörda tagit fram kulturmiljöbroschyrer som lyfter fram kulturmiljöernas värden och särdrag. Dessa har skickats ut till boende i respektive områden och finns tillgängliga på kommunen och på hemsidan. Syftet är att medvetandegöra för berörda fastighetsägare med flera hur byggnadernas värden kan bevaras och vilka risker för skada som finns. Dessa skrifter kallas "Bygga i kulturmiljö" och ska vara vägledande.

Utöver dessa finns 4 tematiska kulturmiljöskrifter: "Kyrkor", "Kulturella byggnader", "Fornminnen" och "Historisk guide", som också ska vara vägledande.

Exempelbild bostadsutformning samt vindkraft

Principer för utformning

Följande principer ska vara vägledande vid beslut kring mark- och vattenanvändning och ska beaktas vid såväl bygglov och annan tillståndsgivning som vid upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser.

Utformning av bebyggelse

- Den äldre bebyggelsen i tätorter och på landsbygden har oftast stora värden från kulturmiljösynpunkt. Det är därför viktigt att utformningen av ny bebyggelse och om- och tillbyggnader inte påverkar angränsande bebyggelse negativt.
- Inom särskilt utpekade områden med stort kulturmiljövärde ska ny bebyggelse och om- och tillbyggnader anpassas till bebyggelsetraditionen i Munkedal och ske med stor varsamhet.
- Ny bostadsbebyggelse bör:
 - eftersträva en småskalig varierad boendemiljö där naturen bevaras i sina värdefullaste delar och om möjligt utgör ett rikt inslag i områdets karaktär.
 - eftersträva lättillgänglighet. Gator bör leda vidare i form av en gång- och cykelväg för att undvika återvändsgränder. Kopplingen till möjlig framtida kompletterande bebyggelse ska beaktas.
 - säkerställa god tillgänglighet till lämpliga grönytor med mera i närområdet för lek och rekreation.
- Centrumbebyggelse i tätorten Munkedal bör studeras noggrant i detaljplan samt kopplas till grönstruktur.
- Utformning av ny eller ändring av befintlig bebyggelse utmed E6, eller inom starkt blickfång från E6, ska ske med särskild hänsyn till placering och utformning. Detaljplaner, byggnader och anläggningar inom detta område ska ta hänsyn till den sammanhängande bilden av Munkedal som den uppfattas från E6 samt beakta grönstrukturer och säkerställa god markanpassning till omgivande nivåer.
- Skyltar ska utformas och placeras på ett sätt så att de anpassas till omgivande bebyggelse och landskapsbild.

Boendeformer

- Ett varierat utbud av boendeformer av varierande ålder och kostnad bör eftersträvas för att tillgodose olika generationers och människors behov.

Utformning av vindkraftverk

- Vindkraftverk i grupp ska utformas enhetligt.
- Färgsättning bör ske i ljusa gråa kulörer och reflexfria material ska användas på rotor och blad.
- Reklam. Logotyp eller tillverkarens namn i litet format kan tillåtas på maskinhuset, men i övrigt ska ingen reklam förekomma på vindkraftverken.

Förslag för Mark och Vatten

Centralorten Munkedal

Avgränsning

I det följande avsnittet redovisas i mycket generella drag Centralorten Munkedal. De delområden som är föremål för förändringsintressen redovisas kortfattat. Till den beskrivande texten finns en markanvändningskarta för Munkedals tätort och Tungenäset. På kartorna redovisas nuvarande och framtida mark- och vattenanvändning.

Övriga planeringsförutsättningar

Centralorten Munkedal har kvar sin prägel som ursprunglig bruksort öster om älven, och som stationssamhälle på västra sidan, det som idag är Munkedals centrum. Mellan de båda sidorna av orten ringlar sig Örekilsälven i natursköna former. För ytterligare områdesbeskrivning av Centralorten Munkedal.

Service

I Munkedal centrum finns stort underlag för service och handel i form av fyra matbutiker, ett flertal restauranger, torghandel samt vårdcentral och apotek. I Munkedal finns skolor för F-9 fördelat på tre skolor. Ny skola samt bollhall planeras i anslutning till befintliga verksamhetslokaler på Kungsmark. Ny förskola planeras på Brudås. Nybyggnation av bostäder planeras på Vadholmen södra med möjlighet till 4000 kvm för verksamhetslokaler i bottenvåning.

Vatten och avlopp

Munkedals reningsverk har en kapacitet på 6800 pe (personekvivalent). Idag (2019) är 4000 fysiska personer anslutna till verket med en medelbelastning per dygn på 3559 pe samt en maxbelastning på 4500 pe per dygn. Framtida utbyggnad på södra Tungenäset, Saltkällan/Hensbacka och Håby kopplas också till Munkedals reningsverk.

Energi

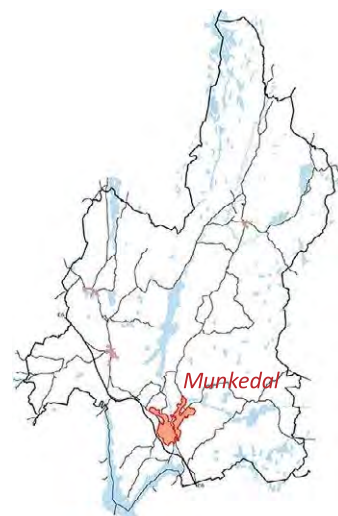
Fjärrvärmeanslutning är möjlig inom Munkedals tätort och ska prioriteras.

Trafik

Sedan E6 2008 fick en ny sträckning väster om Munkedals tätort har miljön i samhället, som tidigare dominerats av intensiv genomfartstrafik med en stor andel tunga fordon, förändras. Det finns nu förutsättningar för en bättre trafikmiljö och att bygga bostäder närmare väg 832 (gamla E6), både avseende buller och luftmiljö. Trafikverket har genomfört en ombyggnad av väg 832 för att anpassa den till lokalväg med gång- och cykelbanor.

Geoteknik

Centralorten Munkedal är relativt välstuderad avseende de geotekniska förutsättningarna och riskerna. Inget av de föreslagna nya områdena ligger inom skredkänslig mark enligt utförd kartering. Översiktlig geoteknisk bedömning och arkeologisk utredning

Orienteringsfigur: Centralorten

Stämningsbild Munkedal

genomförs vid detaljplanering av de nya bebyggelseområden som redovisas.

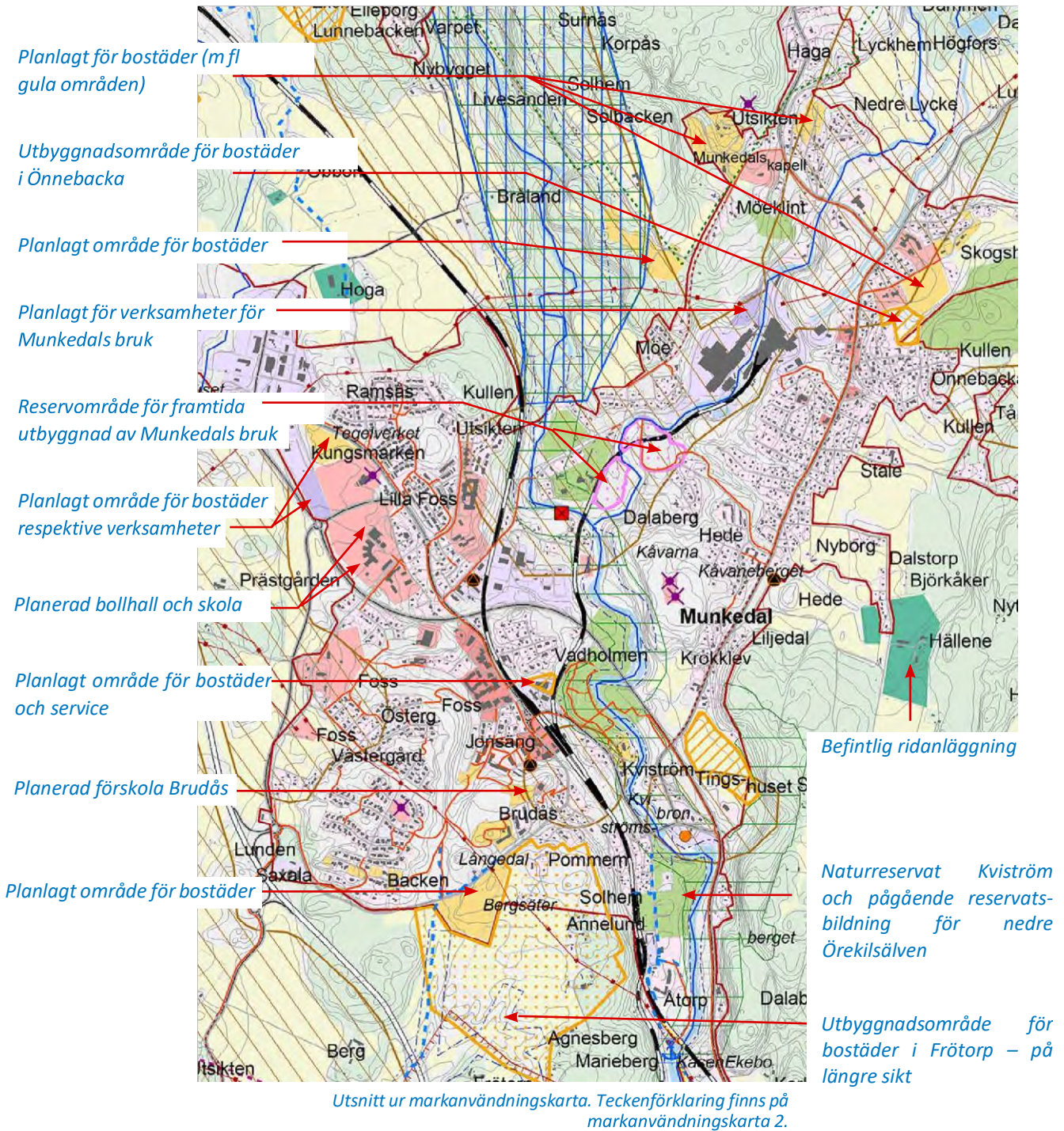
Friluftsliv

Örekilsparken och Örnebacka är de större centrala friluftsområdena inom tätorten. Ett flertal ridanläggningar finns i utkanten av samhället. De idrottsanläggningar som finns ligger i mer centrala lägen.

ÖP föreslår

- Centralorten Munkedal ska vara kommunens servicecentrum.
- Angivna områden för framtida bebyggelse enligt markanvändningskarta ska föregås av detaljplan.

Förslag på bebyggelseutveckling

De större samhällena – Dingle, Hällevadsholm, Hedekas

Avgränsning

I det följande avsnittet redovisas de tre större samhällena:

- Dingle
- Hällevadsholm
- Hedekas

Efter Munkedal är dessa tre de största orterna inom kommunen. De tre orterna och förslag på utveckling beskrivs först kortfattat följt av en beskrivning av generella förutsättningar för planeringen och generella förslag för de tre samhällena. Till den beskrivande texten och bilderna finns markanvändningskarta med var och en av orterna. På kartorna redovisas nuvarande och framtida mark- och vattenanvändning.

Orienteringsfigur:
De tre större samhällena

Övriga planeringsförutsättningar

Nedan redovisas tekniska planeringsförutsättningar. Se vidare avsnitt för respektive ort för beskrivning av särskilda förutsättningar samt förslag.

Vatten och avlopp

Reningsverket i Dingle tar genom överföringsledning även hand om avloppsvatten från Hällevadsholm. Verket har kapacitet för 4000 pe (personequivivalenter). Medelbelastning per dygn var 971 pe 2019, med 1550 personer anslutna, samt en maxbelastning per dygn på 1872 pe.

En överföringsledning för vatten kopplar Dingle och Hällevadsholm till kommunens vattentäkter vid Kärnsjön och Öbbön och tryggar vattenförsörjningen för ortens framtida utbyggnad. Reningsverket i Hedekas har en kapacitet om 600 pe. Medelbelastningen per dygn 2019 var 117 pe, 450 fysiska personer anslutna och en maxbelastning på 309 pe.

Vattenförsörjningen för Hedekas är tryggad genom överföring från vattentäkt vid Lersjön. I Dingle pågår översyn av vattenskyddsområden för vilket beslut väntas under 2021.

Trafik: I och med den nya dragningen av E6 har genomfartstrafiken i Dingle och Hällevadsholm minskat drastiskt. Det finns önskemål om att förbättra trafikmiljön ytterligare genom upprustning av centrala gator genom kompletterande gång- och cykelvägar inom och emellan samhällena, särskilt bör sådana kommunikationer till bad-, idrottsplatser, skolor och liknande barn- och ungdomstäta platser prioriteras.

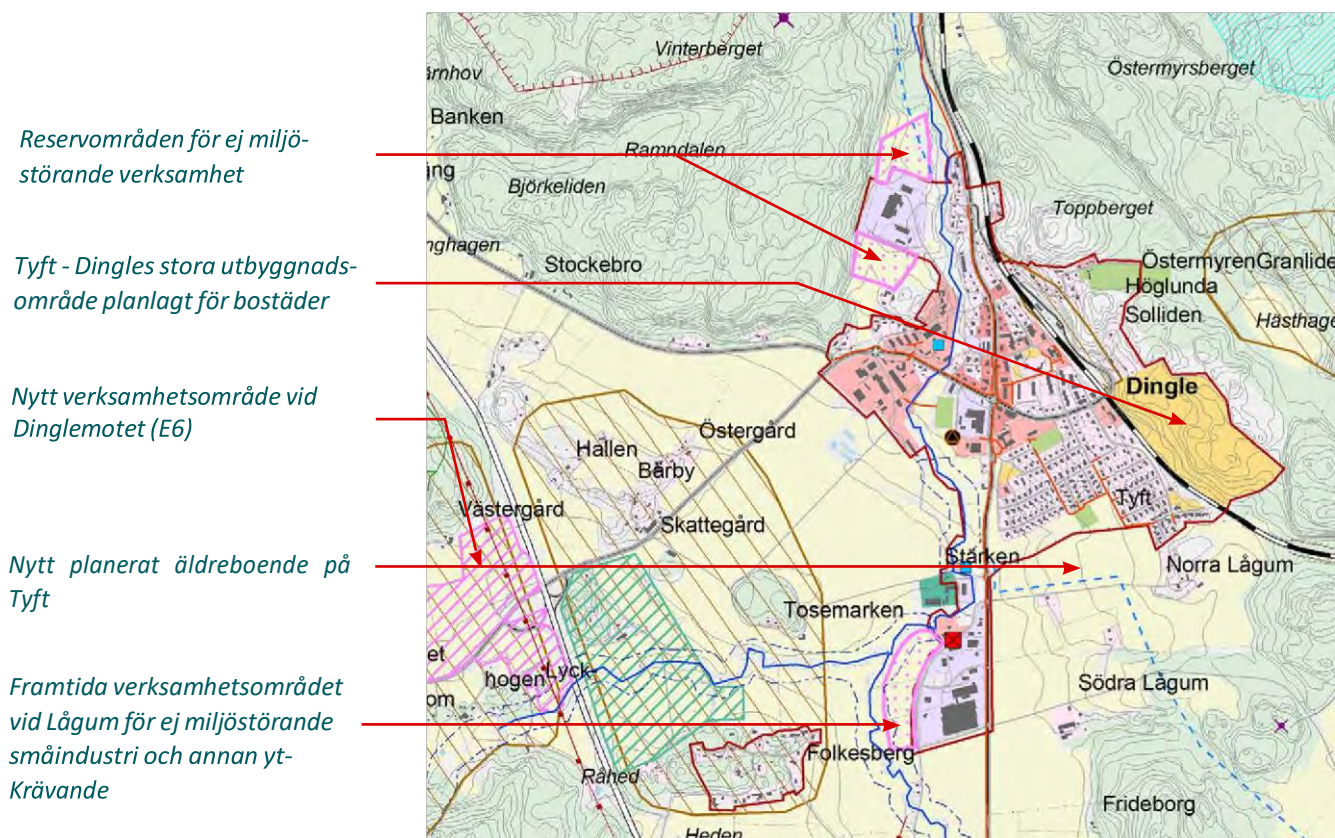
Geoteknik: Endast delar av tätortsområdena är studerade. Inga kända skredriskområden finns.

Dingle

Dingles centrala delar ligger i södra änden av en nord-sydlig dalgång med en bebyggelse som gradvis klättrar upp mot berget i öster respektive breder ut sig på slätten söder- och västerut med industribyggnader och Dingle utvecklingscentrum. Det före detta naturbruksgymnasiet är numera ett centrum för utbildning och stödverksamhet. Området innefattar till största delen kommunala och externa gymnasie- och vuxenutbildningar. Även lantbruk, hunddagis med flera verksamheter finns samlade här. Gatorna i samhället har rustats upp efter E6-flytten och gång- och cykelvägar och cirkulationsplatser har skapats.

Orten har präglats av areella näringar men flera nyetablerade ytkrävande och transportberoende verksamheter har satt en ny prägel på orten och dess närområde. För området i närheten av Dingle råder det brist på planlagd mark för sådana verksamheter. Bostadsutveckling bör ske dels genom förtätning av de centrala delarna, dels österut där det bedöms finnas goda möjligheter för attraktivt boende på berget i Tyft med utsikt över dalen. Grönstrukturen präglas av närliggande skogsområden och av ett vegetationsstråk genom samhället i nordsydlig riktning på ömse sidor om Dinglebäcken.

Förslag på bebyggelseutveckling:

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Ett nytt äldreboende och förskola planeras söder om Dingle i anslutning till samhället, på mark som sluttar svagt mot väg 832 i väster men med plattare partier.

Särskilda intressen

Strandskydd gäller kring Dinglebäcken. För utbyggnad av verksamhetsområden i Lågum ska det göras en avvägning mellan markbehovet för framtida verksamheter och strandskyddet kring Dinglebäcken i samband med detaljplanläggning. Dinglebäckens översvämningsrisk, vid så kallade 100-års flöden, bör också beaktas.

Översyn av vattenskyddsområden i Dingle pågår.

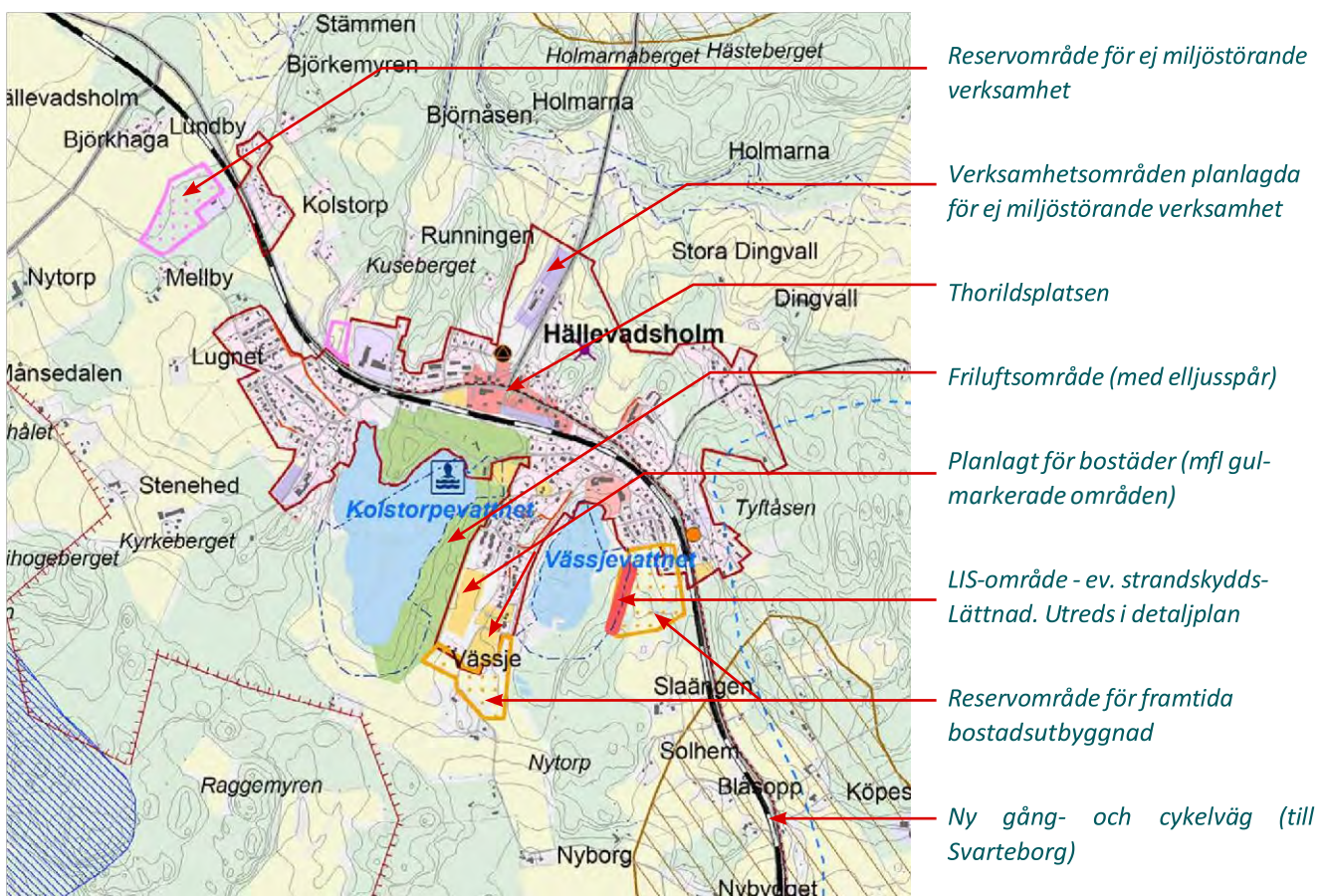
Hällevadsholm

Hällevadsholm har utvecklats som stationssamhälle kring de båda sjöarna i ett småkuperat skogbevuxet landskap. I ett längre tidsperspektiv bör bostadsutbyggnaden ske söderut och västerut på ett sådant sätt att Kolstorpevattnets och Vässjevattnets kvaliteter för ett attraktivt boende kan utnyttjas. Det är viktigt för ortens näringslivsutveckling att det tillskapas mark för nyetablering utöver den utveckling som kan ske inom redan detaljplanelagda verksamhetsområden.

Området kring befintlig stenindustriverksamhet, strax norr om samhället, är välbeläget i förhållande till trafikplatsen vid Grind och möjlighet finns att ansluta det till väg 908 mot Fjällbacka. Området redovisas därför i planen som reservområde för icke miljöstörande verksamhet.

Samhällets grönstruktur präglas av omgivande skogsområden samt vegetation i anslutning till sjöarna Kolstorpevattnet och Vässjevattnet. Friluftsområdet runt Kolstorpevattnet är viktigt för rekreation inom orten.

Förslag på bebyggelseutveckling:

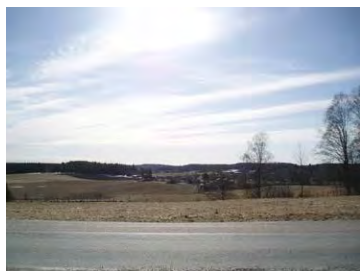

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Särskilda intressen

Strandskydd gäller kring Vässjevattnet och Kolstorpevattnet. Lättnader i strandskyddet bör kunna utredas öster om Vässjevattnet och väster om Kolstorpevattnet i samband med detaljplaneläggning av området.

Hela området ingår i ett större område kring Enningdalsälvens (Södra Bullaresjön med mera) vattenområde som med hänsyn till sina natur- och kulturvärden är av riksintresse och omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt miljöbalkens fjärde kapitel. Bestämmelserna utgör restriktioner mot vissa vattenföretag.

Utblick över Hajumsälvens dalgång

Hedekas

Hedekas med sin högt belägna och småskaliga samhällsbyggnad med storslagen utsikt över Hajumsälvens dalgång bildar nordlig utpost i tätortsstrukturen, med för invånarna, viktiga pendlings samband även norrut till Dals Eds kommun och österut mot Färgelanda kommun. Näringslivet präglas av ett stort inslag av byggrelaterad verksamhet med bland annat träindustrier.

I direkt anslutning sydväst om samhället finns goda möjligheter till rekreation och friluftsliv. Samhället ligger också nära stora natur- och friluftslivsintressen på Kynnefjäll och vid Örekilsälven. Den vackra Hajumsälven ligger strax söder om samhället.

Det är viktigt för samhället att det finns möjligheter för nyetablering eller expansion av befintliga verksamheter. Områden för utbyggnad av verksamheter finns i samhällets södra och norra del. I Sandåker finns ett detaljplanerat område för framtida bostadsbebyggelse.

Förslag på bebyggelseutveckling:

Framtida verksamhetsområden för ej miljöstörande verksamhet (på längre sikt)

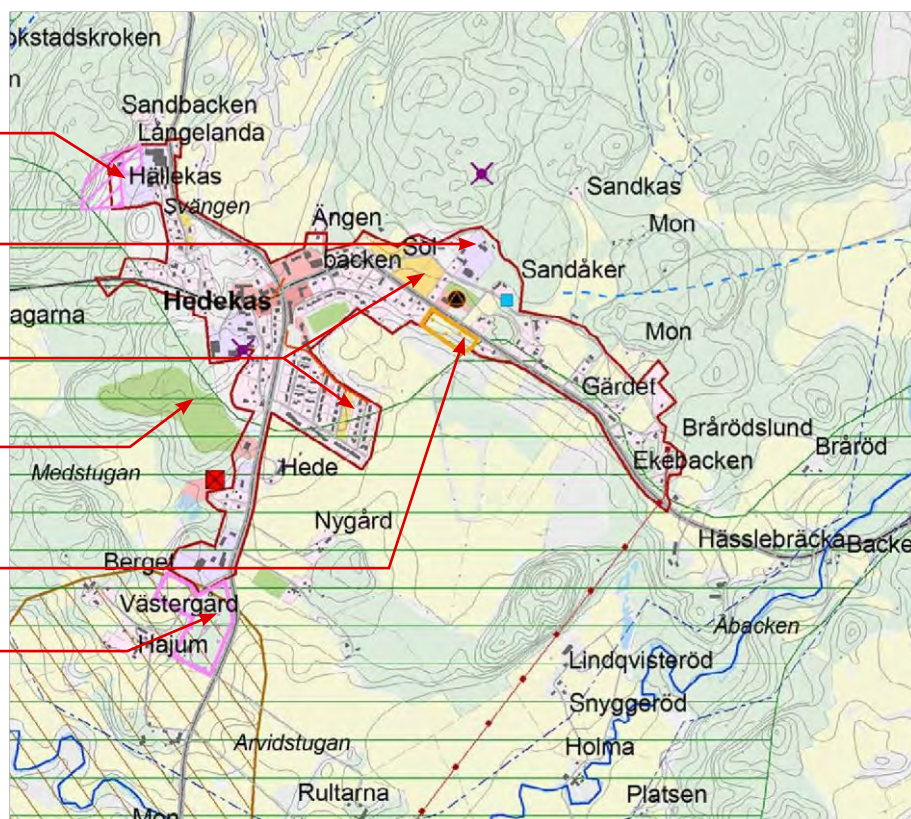
Planlagt för småindustri, delvis utbyggt

Planlagt för bostäder

Friluftsområde (med elljusspår)

Reservområde för framtida bostadsutbyggnad

Reservområde för ej miljöstörande verksamhet. Strategiskt beläget med hänsyn till transporter söderut och redan starkt påverkat av täktverksamhet och industrianläggningar.

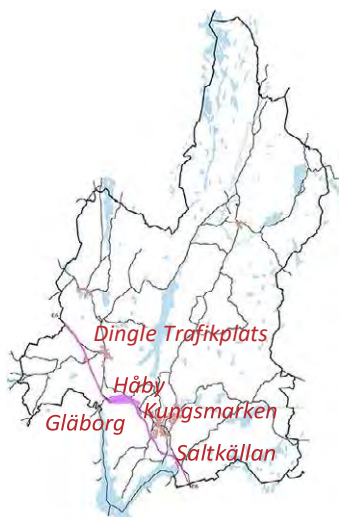
Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Särskilda intressen

Södra delen av tätortsområdet ligger inom riksintresseområde för naturvård och ingår i kulturmiljön kring Hajumsälven, utpekad i kulturmiljöprogrammet som värdefull. Det öppna landskapet är av stort värde för kulturmiljön som helhet.

ÖP föreslår

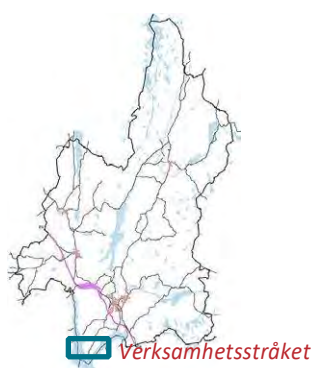
- Kommunen ser generellt positivt på en utbyggnad av samhällena och att lokal service finns kvar.
- Kommunen ska verka för en bibehållen närservice inom de större samhällena.

Orienteringsfigur: Håby/E6-zonen

Vy över Saltkällans trafikplats

Orienteringskarta:
Verksamhetsstråket

Verksamhetsstråket

Håby/E6-zonen: E6, Verksamhetsstråket, De fem moten, Håby mm

Avgränsning

I det följande avsnittet redovisas översiktligt verksamhetsområdena utmed motorvägsområdet och trafikplatserna. Området innehåller följande delområden:

- E6 med trafikplatser
- Håby med strategiskt närområde
- Håby rastplatsområde
- Gläborg norra och nordvästra
- Reservområde Gläborg södra
- Reservområde Saltkällan
- Saltkällans marknadsplats
- Säleby mellan och södra samt Säleby Västra
- Kungsmärken
- Dinglemotet med närliggande område

Mindre verksamhetsområden förekommer inom de övriga geografiska typområdena. Till den beskrivande texten finns en förstord mark-användningskarta för Munkedals tätort/Tungenäset och en för Dingle där nuvarande och framtida markanvändning redovisas. Det beskrivna området sträcker sig från kommungränsen i söder till Dingle i nordväst utefter E6 med de befintliga och framtida verksamhetsområden som har en tydlig och nära koppling till motorvägen och har en potential för utveckling.

E6

E6 som sedan sommaren 2008 är komplett genom Munkedals kommun innebär ökad framkomlighet och minskad restid för den relativt stora andelen arbetspendlare boende i Munkedal. Trafikplatserna har en god anknytning till det lokala vägsystemet. För trafikanterna på E6 skapas vackra utblickar över Örekilsälven och Saltkällefjordens inre del samt kulturlandskapet på Tungenäset. Åtgärder för att skapa intresse för Munkedal hos resenärer längs E6 har utförts i anslutning till trafikplatserna, bland annat i form av attraktiva rastplatser och turistinformation.

Verksamhetsstråket Gläborg–Håby–Smedberg–Munkeland– Kungsmärken

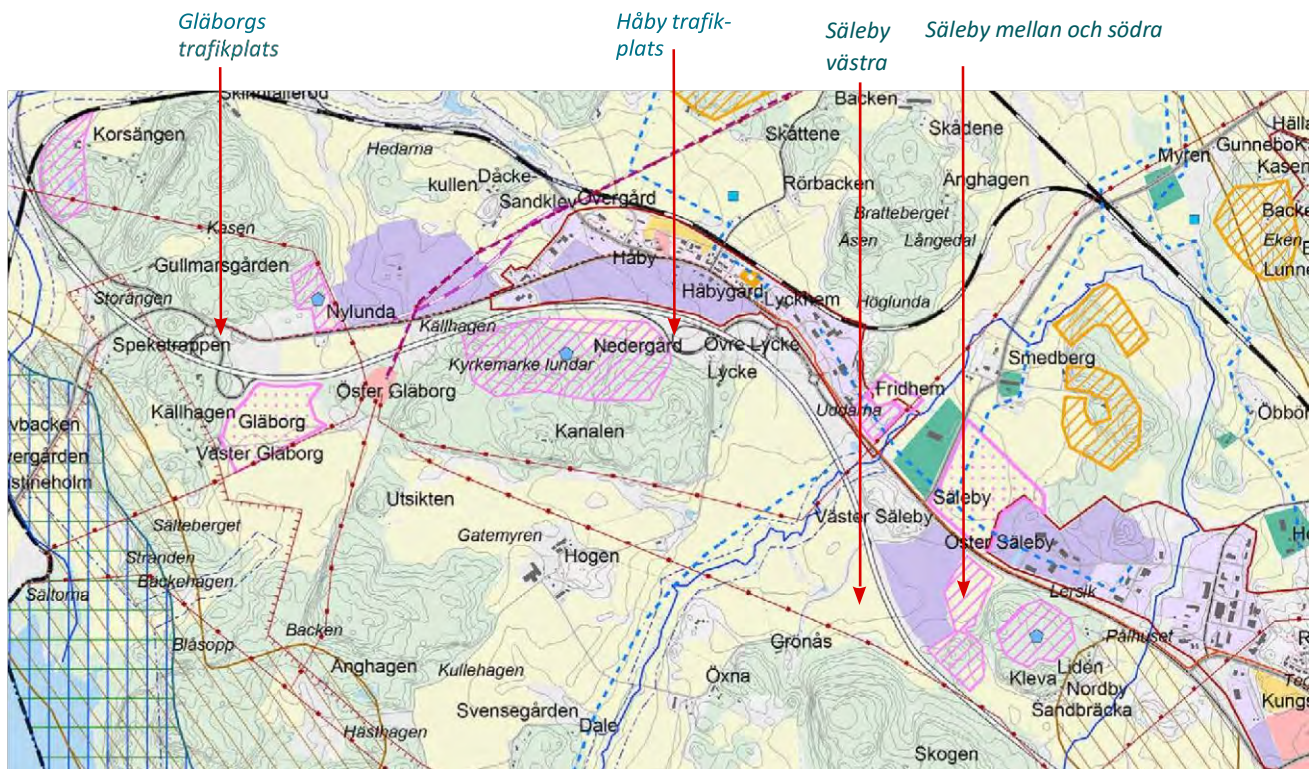
Området utmed E6 kring Håby, med väg 832 som sammanbindande lokalgata, planeras för att bli ett av kommunens framtida verksamhetsområde med goda förutsättningar för etablering av en variation av verksamheter, från logistisk och industri vid Gläborg, via handel i Håby och Munkeland, vidare verksamheter på Smedberg, Säleby och Kungsmärken. Kommunen vill säkerställa tillgången på ytterligare mark för verksamhetsområden för detta syfte. Det är angeläget att i ett tidigt skede finna de fysiska formerna för en gemensam planering och marknadsföring. Detta arbete pågår i form av ett flertal detaljplaner.

Det finns planlagd mark för externhandelskomplex i Håby mellan motorvägen och samhället. Läget är fördelaktigt ur kommunikationssynpunkt med bra cykelvägar till Munkedal och Dingle, bra bussförbindelser samt bra anslutning till E6:an.'

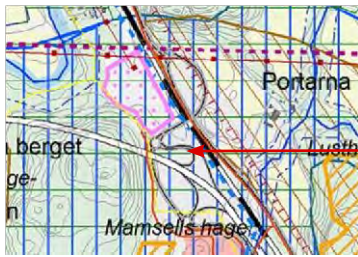
Säleby mellan och södra ligger inom ett skogbevuxet bergsparti och ängsmark sydväst om gamla E6, mitt emot Smedbergs industriområde. Utbyggnad av verksamheter här ger goda förutsättningar för att skapa ett samband med Smedbergs industriområde.

E6:an medför förutsättningar för tillgänglighet till och marknadsföring av Smedbergs och Sälebys industriområde samt Munkelands handelsområde, som i kommunens och näringslivets tidigare satsningar har haft en tydlig koppling till deras läge vid gamla E6. Det behövs nya satsningar för att tydligare knyta och annonsera Munkeland och Smedberg. Kommunen har sedan länge försökt binda ihop de olika verksamhetsområdena, vilket bedöms kunna ge avsevärda samverkans- och exploateringsfördelar och bidra till att området får en större attraktivitet.

Kommunen lägger stor vikt vid utformning av byggnader, tomtmark, gator, skyltning och av verksamhetsstråket, eftersom det har avgörande betydelse för såväl attraktiviteten inom området som för dess annonsering mot E6.

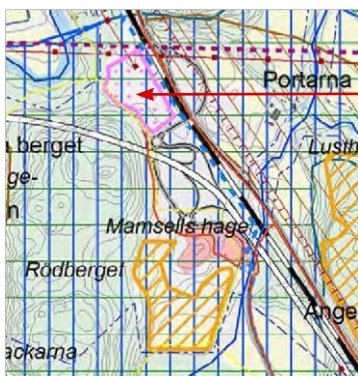
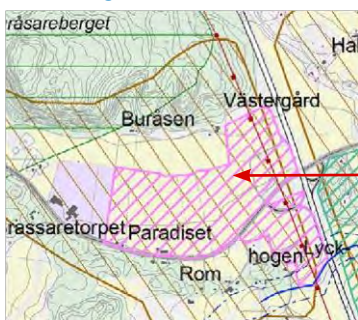
Verksamhetsstråket, utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Industri-
område

Orienteringskarta

De fem moten (trafikplatserna) med närliggande verksamhetsområden

Saltkällans trafikplats: Trafikplatsen är Munkedals port mot söder med en rastplats. Söder om trafikplatsen ligger Saltkällans marknadsplats. Området har lång historia som marknadsplats och används som sådan vid återkommande tillfällen. Norr om trafikplatsen anges ett framtida verksamhetsområde, se nedan under Saltkällans trafikantservice.

Foss trafikplats: Trafikplatsens huvudfunktion är att ansluta trafikanter på E6: an till Tungenäset och mot Munkedals centrum. Här finns det en mindre pendelparkering för att underlätta samåkning. Enligt en trafikutredning av Ramböll från 2014-10-31 beskrivs att Fossmotet skulle klara en mycket större ökning än den förväntade ökningen av genomförda planer längst Gårviksvägen samt att det inte finns något som tyder på att kapacitetsproblem skulle uppkomma.

Håby trafikplats: Trafikplatsen kopplar trafiken till befintliga anläggningar på ett effektivt sätt. Bohus Rasta är väletablerad och genom sin storlek och serviceutbud av betydelse för den tunga trafiken längs E6. Expressbusstrafiken har Håbyterminalen som knutpunkt för stora delar av busstrafiken i norra Bohuslän, samordnat med lokaltrafiken. Vid terminalen finns också en pendelparkering. Trafikplatsen är också vara anslutningspunkt för trafik till och från Sörbygden och Hedekas samt vidare norrut.

Gläborgs trafikplats: Gläborgs trafikplats är en viktig knutpunkt för trafiken till och från Lysekil och Sotenäs. Trafikplatsen är också den norra infarten till det växande verksamhetsområdet i Håby. Möjlighet kan finnas att även koppla järnvägstrafiken till denna del av verksamhetsområdet, vilket kan göra förutsättningarna för etablering av transportintensiva verksamheter ännu mer intressant. Det skulle dessutom stödja/möjliggöra en långsiktigt mer hållbar transportstruktur. Detta har utretts i samband med planläggning av marken mellan Håby och E6: an. Trafikverket planerar för att bygga om trafikplatsen för att öka kapaciteten.

Dingle trafikplats: Trafikplatsen kopplar ihop E6 med Dingle och de befintliga verksamhetsområden som finns där. Nya verksamhetsområden anges i anslutning och närheten till trafikplatsen i området både väster och öster om motorvägen.

Föreslagna framtida verksamhetsområden

Saltkällans trafikantservice planeras norr om trafikplatsen och utgörs av ängsmark. Det är beläget mellan Rödberget, älven, järnvägen och nya E6 och är således kringskuret av väganläggningar. Området redovisas som framtida verksamhetsområde på längre sikt. Möjlighet till lokalisering av framtida kollektivtrafikcentrum för buss och tåg med pendelparkering, och eventuellt en mindre trafikantserviceanläggning bör närmare studeras genom detaljplaner.

Säleby västra ligger väster om E6: an och Säleby mellan och södra. Området består av plan ängsmark i norr som svagt sluttar från ett skogbeklätt bergsparti i söder. Angöring kan ske via bro över motorvägen. Genom området går en ledning med 40 kV.

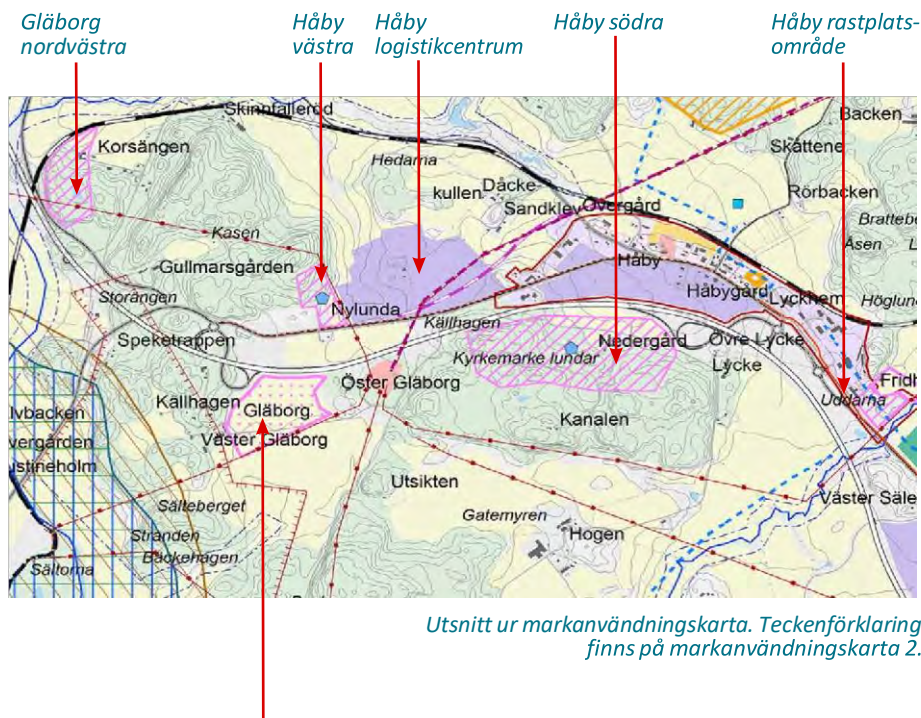
Håby rastplatsområde omfattar nuvarande rastplatsområde inklusive reservområde för verksamheter och är beläget direkt söder om Håby. Området sträcker sig mot söder fram till Sälebybäcken och mot öster ca 400 meter från gamla väg E6. Området har ett bra

kommunikationsläge, i direkt närhet trafikplatsen i Håby. Exploatering ska ske med stor hänsyn till landskapsbilden och till den närbelägna Sälbybacken, som är ett ekologiskt känsligt vattendrag. Verksamheter med anknytning till turismen ska prioriteras.

Håby södra ligger i ett mycket strategiskt läge invid berget vid Håbymotet. Läget vid berget gör att området bedöms lämpligt att bebygga ur landskapsbildshänseende.

Gläborg nordvästra ligger norr om Gläborgsmotet där järnvägen korsar E6. Planläggning av området för industriändamål pågår.

Håby västra ligger i ett mycket strategiskt läge invid Gläborgsmotet.

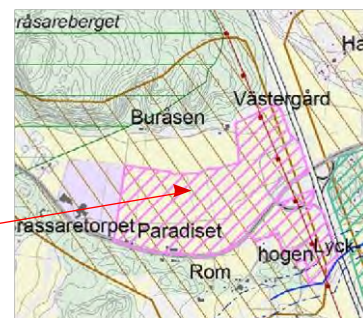
Reservområde Gläborg södra ligger i ett mycket strategiskt läge invid Gläborgsmotet. Området ligger inom kulturmiljöområde som föreslås utgå ur kommunens kulturminnesvårdsprogram till följd av dess närhet till E6, vilket i grunden förändrat helhetsmiljön. Kulturbyggnadernas enskilda värde berörs ej av föreslagen utbyggnad. Områdets strategiska värde för näringslivsutvecklingen bedöms vara betydande. Stor hänsyn ska tas till landskapsbilden vid utformning och placering av byggnader.

Dingle västra ligger i ett strategiskt läge vid Dinglemotet. Området ligger inom kulturmiljöområde som är rikt på fornlämningar varför fördjupade studier behöver utföras vid detaljplanering.

Dingle östra ett plant område i närheten av Dinglemotet, utmärkt plats för ytkrävande och transportintensiv verksamhet. Ingår delvis i ett kulturminnesvårdsområde och angränsar till ett antal fornlämningar.

Skytning längs vägarna

Längs nya och gamla E6 förekommer skyltning på intilliggande fält, med reklam för närliggande företag och handelsområden etcetera. Skyltar i form av vepor och skivmaterial är upphängda på byggnader, ställningar, utställda lastbilsvagnar och högkarror. Skyltarna står huvudsakligen inom den zon (50 meter från motorvägen och 30 meter från lokalvägen) inom vilken Trafikverket och länsstyrelsen ansvarar för tillstånd och tillsyn enligt väglagen.

Av gestaltungsprogrammet för E6, som kommunerna i norra Bohuslän tagit fram tillsammans med Trafikverket och länsstyrelsen, framgår att hänsyn och anpassning till landskapsbilden var och är ett viktigt motiv för gestaltning och utformning av nya E6.

Kommunen anser att skyltningen har en förfulande inverkan på landskapsbilden och att den förtar **upplevelsen av landskapet när man färdas längs vägarna. Skyltningen uppfattas som "vild",** det vill säga att den tillkommer på ett oplanerat sätt, och genom en bristfällig tillstånds- och tillsynsprocess, då tillräckliga utformningskrav inte ställs på den som vill uppföra en skylt. Då **nya och gamla E6 är kommunens entré och "ansikte utåt"** innebär den förfulande skyltningen en nackdel ur marknadsföringssynpunkt. Munkedals kommun vill kunna visa upp sitt vackra landskap och locka den som färdas längs E6 till turism och besök i kommunen.

För att uppnå tillräcklig vägledning och information till besökare är kommunens policy att det ska finnas skyltning med respektive verksamhetsområdes namn från E6 in mot området.

ÖP föreslår

- En utbyggnad av angivna bostads- och verksamhetsområden med mera enligt kartorna bedöms, med vissa hänsynstaganden enligt ovan, lämplig.
- Stor omsorg ska läggas på byggnadernas och närmiljöns utformning med hänsyn till det öppna läget mot E6.
- Skyltar ska utformas så att de anpassas till byggnadernas utseende. Enhetlighet i fasadskyltning ska eftersträvas.
- **"Vild" skyltning på** exempelvis utställda kärror längs Trafikverkets vägområden ska inte tillåtas. Gemensamt initiativ bör tas av berörda företag, kommunen och Trafikverket för att uppnå att erforderlig skyltning får ett mer tillfredsställande, enhetligt utseende och som kan ges tillstånd till.
- Vid planläggning av mark ska värden som landskapsbild och god markanpassning beaktas.

Landsbygden: Svarteborg, Sörbygden, Valbo-Ryr, inre Tungenäset, mm

Avgränsning

Med *Landsbygden* avses här de större sammanhängande landsbygdsområden som finns inom kommunen.

Inre Tungenäset och Dalstråket Tungenäset utgörs dels av inlandet väster om E6-stråket fram till kustzonen (gränslinjen för riksintresse 4 kap MB), dels de områden öster om E6-stråket som ej innefattas i centralorten.

Landskapet från Lökeberg-Ödsby via Pilegård till Foss utgörs av en fornlämningsrik odlingsbygd med inslag av hagar och lövskogsmiljöer. Området vid Röstorp-Öxna är på samma sätt rikt på fornlämningar. Därtill ingår i området de kulturhistoriskt värdefulla vägarna på Tungenäset: väg 814 Pilegård-Gårvik och väg 815 Faleby-Munkedals hamn. För ytterligare områdesbeskrivning av Landsbygden se Del II.

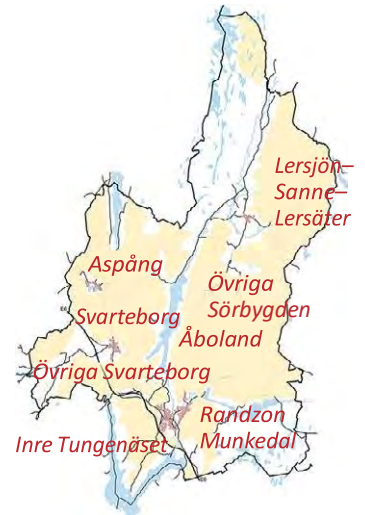
Användning av mark och vatten

Inom Landsbygden är det huvudsakligen boende, jord- och skogsbruk, turism- och besöksnäringen och vindbruket som prioriteras. De relativt många fokusområden bedöms kunna utvecklas sida vid sida på ett lämpligt sätt genom att det storskaliga vindbruket har begränsats till ett antal utvecklingsområden efter avvägningar mellan olika intressen i planeringsunderlaget för vindbruk. Angivna utvecklingsområden för bostäder bygger på bedömningar av behov och efterfrågan för bland annat temaboenden inom rimliga avstånd från regionpendlingsnoder och i övrigt lämpliga och attraktiva lägen.

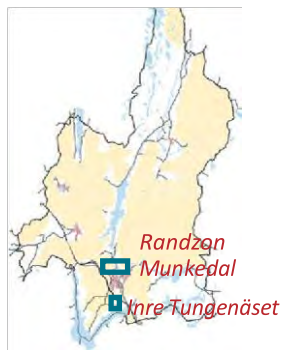
Föreslagna framtida bebyggelseområden

Framtida bostäder i Öbbön östra: Området är vackert beläget i en sluttande dalgång öster om Håby mellan järnvägen och Örekilsälven, med väg 926 i nordväst. Det föreslagna området består av både skogs- och åkermark och ligger i anslutning till ett befintligt bostadsstråk väster om Örekilsälven. Hela området ligger inom skyddsområde för grundvattentäkt samt inom kulturmiljöområde. Hänsyn ska tas till kända fornlämningar och angränsande ädellövskog med mycket högt skyddsvärde. Attraktivt läge i anslutning till befintlig bebyggelse.

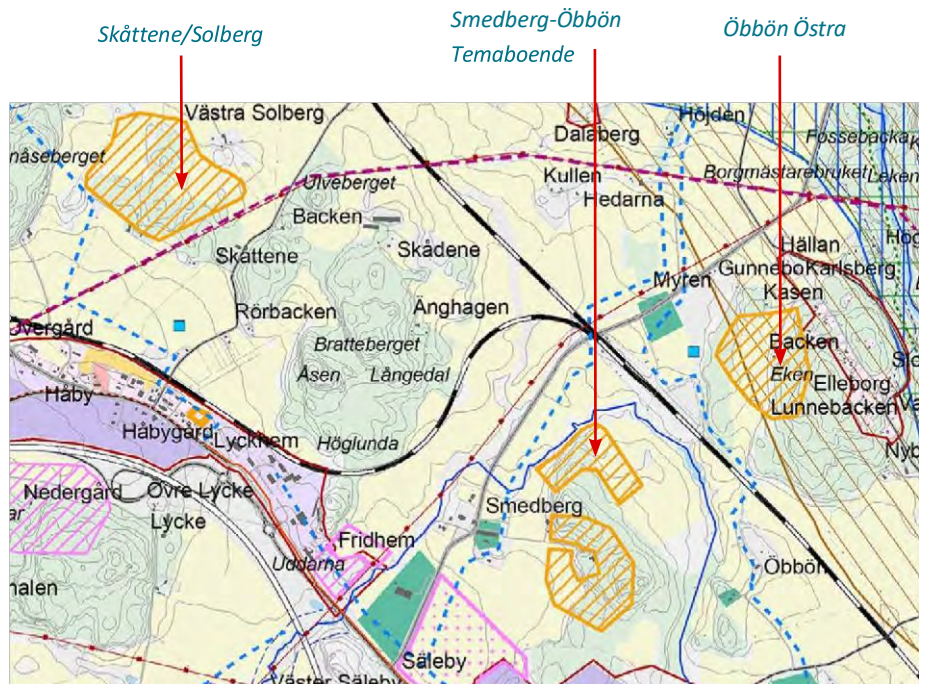
Framtida bostäder i Smedberg – Öbbön: De två föreslagna områdena ligger strax öster om Håby och norr om verksamhetsområdena i Sälby, med närhet till både service och kommunikationer anser kommunen att de är strategiskt viktiga. Båda delarna ligger inom ädellövskog och delvis på en höjd. Naturvärden i och i anslutning till områdena ska tillvaratas och tillgängliggöras för att bibehålla områdets attraktionskraft.

Orienteringskarta:
Landsbygden

Orienteringskarta

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Bostäder i Utsikten/Berg: Området ligger mitt på Tungenäset, norr om korsningen av väg 814 och 813. Området har ett attraktivt läge på en höjd med utblick över landskapet, mitt mellan E6/Munkedals tätort och kusten/golfbanan i Torreby.

Skree: Området ligger i kanten av en skogsklädd mindre ås, nära Pilegårdskorset. Det är nära till kollektivtrafik, planerad VA-ledning och service i centralorten eller Håby.

Vid detaljplaneläggning av ovan nämnda områden görs en avvägning mot eventuella allmänna intressen.

Munkedals hamn

ÖP föreslår

- En utbyggnad av angivna bostadsområden enligt ovan beskrivna framtida bebyggelseområden prövas i detaljplan. Utveckling av turism och besöksnäring genom uppförande av anläggningar för dessa syften, även för friluftsliv och rekreation liksom konferensanläggningar, ska ges goda möjligheter.
- Utveckling av landsbygden genom strandnära lokalisering för mindre turism-/fritidsanläggningar eller bostäder enligt planeringsunderlag LIS-områden.
- Lokalisering av en campingplats i området runt Hedekas – Lersjön kan vara lämplig och bör studeras. Lämplig plats är t ex Vattneröd öster om Lersjön som ligger i anslutning till område för landsbygdsutveckling i strandnära läge.
- Utökning av hävdad badplats med ny brygga i Lersjön. Principiellt har kommunen en positiv inställning.
- Lokalisering av eventuellt mindre flerbostadshus i Valbo-Ryr. Principiellt har kommunen en positiv inställning. Bör prövas i detaljplan.
- Vindbruksområden finns uteslutande inom detta geografiska typområde och utgör verksamhetsområden inom vilka endast byggnader och anläggningar nödvändiga för vindbruksverksamhet eller annan verksamhet som kan kombineras med vindbruk, till exempel jord- och skogsbruk, ska kunna medges.

Hur övriga intressen bevakas:

- Randzonen runt centralorten Munkedal–Håby (och de större samhällena) ska detaljplaneras inför nybyggnad på sådant sätt att en lämplig framtida expansion för dessa orter säkerställs.
- Angående vindbruk och LIS, se vindbruksavsnitt respektive LIS-avsnitt tidigare i ÖP18, Del I.

Orienteringskarta: Havsbandet

Havsbandet (Kustzonen + Hensbacka/Saltkällan) Tungenäskusten, Saltkällan, Hensbacka och Gullmarn

Avgränsning

I det följande avsnittet redovisas översiktligt kustzonen, vilket avser en ca 1,5 km bred strandzon mellan Färlev- och Saltkällefjordarnas strandlinje, inklusive Hensbacka och Taske å, samt det tillhörande vattenområdet i Gullmarn till kommungränsen.

Området innefattar även förekommande öar och kobbar och Örekilsälvens mynningsområde. Den gräns som illustreras sammanfaller i princip med avgränsningen av området med särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap MB samt Hensbacka.

De delområden som är föremål för förändringsintressen redovisas kortfattat. Till den beskrivande texten finns en förstorad Markanvändningskarta för Munkedal, Håby, Tungenäset, Saltkällan och Hensbacka, (Karta 2). På kartorna redovisas nuvarande och framtida markanvändning.

Användning av mark och vatten

Bild 1: Torrey slott

Bild 2: Maltes stig vid Saltkällan

Bild 3: Bild mot berget vid Munkedals hamn

Tungenäset med unika natur- och fritidsmiljöer vid Gullmarn utgör kommunens viktigaste utvecklingsområden för ett attraktivt boende. Här finns goda förutsättningar att utnyttja den service som finns i centralorten och relativt god närhet till kommunikationsvägar och expressbusstrafik.

Inom vissa delar av kustområdet är bebyggelsen lokaliserad till täta grupper och då ofta i form av planlagda områden. Inom andra delar finns kuststräckor som i princip saknar bebyggelse. Mellan dessa ytterligheter förekommer spridd bebyggelse i varierande omfattning.

Det mångskiftande och brutna strandlandskapet kring Gullmarns vatten har genom sin variationsrikedom och sina särpräglade miljöer betydande egenvärden i form av intressanta landskapstyper, tillgångar för friluftslivet samt kvaliteter i flora och fauna.

Av stort berggrundsgeologiskt och morfologiskt intresse är övergångszonen mellan gnejs- och granitområdena. Fjorden är ett attraktivt område för det rörliga friluftslivet. Förekomsten av fritidsbåtar är hög samtidigt som ett stort antal människor sommartid vistas längs fjordens stränder eller dess närområde.

Mynningsområdets öar och skär med tillgängliga naturhamnar erbjuder rika tillfällen till bad och friluftsliv med möjligheter till fritidsfiske. De hydrografiska förhållandena i Gullmarn har bidragit till uppkomsten av ett rikt djurliv, delvis unikt. Det dominerande naturvårdsintresset utgörs av Gullmarsfjordens marina fauna. Fiskeribiologiskt har Gullmarn och tillrinnande vattendrag stort intresse som reproduktions- och uppväxtområde för åtskilliga värdefulla fiskarter. Örekilsälven kan uppvisa en laxyngeltäthet i nivå med de rikaste vattendragen i landet.

Saltkällan/Hensbacka omfattar en utvidgning av ett långsträckt dalstråk från sydost vilken längst i norr övergår i det smala Kviströmspasset.

Dalen avgränsas av brant sluttande höjdområden som i öster har sin fortsättning mot Herrestadsfjället. Området har stora värden för kultur, friluftsliv och turism. Biflödet Åsensbäcken berör riksintresset för Taske å.

Principer för bebyggelseutvecklingen

Riksintressen och kompletteringsbebyggelse

Huvudfrågan vid planeringen för en långsiktigt hållbar utveckling inom Tungenäset och dess kustzon är att åstadkomma både en minskning av övergödningen av Gullmarn och ett säkerställande av kustlandskapets framtida värden med dess nationella bevarandebestånd, och samtidigt skapa förutsättningar för en utveckling av ett attraktivt permanentboende i lämplig omfattning.

Med ledning av en bebyggelsekarta har en översiktlig studie gjorts av kustzonen. Fyra områden har avgränsats, till vilka bebyggelsen idag i huvudsak är lokaliserad. De ges här beteckningen **"kompletteringsområden"** i syfte att ange att en utveckling av bebyggelsen kan vara möjlig inom dessa områden. Svar på detta kan ges först efter varje områdes förutsättningar utretts genom planläggning som inleds med programarbete för större områden än för enskilda detaljplaner. Det synsätt som ovan redovisats ligger i botten för den fortsatta planeringen inom hela det geografiska området.

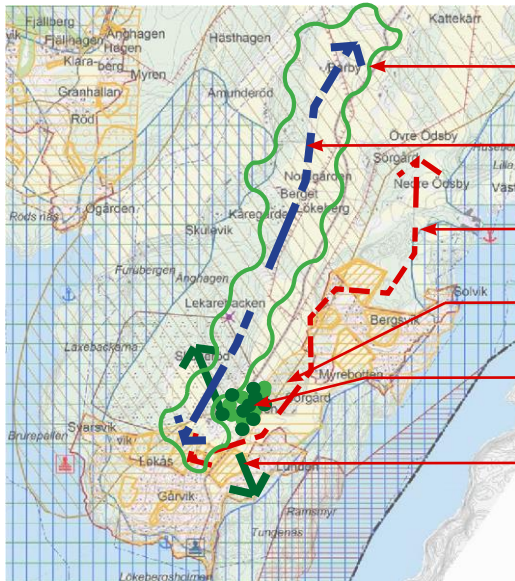
Den planerade och pågående VA-ledningen till Munkedals hamn respektive Bergsvik/ Gårvik kommer att bidra till en bättre vattenmiljö i Gullmarn, samtidigt som den möjliggör mer omfattande kompletteringsbebyggelse i vissa delar och omställning till permanentboende av befintliga fritidshus. Det är samtidigt ett ömsesidigt beroende där en utveckling av nya bostadsområden är en förutsättning för att kommunen ska kunna genomföra VA-utbyggnaden.

Kompletteringsområden: Utpekandet av områden där kompletteringsbebyggelse ska kunna medges ska ses som ett ställningstagande till att de *ej utpekade områdena ska fredas från ny omfattande bebyggelse*.

Kompletteringen avses främst innebära tillkomst av enstaka hus vars lämplighet på platsen prövas i bygglov/detaljplan. Kompletteringarna bedöms med stor sannolikhet komma att ske i sådan takt att de kan betraktas som kompletteringar *på lång sikt*. De utpekade områdena omfattas i stor utsträckning av pågående planprocesser.

Genom att tillkommande bebyggelse lokaliseras till idag befintliga bebyggelseområden, fredas mellanliggande zoner från ytterligare planläggning av bebyggelse varvid riksintresset från denna synpunkt kan säkerställas. Lokalisering av tillkommande bebyggelse ska dessutom ske med utgångspunkt i natur- och kulturvärden i den byggda miljön, i landskapet, och på ett sätt som inte påtagligt kan skada området nationella natur-, kultur- och friluftslivsintressen. Lösningar där olika intressen kan samverka, samordnas och utvecklas med hänsyn till varandra eftersträvas.

Princip för bebyggelseutveckling utmed Bergsvik–Gårvik

Öppen landskapsbild ska bevaras

Värdefull öppen siktlinje

Kontinuerligt promenadstråk mellan Ödsby – Gårvik ska möjliggöras

Möjlighet till förtätning

Ädellövskog bevaras

Strategisk grön spridningskorridor (principiellt läge) ska säkerställas i samband med eventuell fortsatt förtätning av området. Behov och utformning bör utredas i samband med detaljplan. Om behovet saknas kan stråket utgå.

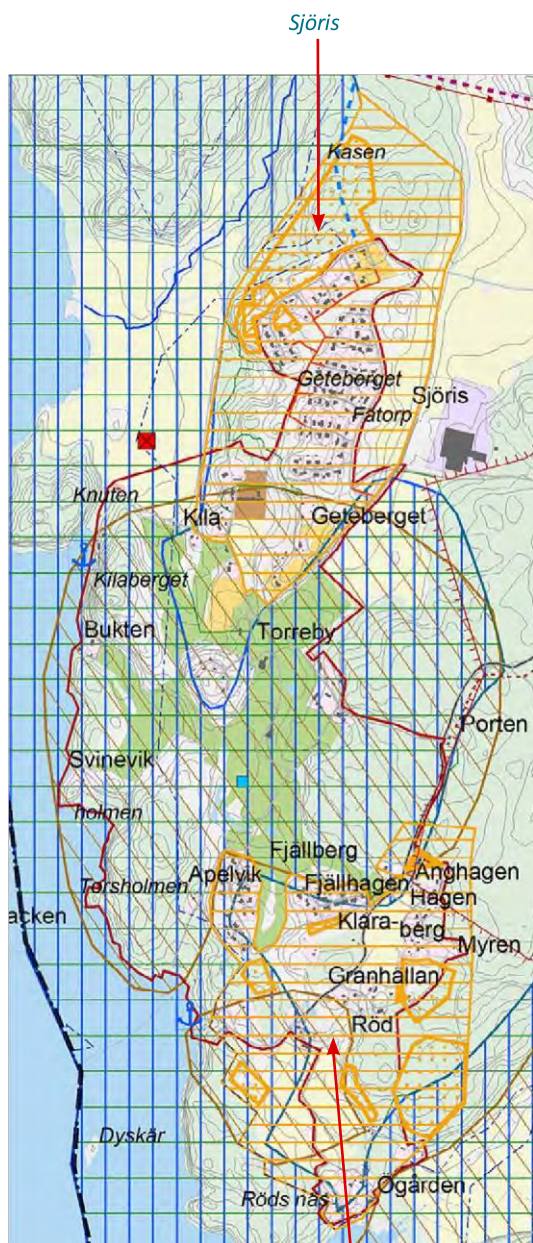

Orienteringskarta

Föreslagna framtida bebyggelseområden inklusive reservområden

Kompletteringsområdena Sjöris, Röd, Gårvik/Bergsvik och Munkedals hamn samt delar av Saltkällan

Områdena ingår i zon för särskilda hushållningsbestämmelser för natur- och kulturmiljövården av riksintresse. Genom närheten till Gullmarsfjorden ligger områdena i närheten av riksintresseområde för naturvården och för friluftslivet samt naturreservat och strandskydd. Områdena tangerar även Natura 2000-område.

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Röd

De föreslagna områdena har goda förutsättningar för pendling med personbil kombinerat med kollektivtrafik. Samtidigt finns förutsättning för ett attraktivt boende med närhet till havet och till det övriga rika friluftsliv som Tungenäset kan erbjuda.

Genom lämplig komplettering/förtätning och kommunal VA-anslutning möjliggörs både hel- och delårsboende. Detta kan bidra till att bostadsområdena bebos även under vintertid och till en ökad inflyttning till kommunen.

Den nya bostadsbebyggelsen kan bestå av såväl friliggande hus som par- och radhus med inslag av större eller mindre hyres- eller bostadsrätter, kanske även enstaka flerfamiljshus.

Detta förutsätter att kommande detaljplaner utformas så att helårsboende möjliggörs och uppmuntras. En komplettering av boendet inom bebyggelseområdena innebär också ett ökat underlag för lokal service, både kommunal och enskild, som förskola, servicebutik och utökad busstrafik med mera.

Sjöris är beläget på Tungenäset, strax norr om Torreby slott. Områden för bostäder föreslås nordväst om befintlig bebyggelse samt mindre områden närmare golfbanan. De föreslagna bostadsområdena består av tre mindre och ett större område som kompletterar redan befintlig, relativt nybyggd, villabebyggelse.

Det större området är ett reservområde på längre sikt. Det föreslagna området består till största delen av skogsmark. En känd fornlämning finns inom området, en äldre gårdsbildning. Ädellövskog av högt skyddsvärde finns delvis inom området.

Området är attraktivt bland annat genom de möjligheter till utsikt mot havet som finns. Hänsyn ska tas till utsikt för befintlig bebyggelse. Vissa delområdens exponering mot fjorden bör utredas genom landskapsbildsanalys.

Röd är beläget på Tungenäset vid slutet av väg 813, strax söder om Torreby golfbana. Planarbete pågår för Övre Fjällberg. Det föreslagna bostadsområdet består av sex mindre och två större områden som förtätar redan befintlig bebyggelse. Fem av dessa är reservområden för bostadsbebyggelse på längre sikt.

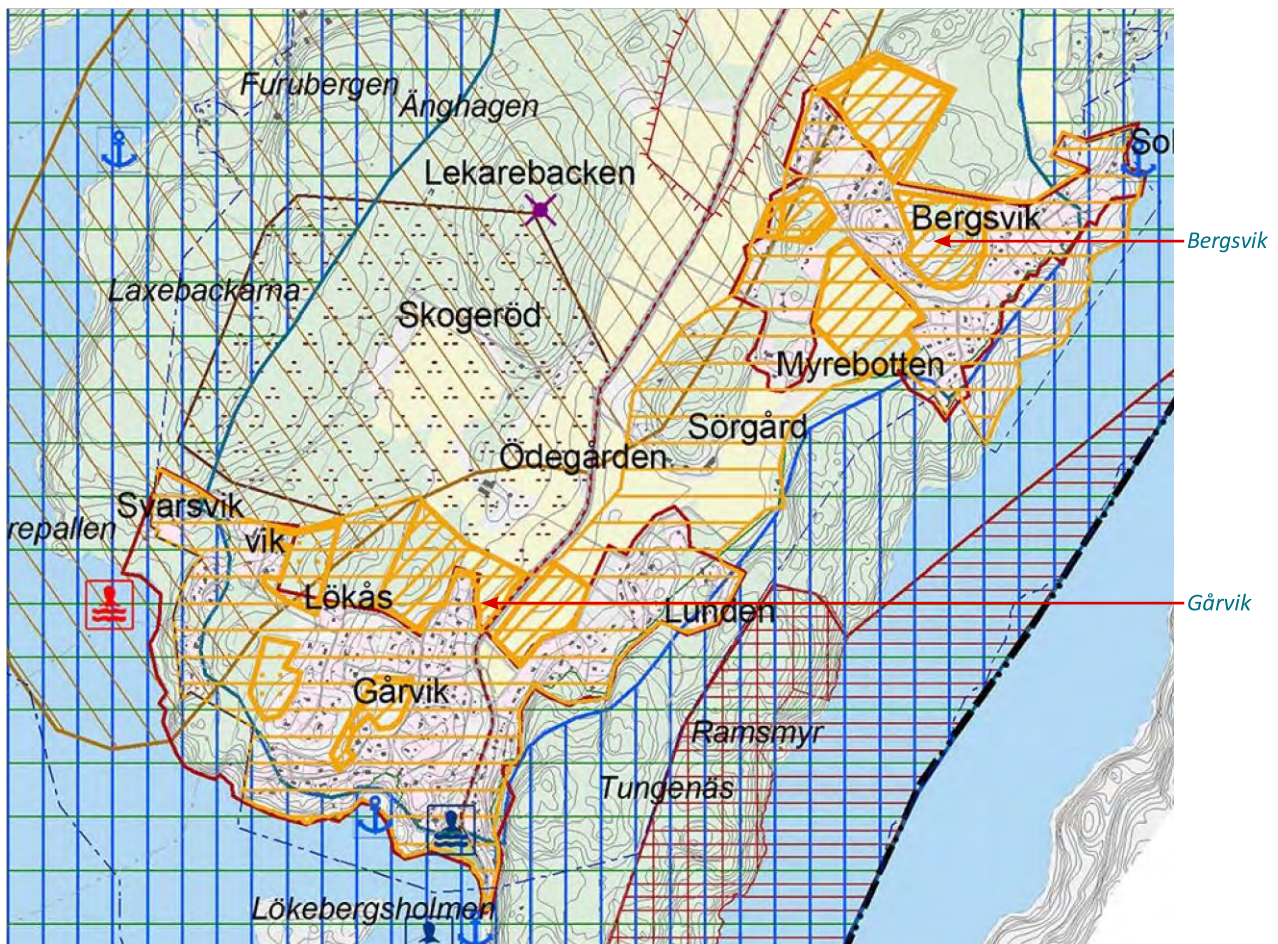
Det föreslagna området består av både skogs- och åkermark. Området ligger delvis inom kommunalt kulturmiljöområde. Hänsyn ska tas till kända fornlämningar, bland annat en äldre gårdsbildning, och till ädellövskog av högt skyddsvärde som delvis finns inom området. Genom läget nära golfbanan är områdena lämpliga för till exempel temaboende kring golf.

Gårvik ligger på Tungenässets spets ut mot Gullmarsfjorden vid slutet av väg 814. Det föreslagna bostadsområdet består av sex större och mindre områden som förtätar redan befintlig bebyggelse, som idag består mestadels av fritidshus. Två av områdena är reservområden på längre sikt. Det föreslagna området utgörs av både skogs- och åkermark. Området ligger delvis inom kommunalt kulturmiljöområde. Hänsyn ska tas till kända fornlämningar, bland annat två stenåldersboplatser där en mängd flintfynd gjorts.

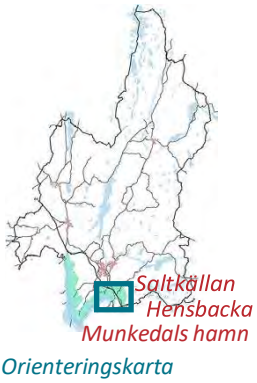
Kommunen har tagit fram ett förslag till avgränsning av skyddsområdet för Lökebergs Hällristning, där del av skyddsområdet får stå tillbaka för att möjliggöra bebyggelseutveckling. Se även bebyggelseprincip nedan. Områdena är delvis rójda och medger utblickar mot havet.

Området i Svarsvik bedöms lämpligt att på sikt utveckla för bad.

Bergsvik är beläget på Tungenässets sydöstra sida ut mot Gullmarsfjorden, söder om väg 814, nordost om Gårvik. Det föreslagna bostadsområdet består av fyra mindre områden som förtätar redan befintlig bebyggelse, som idag består mestadels av fritidshus. Det föreslagna området utgörs av både skogs- och åkermark. Området ligger delvis inom kommunalt kulturmiljöområde 3. En känd fornlämning finns inom området, en stensättning. Detaljplanering av området pågår.

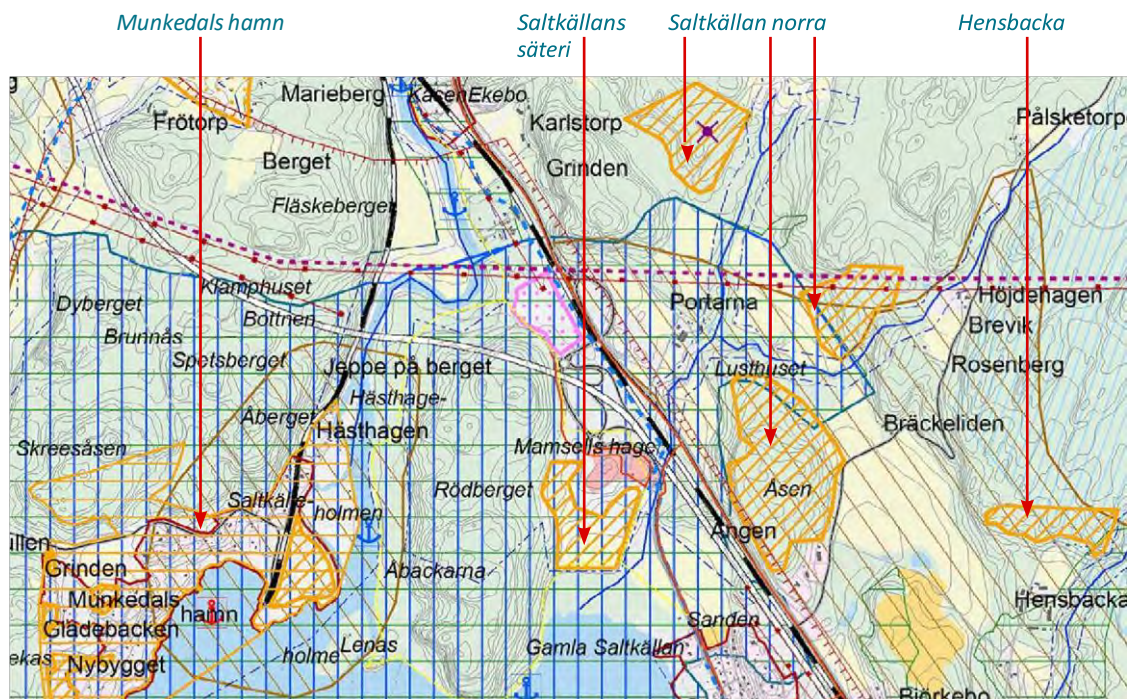
Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Munkedals hamn: Förtätning av redan befintlig bebyggelse föreslås genom ett antal områden för bostäder i lägen som bedömts lämpliga och utreds närmare i detaljplaner.

Saltkällan norra: Området ligger sydost om centralorten Munkedal. Föreslagen ny bebyggelse utgörs av ett område på nordöstra sidan av E6 med en lokalisering som tar hänsyn till och tillgängliggör de rika kultur-, natur- och fornlämningsvärden som finns i området.

Saltkällans säteri: På marker som tillhört det före detta säteriet i Saltkällan föreslås planeras för bostäder och att detaljplan för camping ersätts. Ändringen skulle möjliggöra attraktiva, naturnära bostäder i ett bra kommunikationsläge med närhet till ett möjligt framtida kollektivtrafikcentrum med pendlarparkering. Hänsyn ska tas till ett ädellövsparti (nyckelbiotop) inom området.

Utsnitt ur markanvändningskarta. Teckenförklaring finns på markanvändningskarta 2.

Övriga planeringsförutsättningar

Vatten och avlopp

För den spridda bebyggelsen i kustzonen är vatten och avloppsfrågan i dagsläget som regel löst genom enskilda anläggningar. En inventering av vatten- och avloppssituationen har tidigare genomförts för all bebyggelse på Tungenäset. Enskilda lösningar dominerar även inom de bebyggelsetäta delarna. Gemensamma anläggningar finns inom planområdena i Sjöris och Dale samt inom en del av Bergsviksområdet. Vid Sjöris är anläggningen kommunal, i övrigt gäller enskilt huvudmannaskap. För bebyggelsen i Torrebyns närområde finns ett lokalt reningsverk med kapacitet för ca 700 pe. 2016 var medelbelastningen per dygn på verket 175 pe med 450 anslutna fysiska personer och maxbelastningen per dygn var 294.

Den planerade utbyggnaden av överföringsledning till Munkedals hamn, Bergsvik och Gårvik från reningsverket i Munkedal ger förutsättningar för permanentning av fritidsbostäder och nybyggnad inom dessa områden och utmed överföringsledningen. Kapaciteten i reningsverket är god och bedöms klara av hela den möjliga expansion som redovisas, även om ett rimligt antagande är att endast delar kommer att exploateras inom de närmaste tio åren.

Trafik

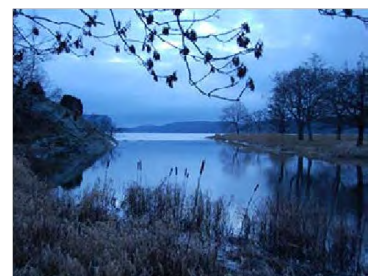
Området genomkorsas mellan Saltkällan och Hensbacka av både gamla och nya E6 samt järnvägen. De sammantagna störningarna från dessa behöver beaktas vid planläggning av berörda föreslagna bostadsområden. I övrigt förekommer länsvägar och lokala småvägar. Anslutningsvägarna över Tungenäsets inre delar bedöms klara den belastning som angiven expansion medför. Kommunen ser positivt på en framtida gång- och cykelväg längst länsväg 814 till Bergsvik och Gårvik. På sikt vill kommunen även förbättra för gång och cykeltrafiken ut mot Torreby och till Munkedals hamn. I takt med ett förväntat ökat permanentboende bör de kollektiva transportmöjligheterna uppgraderas.

Geoteknik

Geotekniska förutsättningar ska belysas vid fortsatt detaljplanläggning. Kommunen har för närvarande otillräcklig kunskap om geotekniska förhållanden inom vissa mindre områden vid Saltkällan (se karta i avsnitt Hälsa och säkerhet (A), ÖP14 Del II), vilket innebär osäkerhet avseende bland annat markens stabilitet. Ingen fortsatt utveckling av befintlig eller ny bebyggelse bör tillåtas inom dessa områden innan geotekniska förhållanden klarlagts och marken bedömts lämplig för ytterligare bebyggelse.

Översvämningsrisk

Vid Saltkällan och Munkedals hamn finns befintliga fastigheter inom områden som idag är känsliga för översvämning, då de ligger lågt i terrängen (se karta i avsnitt Hälsa och säkerhet (A), ÖP14 Del II). Då höjda vattennivåer och ökad risk för översvämningar är att vänta i framtiden är det viktigt att beakta detta redan idag, för att undvika risk för hälsa och säkerhet. Åtgärder kan i framtiden bli nödvändiga för att skydda fastigheterna mot översvämning eller mildra konsekvenserna av en sådan.

Havsbandet med omnejd

Service

Boendeinriktad service som skola, barnomsorg, livsmedelsbutiker med mera saknas på Tungenäset och i Saltkällan/Hensbacka och finns i första hand att tillgå i Munkedals samhälle. Ökad befolkning kan på sikt innebära tillräckligt underlag för sådan service.

Turism och rekreation

Tungenäset har genom kombinationen av ett värdefullt kultur- och odlingslandskap med Gullmarns vattenområde stora förutsättningar för en utveckling av turism och rekreation. Vid Torreby finns en etablerad golfbaneverksamhet där landskapets och kulturmiljöns värden tas väl tillvara. De kommunala badplatserna vid Saltkällan och Gårvik är väl etablerade liksom badplatserna vid Torreby/Röd som sköts av en privat förening.

Utbredningen av fritidsfisket i kustzonen är helt knutet till Gullmarn och Örekilsälven. Riksintresset för friluftsliv omfattar hela Gullmarns vattenområde jämte Örekilsälvens utlopp. För dessa områden sammanfaller som regel friluftslivets intressen med naturvårdsintressena. Konflikter kan uppstå inom områden med värdefulla grundbottnar som samtidigt är av intresse för båtsport och anknutna aktiviteter.

Kommunen har genomfört en inventering av båtplatser längs strandområdet mot Gullmarn. Denna visar att antalet båtplatser inom varje etablerad grupp varierar mellan 5 och 50 platser. Vid varje sådan grupp kan båtanknutna aktiviteter innebära att störningar sker av det marina livet på förekommande grundbottnar.

Område med särskilda hushållningsbestämmelser (4 kap MB)

Kustområdet inom Munkedals kommun ingår i ett område, mellan Brofjorden och vidare söderut genom Bohuslän, Halland och Skåne till Simpevarp, med särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap i miljöbalken, så kallade geografiska områden vilka i sin helhet är av riksintresse.

De i miljöbalken upptagna geografiska områdena har på senare tid ibland blivit kallade för **"nationallandskap"**. Riksdagen har beträffande nationallandskapen redan gjort en avvägning av olika allmänna intressen till förmån för natur- och kulturintressena när kommunen ska ta ställning till en fråga. Detta beslutades redan genom att naturresurslagen och miljöbalken antogs.

Vad kommunen föreslås i sin översiktsplan inom ett nationallandskap får därför aldrig på ett påtagligt sätt skada natur och kulturvärdena. Områdets värden ligger i de förutsättningar som erbjuds för rörligt friluftsliv i form av badplatser, fiskeplatser och möjligheter till båtsport, tillgängligheten till attraktiva bad, strand- och skärgårdsområden, högklassiga fornlämningsmiljöer och äldre bebyggelsemiljöer, en värdefull kombination av högklassiga natur- och kulturvärden och närheten för många människor till attraktiva natur- och kulturmiljöer.

ÖP föreslår

- En utbyggnad av föreslagna bostads- och verksamhetsområden med mera enligt kartorna bedöms lämplig, mot bakgrund av de i texten givna resonemangen.
- Utveckling av turism och besöksnäring genom uppförande av anläggningar för dessa syften, även för friluftsliv och rekreation, ska ges goda möjligheter.
- Möjlighet till framtida badplats vid Svarsvik och iordningställande av befintliga bodar med mera.
- Samfällighetsbadplats i Bergsvik med badbrygga ska kunna prövas.
- Ytterligare bryggor för småbåtar ska kunna prövas.
- Förutsättningarna för boende på vatten och småbåtshamn i Munkedals hamn ska ges möjlighet att studeras.
- Detaljplan ska föregå tillkommande bebyggelse i ovan angivna förslag på framtida bebyggelseområden, inom "samlad bebyggelse"

Naturmarkerna

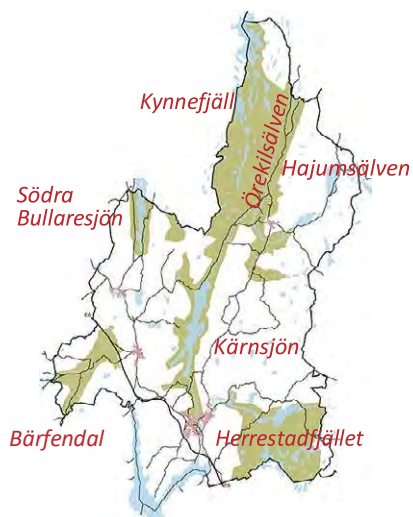
(enligt tidigare definition), inom kompletteringsområden samt vid omställning av fritidshusbebyggelse till helårsboende.

- Förekommande kultur- och miljöintressen tillvaratas och tillgängliggörs vid åtgärder av olika slag.

Hur övriga intressen bevakas

- Vid bygglovsprövning inom området ska bebyggelsestrategin vad gäller placering, utformning och materialval beaktas.
- Respektive fastighetsägare har ett ansvar för sina fastighetsbelägenheter, men även tillsammans med grannfastigheterna finns ett gemensamt ansvar. Kommunen vill understryka behovet av att klarlägga planeringsförutsättningar avseende geoteknik och översvämningsriskerna vid Saltkällan och översvämningsrisken för Munkedals Hamn.
- Tillgänglighetsförbättrande åtgärder bör efter hand utföras.
- Gullmarn: Det stora vetenskapliga värde som fjorden och dess närmaste omgivning och tillflöden har ska uppmärksammas särskilt vid all planering eller exploatering som kan innebära någon form av negativ påverkan. Grundområdena har stor betydelse för fiskreproduktion. Särskilt stor försiktighet bör iaktas inom vattenområden som utgör fredningsområden för lax och öring, reproduktionsområden för hummer, eller i övrigt är av stort intresse för yrkesfisket eller den marina miljövården.
- Miljökvalitetsnormer för fisk-/musselvatten och yt-/grundvatten ska iaktas.

Naturmarkerna: Kynnefjäll, Örekilsälven, Hajumsälven, Bärfendal, Herrestadsfjället och Södra Bullaresjön

Orienteringsfigur:
Naturmarkerna

Avgränsning

Med Naturmarkerna avses här de större sammanhängande naturvårds- och friluftsområdena inom kommunen (utom Gullmarn och kustområdet, vilka redovisas i avsnitt Havsbandet):

- Kynnefjäll
- Örekilsälvens dalgång
- Bärfendal
- Herrestadsfjället
- Södra Bullaresjön
- Hajumsälven – Brattöns Gård

För områdesbeskrivning av Naturmarkerna se Del II.

Användning av mark och vatten

Inom Naturmarkerna är det huvudsakligen naturens villkor som prioriteras.

Detta hindrar inte att bebyggelse eller anläggningar är motiverade och lämpliga. Det gäller särskilt satsningar som bidrar till naturvård, berikat friluftsliv, ökad så kallad grön turism, eller övrig landsbygdsutveckling, även i strandnära lägen där så bedöms lämpligt. Enligt planeringsunderlaget för LIS-områden bör vissa delar av Södra Bullaresjöns och Kärnsjöns stränder vara möjliga att utveckla för strandnära anläggningar eller bebyggelse.

ÖP föreslår

- Utveckling av turism och besöksnäring genom uppförande av anläggningar för dessa syften, även för friluftsliv, rekreation och bostäder ska ges goda möjligheter.
- Utveckling av landsbygden genom strandnära lokalisering av mindre turism-/fritidsanläggningar eller bostäder där detta kan ske utan stora inskränkningar för det rörliga friluftslivet eller stor skada på naturvärden.
- Lokalisering av en mindre camping utmed Blågröna vägen bör studeras i anslutning till Bullaresjön. Lämplig plats för camping vid Bullaresjön är Fiskebo, som ägs av kommunen, eller i omgivande område. Platsen ligger inom område för landsbygdsutveckling i strandnära läge – LIS-område. Vissa strandskyddslättnader för enklare turistanläggningar som brygga och liknande ska kunna medges.
- Kommunen avser ej att inom Kynnefjäll prioritera vindbruk framför övriga allmänna intressen som friluftsliv, naturvård, tysta områden etcetera.

Planens konsekvenser

Hållbarhetsbedömning av ÖP - Sammanfattning

Till ÖP18 hör den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som utarbetades under framtagandet av ÖP10. Då ÖP18 i stor utsträckning bygger på innehållet i föregående översiktsplaner bedömer kommunen att MKB fortfarande är i huvudsak giltig. I följande avsnitt finns dels sammanfattande texter för miljöbedömningen samt kompletterande texter som behandlar förändringar som skett i översiktsplanen sedan ÖP14. Vidare har hållbarhetsbedömningen kompletterats med beskrivning och resonemang kring social hållbarhet.

Planens måluppfyllelse

En översiktsplan bör kunna ge såväl utvecklande som hushållande vägledning för beslut inom samhällsplaneringen. *Men hur väl lever ÖP upp till lagstiftningens och den egna ambitionen om ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet – och hushållning med resurser?* Att göra hållbarhetsperspektivet till en fortsatt levande och aktiv frågeställning i kommunens arbete, såväl på den politiska sidan som på tjänstemannasidan, är kanske lika viktigt som att försöka besvara frågan här i ÖP. Målen kan bara uppfyllas genom en kontinuitet av hållbarhetsinriktade och långsiktiga beslut.

Markanspråk – samlad bedömning

Översiktsplanen för Munkedal har kommit till i en tid när en utveckling av kommunens näringsliv och invånarantal har förändrats och växt. Efter en tid av låg aktivitet upplever kommunen ett växande intresse för att bygga bostäder och etablera verksamheter. Inom dessa områden förväntas de största markanspråken uppstå.

Bostäder

Munkedals kommun är jämförelsevis glest befolkad, i genomsnitt 16 invånare per km². Översiktsplanen visar ett stort antal möjliga områden för bostadsexpansion inom vilka bostadsmarknadens egna spelregler får reglera var den nya bebyggelsen får sin tyngdpunkt. Planen medger dessutom enstaka bebyggelse och ytterligare bostadsområden utanför de i ÖP utpekade områdena, bland annat genom så kallade temaboenden och boende i strandnära lägen. Lämpligheten provas slutligt i detaljplan och/eller bygglov.

Totalt anges i ÖP expansionsområden för bostäder på ca 200 ha, vilket motsvarar ca 1000–2000 nya bostäder, beroende på exploateringsgrad. Den lägre siffran motsvarar en typisk villaområdesexploatering med inslag av par- och radhus. Inom typområdet Havsbandet bedöms områdena motsvara ca 500 villatomter. Därtill finns ca 50 ha detaljplanelagd men obebyggd mark inom kommunen (av varierande exploateringsintresse) och längs kusten ett par större fritidshusområden som kommunen avser omvandla till permanentboende med ca 200 befintliga tomter.

I dagsläget kan det vara rimligt att anta att valda delar av de angivna bostadsutbyggnadsanspråken kommer att bebyggas under den period ÖP har som tidsram, det vill säga fram till ca 2030. Förutsättningarna för en ökad inflyttning bedöms dock vara mycket goda, utan stora ekonomiska, sociala eller ekologiska uppföringar, se nedan.

Verksamheter

Kommunen ser möjligheter att skapa utrymme för en resurseffektiv och samordnad lokalisering av verksamhetsområden i närheten av E6:an och redan trafikpåverkade områden. Här kan omgivningspåverkan minimeras bland annat genom gemensamma våtmarker för dagvattnet och gemensamma servicefunktioner. Att lokalisera framtida verksamheter företrädesvis i närhet till trafikmoten utmed E6 bedöms minimera de motorfordonsbundna transporterna.

Vindbruk – inklusive kraftledningsutbyggnad

Kommunens vindbruksområden har placerats så att riksintressen inte berörs. Däremot har Energimyndigheten pekat ut ett riksintresseområde för vindbruk i Kynnefjällsområdet, som berör andra riksintressen. Detta område har plockats bort då det riskerar att påverka Tanums tysta område samt friluftslivet på Kynnefjäll.

En större utbyggnad av vindkraft ger stora konsekvenser på närmiljö och landskapsbild. I ett längre tidsperspektiv kan de permanenta skador som uppstår av vindbruk anses vara begränsade – marken bedöms kunna återställas relativt opåverkad och landskapsbilden kan i stort sett återställas helt.

Föreslagen markanvändning för vindbruk innebär inget förändrat ställningstagande gentemot ÖP14. Inga större förändringar har heller skett sedan ÖP14 antogs. Kommunen har avvägt att av de cirka 60 vindkraftsverk som redovisas i antagen vindbruksplan från 2010 anses hälften vara en tillräcklig nivå av vindkraft för Munkedals kommun. Av dessa har flertalet planlagts eller planeras byggts ut, vilket öppnar upp till dialog för ytterligare vindkraftverk i Munkedals kommun inom ramen för de vindbruksområden som återstår. Utöver utpekade vindbruksområden är kommunen även generellt positiv till prövning av så kallade gårdsverk på landsbygden.

Hushållning med resurser – samlad påverkan

Jordbruksmark

De markresurser som översiktsplanen tar i anspråk för bostäder och verksamheter berör delvis klassad jordbruksmark. Verksamhetsområdet vid Dingle ligger på A-klassad jordbruksmark, liksom till viss del ett flertal av de föreslagna bostadsområdena vid Häby och i Saltkällan/Hensbacka. I översiktsplanen anges att i första hand C-klassad mark ska användas men de strategiska lägen som angivna områden har, bedöms inte möjliga att åstadkomma på C- eller B-klassad mark, utan de ekonomiska och transporteffektiviserande hållbarhetsprinciperna ges prioritet. Den samlade negativa effekten minskas av att jordbruksmarken vid Dinglemotet är påverkad av närheten till motorvägen. En strävan bör dock vara att lägre klassad jordbruksmark prioriteras först.

Kustzonen

De största markanspråken för bostäder ligger inom den viktiga markresursen kustzonen. Resonemangen kring hushållning med denna resurs framgår av avsnitten *Havsbandet* i Del I och *Riksintressenas* redovisning i Del II planeringsförutsättningar från 2014.

Social hållbarhet

Hållbarhetsbedömningens sociala dimension handlar om människans levnadsvillkor i samhället och fokuseras främst i de nationella folkhälsomålen för människors hälsa och välbefinnande. Nedan beskrivs översiktligt och resonemangsvis hur planförslaget bedöms bidra till att nämnda mål kan uppfyllas. Målen har härvid konkretiserats i ett antal grundläggande mänskliga behov och livskvaliteter.

Arbete och försörjning

Arbete och försörjning är basalt för människors livskvalitet. Arbetslöshet har stor påverkan på den enskildes fysiska och psykiska hälsa och barns uppväxtvillkor. Avsaknad av arbete bidrar i hög grad till ökad ohälsa.

Goda allmänna väg- och järnvägskommunikationer, samt pågående utbyggnad av bredband, ökar tillgängligheten såväl inom kommunen som till arbetsmarknaden och eftergymnasiala utbildningar i regionen, vilket bland annat gagnar företagande med ökad tillgång och bredd på arbetstillfälle. Den genomsnittliga utbildningsnivån i kommunen har förutsättningar att höjas.

Tillgången på rika natur- och kulturvärden och områden för friluftaktiviteter ger goda förutsättningar för turismnäringen att växa, vilket sammantaget kan bidra till ett mångsidigt näringsliv med olika typer av arbeten. Ett gott företagsklimat och planberedskap för verksamhetsetablering i attraktiva lägen längs E6 ger förutsättningar för ett växande företagande

och därmed ökat antal arbetstillfällen i kommunen, vilket i sin tur främjar en befolkningsökning. Fler människor, inte minst ungdomar, kan som kvarboende eller inflyttade i Munkedal, bli ekonomiskt självförsörjande och oberoende vilket gagnar det sociala välbefinnandet såväl på individnivå som familjenivå.

Ett ökat befolkningsunderlag ger i sin tur förutsättningar för en utbyggnad av kommunal och kommersiell service och därmed fler arbetstillfällen inom ett större spektrum av branscher.

Sammantaget bedöms genomförandet av intentionerna i planförslaget, jämfört med nollalternativet, ge bättre förutsättningar för ett enklare och bättre vardagsliv för invånarna i Munkedal.

Boende

Munkedal har under de senaste åren haft en ökande befolkning. En fortsatt och ökad tillväxt i form av ökad befolkning och sysselsättning bedöms vara av vital betydelse och en förutsättning för ett bra vardagsliv, där tillgång och tillgänglighet till bland annat skola, vård, omsorg och platser/lokaler för möten och fritidsaktiviteter prioriteras. Enkelt uttryckt är varje ny invånare viktig för kommunen, oavsett var i kommunen vi finner hen. Detta speglas i översiktsplanen där boende främjas på olika nivåer, platser och former. I tätorterna finns ett behov av främst hyresbostäder för att öka möjligheten till kvarboende för olika målgrupper.

Samlad utbyggnad av bostäder föreslås huvudsakligen i kommunens södra delar i anslutning till centralorten samt på Tungenäset. Här finns etablerad service och infrastruktur att tillgå och **förtätningen bidrar till att stärka kommunens "kärna" både ekonomiskt och socialt. Tungenäset har en särskild attraktivitet för boende då det erbjuder havsnära lägen. Spridd bebyggelse på landsbygden i allmänhet är positivt och skall bejakas.**

Härutöver betonas också vikten av att de större tätorterna Dingle, Hedekas och Hällevadsholm ges möjlighet till komplettering med funktioner som stärker dess självförsörjning avseende service och verksamheter så långt möjligt.

Ökat boende på landsbygden innebär ett ökat underlag för service, både kommunalt och enskilt, som förskola, servicebutik och kollektivtrafik.

Vidare pekas områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ut med syftet att bidra till en positiv landskapsutveckling i form av nya bostäder i attraktiv miljö och lokalt knutna verksamheter (Munkedalspecifika besöksnäringar) med behov av sjönära lägen.

Sammantaget ger anslaget i översiktsplanen goda förutsättningar för ett brett och varierat bostadsutbud som kan attrahera människor med olika boendeönskemål i enlighet med kommunens bostadsförsörjningsprogram.

Livsmiljö

Sociala aspekter på den fysiska miljön handlar i stort om att **"vardagen ska gå ihop"**. **Strukturer** som präglas av närhet mellan människor, närhet till kommunikationer, service, gröna områden och platser/lokaler för fritidsaktiviteter och möten har bevisligen en positiv inverkan på vår allmänna trivsel. Översiktsplanens intentioner handlar i stort om att förstärka befolkningsunderlaget i redan etablerade orter så att förutsättningarna för service och fritid på lokalt plan främjas.

För ungdomar och många äldre utgör närheten till trygg och säker kollektivtrafik, service och naturområden en extra viktig faktor för möjligheterna att vistas och röra sig. Möjligheten att transportera sig är i hög grad avgörande för hur möjligheterna till utbildning på annan ort kan utnyttjas och därmed en ödesfråga för kommunen i strävan att kunna erbjuda kvalificerad arbetskraft på hemmaplan. Den idag långt gångna utbyggnaden av fibernät i kommunen, ökar möjligheten att studera eller arbeta på distans.

Delaktighet och inflytande i samhället

Att finna rätt former för människors möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället är viktiga mål för såväl individ som samhälle. Möjligheterna att påverka förutsättningarna för människors

delaktighet och inflytande i samhället genom fysisk planering är dock begränsade och handlar i huvudsak om hur processerna enligt plan- och bygglagen bedrivs.

ÖP18 baseras i stor utsträckning på innehållet i ÖP14 och ÖP10. Under utarbetandet av ÖP10 genomfördes en omfattande demokratisk process med rådslag där samhällsföreningar och byggrupper i kommunen var delaktiga i att formulera den gemensamma bilden av framtidens Munkedal. Under samrådet och kommande utställning av ÖP18 fortsätter kommunen medborgardialogen med invånarna, företagare och aktörer. Först i ett senare planskede kan bedömas hur väl kommunen lyckas med att engagera medborgarna och framför allt vilket genomslag allmänhetens uppfattningar tillåts få i planen.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet i olika former gagnar en god folkhälsa. I Munkedal är tillgången på områden för aktiv fritid mycket god och utbudet brett. En av målsättningarna i översiktsplanen är att förbättra tillgängligheten till de naturgivna aktivitetsområdena genom utbyggnad av gång- och cykelvägsnätet samt genom att främja turism och friluftsliv. Samtidigt innebär en förtätning av orterna ett bättre underlag och tillgänglighet till idrottsanläggningar och service samt mer stimulerande och trygga promenader och cykelturer. Sammantaget bedöms ett genomförande av planförslagets intentioner ge positiva effekter för människors möjlighet till fysisk aktivitet.

Trygghet

Trygghet spänner över ett brett fält, alltifrån tillit mellan människor och att ha sin försörjning tryggad till att utan rädsla kunna röra sig i de offentliga rummen. Översiktsplanen behandlar ett flertal övergripande frågor, men det är normalt först i detaljplaneringen som konkreta åtgärder kan vidtas och lagstadgas. Att planera för en ökad befolkning, fler arbetstillfällen, ökad service och bättre tillgänglighet till områden och lokaler för rekreation och fritidssysselsättning ger dock goda förutsättningar för att kunna hantera trygghetsfrågorna på ett långsiktigt hållbart sätt.

I planförslaget föreslås bebyggelsekompletteringar vilka ger möjlighet att "bygga bort" otrygga, öde markområden och genom fler boende och verksamma på ett bättre sätt befolka offentliga rum vilket är positivt i ett trygghetsperspektiv. Vid etablering av ny bebyggelse i strandnära lägen är det av vikt att trygghetsfrågorna beaktas vid upprättande av detaljplan.

En annan viktig trygghetsaspekt är bevakningen av barnperspektiv samt barns behov i våra fysiska miljöer. Här kan kommunen som ansvarig för den fysiska planeringen bana väg för ett samhälle som till sina fysiska delar tar hänsyn till barns behov och därmed även för vuxna, såväl kvinnor som män.

Miljöbedömning av översiktsplan för Munkedals kommun

Översiktsplaner ska enligt lagen miljöbedömas. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planen så tidigt som möjligt, så att en hållbar utveckling främjas (6 kap 11§ Miljöbalken) samt att identifiera ifall planen kan innebära betydande miljöpåverkan. De områden som identifieras ska sedan behandlas i en miljökonsekvensbeskrivning (6 kap 12§ Miljöbalken).

Betydande miljöpåverkan

Lagstiftaren har i Förordning (1998:905) om Miljökonsekvensbeskrivningar angivit ett antal verksamheter som alltid ska anses medföra betydande miljöpåverkan och som kräver miljötillstånd. Förutom dessa gäller det att identifiera och avgränsa övriga åtgärder som kan komma att leda till betydande påverkan. Förarbete och direktiv till miljöbalken lyfter fram behovet att tydliggöra sekundära, kumulativa, samverkande, permanenta och tillfälliga samt positiva och negativa effekter på kort, medellång och lång sikt. En relevant avgränsning är mycket viktigt för att motverka allt för detaljerat och onödigt arbete vid planläggning.

Betydande miljöpåverkan i Munkedals kommuns översiktsplan

Följande delar i Munkedals kommuns översiktsplan bedöms, beroende på hur de hanteras i kommande detaljplanering/prövning av bygglov, enskilt eller sammantaget, kunna medföra betydande miljöpåverkan. Slutlig prövning sker i detaljplan/bygglov och/eller tillståndsprövning. Planen bedöms kunna genomföras utan att sådan miljöpåverkan i realiteten uppstår. Nedan redovisas och belyses berörda delar i översiktsplanen;

Bostadsområden utmed Gullmarn - Tungenäset

Gullmarsfjorden utgör ett Natura 2000-område och ligger delvis inom riksintresse för naturvård och friluftsliv. I översiktsplanen föreslås såväl utbyggnad av befintliga bostadsområden som nya sådana. Närheten till Gullmarsfjorden och Tungenäset gör att särskilda krav på bland annat omhändertagande av dagvatten och tillfredsställande vatten- och avloppslösningar måste ställas. Förutsatt att detta beaktas i fortsatt planering/bygglovsprövning bedöms ingen påtaglig skada på Natura 2000-området och riksintresset för naturvård och friluftsliv uppkomma.

Nya handelsområden/industriområden utmed E6:an

En detaljplan som innebär tillkomst av ett handelsområde/verksamhetsområde kan antas medföra betydande miljöpåverkan. De områden som pekas ut för sådana ändamål är Saltkällan, Håby, Gläborg och Dingle utmed E6. I kommande detaljplanearbete förutsätts att lokalisering och utformning sker på sådant sätt att miljöpåverkan minimeras och därmed ej blir betydande. I det fall det handlar om verksamheter som, enligt miljöbalken, kräver tillstånd ingår i tillståndsprövningen att slutligt pröva och reglera den specifika verksamheten utifrån ett miljöperspektiv.

Campingplatser öster om Hedekas samt utmed Blågröna vägen vid Bullaresjön, Fiskebo

Genomförandet av en detaljplan för en permanent campingplats ska alltid antas medföra betydande miljöpåverkan. Kommunens avsikt är att initialt undersöka förutsättningarna för en campingplats och dess påverkan på miljön. Härigenom kan lämplig lokalisering utifrån ett miljöperspektiv klarläggas och erbjudas eventuell intressent. Förutsatt att så sker kan betydande miljöpåverkan undvikas.

Vindbruksplanen

Kommunens vindbruksplan är i aktuella delar integrerad med översiktsplanen. I och med detta är översiktsplanen den plan där politikerna fastställer var de anser att framtida kommunal vindkraftsutbyggnad skall ske. En storskalig eller småskalig utbyggnad kommer att generera

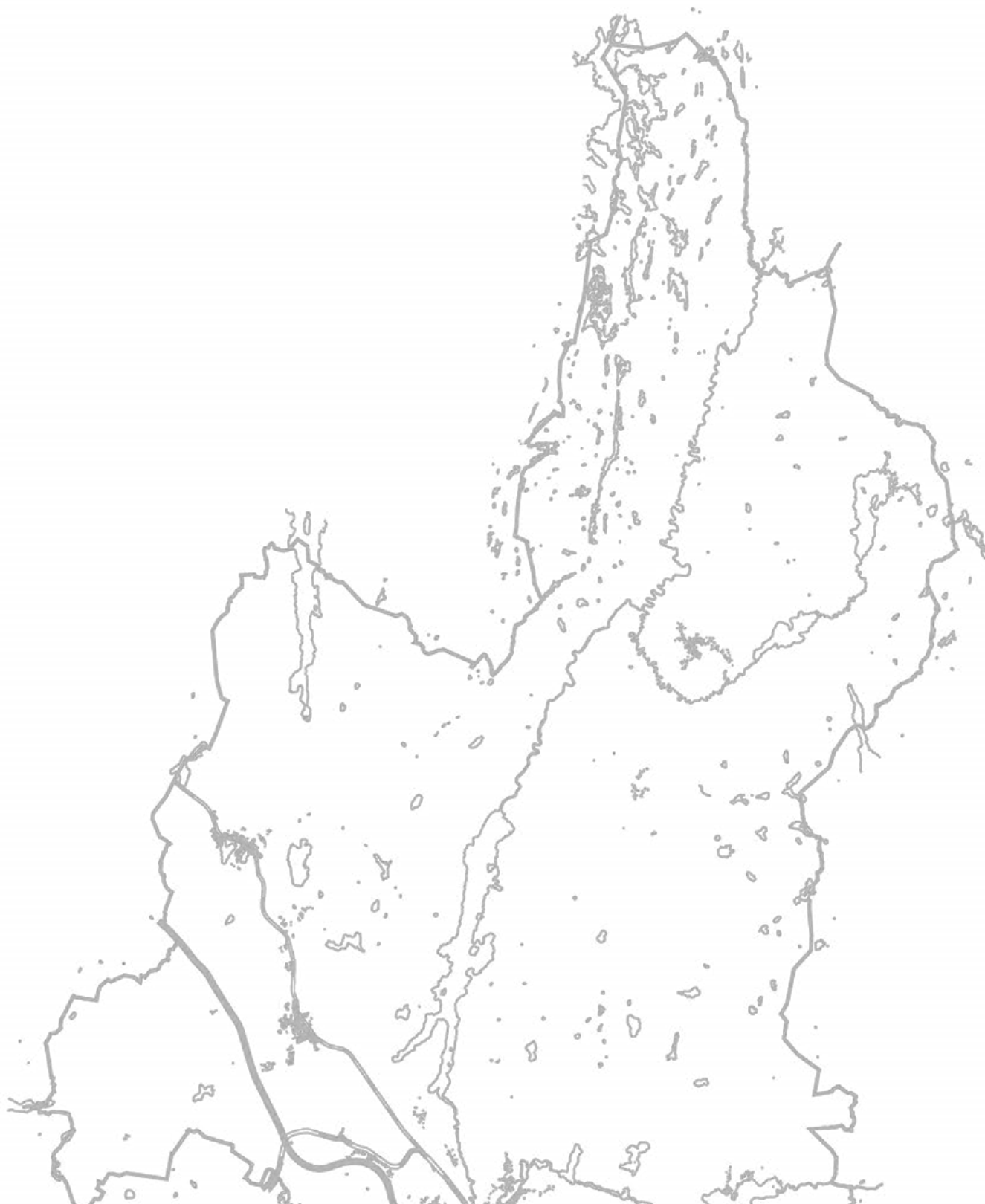
betydande miljöpåverkan. I detta skede är det viktigt att inte enbart titta på enstaka parker eller verk utan också deras kumulativa effekt i kommunen.

Övrig verksamhet

Under övriga viljeinriktningar har kommunen nämnt ett antal åtgärder vars lokalisering är ospecificerade. Dessa bör beaktas då kommande utredningar får peka på var påverkan kan komma att förläggas. Viljeinriktningar som kan komma att medföra betydande påverkan är lättnader i så kallade landsbygdsutvecklingsområden i och med eventuellt nya strandskyddsbestämmelser, kommunens viljeinriktning att vara välvillig till nya turismanläggningar, nya fritidsbåthamnar samt ny kraftledning genom kommunen.

Miljö kvalitetsnormer och miljömål

I Miljökonsekvensbeskrivningen skall Miljö kvalitetsnormerna och miljömålen tas upp samt frågor kring bland annat hälsa och säkerhet belysas. Kommunen avser att utreda konsekvenserna av de åtgärder som föreslås i ÖP10 i syfte att uppnå MKN för vatten. Se bilaga; Miljökonsekvensbeskrivning.

Vad är en översiktsplan?

I översiktsplanen (ÖP) skisseras vår framtida livsmiljö. Den visar hur kommunen ser på mark- och vattenanvändning och bebyggelsens utveckling i kommunen. Översiktsplanen är en överenskommelse mellan stat och kommun om hur värden av också nationellt slag bör beaktas. Den är vägledande för efterföljande beslut. När kommunens politiker beslutar om översiktsplanen, kan de behandla frågor som kan påverka livsmiljön för oss och naturen under generationer! Sådana beslut måste vila på stadig grund. Det måste finnas tid för att argumentera, lyssna och reflektera.

(Boverket)